

Pryzmat

Pismo informacyjne Politechniki Wrocławskiej
Nr 127 **luty 2000**

INWESTYCJE FINANSOWE
KOMITET
BADAN NAUKOWYCH

Fot. Krzysztof Mazur

VBA za balem...

Fot. Sławomir Szrek/SpAF

Fot. Bartosz Sadowski

Fot. Ewa Ostankowicz

Bal Mechanika

W przeddzień obchodzonego w tym roku 40-lecia powstania Koła SIMP, 15 stycznia 2000 roku w Klubie Studenckim w Gmachu Głównym Politechniki Wrocławskiej odbył się zorganizowany przez jego działaczy kolejny już „BAL MECHANIKA”. Bal uroczysto otworzył przewodniczący Koła inż. Andrzej Bielański (na zdj. 4 – z córką), który podziękował JM Rektorowi Politechniki Wrocławskiej prof. A. Mulakowi za umożliwienie organizacji balu. Powitał też wszystkich obecnych, a szczególnie członków władz Uczelni w osobach prorektorów: prof. Ludwika Komorowskiego (zdj.3) i dr Ludomira Jankowskiego oraz bardzo znaną we Wrocławiu i w kraju postać – prof. Jana Miodka. Na balu tym bawili się oprócz mechaników z Wydziału Mechanicznego także liczni pracownicy naukowcy z innych uczelni oraz przedstawiciele wielu innych środowisk. Zauważyliśmy lekarzy, prawników, chemików oraz reprezentantów świata biznesu z przewodniczącym Dolnośląskiej Izby Gospodarczej. Bal rozpoczął się uroczystym polonezem, który w pierwszą parę prowadził prof. J. Potrykus z żoną. Przewodniczący Koła złożył w imieniu własnym i Zarządu życzenia na rozpoczęty rok 2000 oraz doczekania roku 2001 rozpoczynającego III tysiąclecie. Ponieważ wielu chętnych do udziału w zabawie zmogła grypa, skierowano i do nich serdeczne życzenia szybkiego powrotu do zdrowia. Wzniesiono toast lampką szampana za pomyślność roku 2000 oraz Koła SIMP w roku 40-lecia. Część artystyczną balu rozpoczął gościnny występ kapeli góralskiej Sebastiana Karpieła-Bułecki. Do tańca grała do samego rana bardzo dobrze orkiestra pod kierunkiem J. Drzymały. Dodatkową atrakcją był pokaz tańca towarzyskiego standardowego oraz latynoamerykańskiego w wykonaniu par tanecznych ze studia tańca pod kierunkiem pani E.Tlach (zdj.2).

Organizatorzy kierują szczególne podziękowania do obsługi klubu, w którym odbywał się bal. Jego kierowniczką, pani Mieczysława Michno i jej pracowniczki wkładają co roku wiele trudu w przygotowanie atrakcyjnego menu i oryginalny wystrój stołów. Warto wspomnieć choćby unoszące się balony ze znakiem SIMP (zdj.1). **(ba)**

Bal Organizacji Studenckich

Wieczorem 14 stycznia 2000 roku do Sali Lustrzanej w Pałacyku przybyli w wieczorowych strojach przedstawiciele 25 organizacji studenckich z kilkunastu wrocławskich wyższych uczelni. Powodem, dla którego prawie 200 studentów postanowiło wspólnie spędzić tę karnawałową noc, był BOS, czyli Bal Organizacji Studenckich. Ilustrują go zdjęcia 6-8 na str. II.

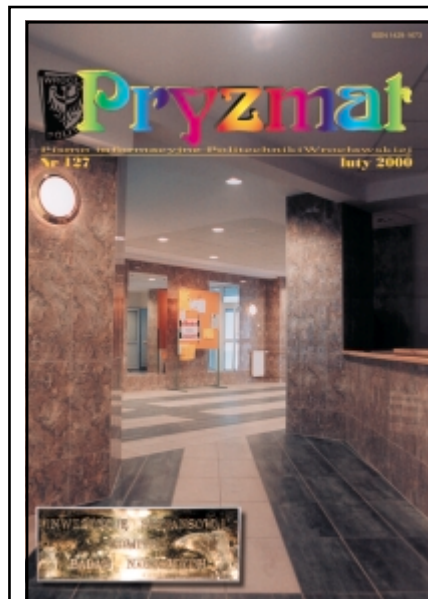
Pomysłodawcami zorganizowania tej imprezy była grupa studentów aktywnie działających w różnych organizacjach studenckich, między innymi w: AEGEE, ZSP, JEF, AIESEC PWR, AIESEC AE, AZS PWR, Forum Studentów Nauk Politycznych, Forum Współpracy Europejskiej, SpAF, UKD, PSSiAP, Kole Naukowym „Menadżerowie Europy”. Ich też zasługą jest realizacja tej idei. W BOS-ie uczestniczyli nie tylko przedstawiciele wymienionych wyżej organizacji, ale także reprezentanci WIGGORu, ASI, ASPD, Koła Socjologów, Fundacji Manus, YMKA, a nawet Papieskiego Fakultetu Teologicznego.

Rozpoczynającego tańce uroczystego poloneza poprowadzili organizatorzy balu, w tym jego główna koordynatorka – Anna Matuszczak (IV rok Zarządzania i Marketingu, PWR). Widzimy ją na zdjęciu 6 wraz z konferansjerami imprezy, a jednocześnie kolegami z ZiM: Krzysztofem Grynięką i Krzysztofem Murzynem.

Zebranych gościom odczytano list od prezydenta Wrocławia – Bogdana Zdrojewskiego. Wśród zebranych byli m.in. przedstawiciele Straży Miejskiej (ale nie na służbie!) oraz prezes Szkoły Językowej „Perfect” – Janusz Pelizg, który był sponsorem nagród przeprowadzonego w trakcie balu konkursu z wiedzy o Australii. Zwycięzca otrzymał możliwość darmowego uczestnictwa w wybranym kursie językowym oferowanym przez tę firmę!

BOS był przede wszystkim wspólną zabawą, przy doskonałej muzyce i smacznym poczęstunku. Niezwykłości temu wydarzeniu dodawało piękne wnętrze Sali Lustrzanej

dokończenie na str. 31

Nowy hol u mechaników

Szanowni Państwo,

Karnawał wciąż trwa. Nie daliśmy się grypie, życie towarzyskie kwitnie, bale nie ustają. Zostaliśmy zasypani lawiną zdjęć z udanych zabaw pracowników i studentów PWR. Najmodniejszym strojem jest podobno własna kompozycja z kalki technicznej, najlepiej ugnieciona przykładnicą. Polecamy też diody półprzewodnikowe w uszach i przy dekolcie – szczyt wytworności to diody niebieskie. Dla tradycjonalistów – kółka zębate.

Obiekty Politechniki też nabierają stopniowo blasku, można się o tym przekonać oglądając wnętrza Wydziału Mechanicznego. Dzięki wsparciu KBN osiągnięto nową jakość, co ułatwi pracownikom oczekiwanie na wymarzony budynek. Nie ma pewności, jak szybko uda się zdobyć pieniądze na tę inwestycję, ale kolejne prace projektowe świadczą, że zainteresowani nie tracą sprawę z oczu.

Początek semestru obfituje w wydarzenia związane z dydaktyką. Już 23 lutego zaczynają się Prezentacje Edukacyjne TARED. Interesująca wydaje się również oferta uczestniczenia w zajęciach z fizyki prowadzonych po angielsku i niemiecku – to wstęp do poszerzenia wymiany dydaktycznej z zagranicznymi uczelniami. Natomiast w marcu oczekujemy Wrocławskich Targów Książki Naukowej. Przedstawiamy też wstępną zapowiedź kolejnego Festiwalu Nauki, który z okazji roku 2000 ma być szczególnie atrakcyjny. Ale to już po wakacjach.

Ale tymczasem wciąż mamy karnawał, więc jeszcze wielu szalonych wieczorów życzy Czytelnikom

Redakcja

Fot. Piotr Kwasicki/SpAF

Pryzmat

**Pismo Informacyjne
Politechniki Wrocławskiej**

Politechnika Wrocławska
Wybrzeże Wyspiańskiego 27
50-370 Wrocław

Skład redakcji: Maria Kiszka (red.nacz.),
Adam Kisielnicki, Maria Lewowska, Hanna Waškowska
Redakcja mieści się w bud D-5, pok. 2, 3 i 22
tel.320-22-89 (red.nacz.), 320-21-17, tel-fax 320-27-63
e-mail: pryzmat@wtm.ite.pwr.wroc.pl

<http://pryzmat.ac.pwr.wroc.pl>

Opr.graf.,skanowanie,DTP, skład i lamowanie, korekta: redakcja
Druk: Drukarnia Oficyny Wydawniczej PWR Nakł. 1500 egz.

R O Z M A I T O Ś C I

TRZYNASTKI!

Zgodnie z pismem Kwestora Politechniki Wrocławskiej mgr inż. Alicji Maniak z dnia 15.02.2000 r. wypłaty dodatkowego wynagrodzenia rocznego (tzw. „trzynastki”) za rok 1999 nastąpią dla poszczególnych grup pracowniczych w następujących terminach:

- dla nauczycieli akademickich łącznie z wynagrodzeniem za marzec,
- dla pracowników obsługi i robotników łącznie z wynagrodzeniem za luty, tj. 10.03.2000 r.,
- dla pozostałych pracowników łącznie z wynagrodzeniem za marzec.

REKOLEKCJE DLA ŚWIATA NAUKI

Zgodnie z postanowieniem Jego Eminencji ks. Kardynała Archidiecezji Wrocławskiej Henryka Gulbinowicza, w Roku Jubileuszowym odbędą się Rekolekcje dla Świata Nauki Wrocławia. Nauki będą głoszone przez ks. Romana Rogowskiego (Papieski Fakultet Teologiczny we Wrocławiu) w Kościele Uniwersyteckim im. Jezusa przy pl. Uniwersyteckim w dniach 9-12 kwietnia br. (niedziela-środa).

Msza św. o godz. 19.30 będzie każdorazowo poprzedzała **naukę rekolekcyjną** rozpoczynającą się **o godz. 20.00**.

Ks. Tadeusz Reroń, diecezjalny duszpasterz akademicki, zaprasza wszystkich zainteresowanych na spotkania.

WSPÓŁPRACA SAMORZĄD-UCZELNIA

Zarząd Województwa Dolnośląskiego i Akademia Rolnicza we Wrocławiu są stronami porozumienia zawartego 10 lutego br., a podpisanego przez marszałka dolnośląskiego prof. Jana Waszkiewicza oraz rektora AR we Wrocławiu prof. Tadeusza Szulca.

Obie strony – jak czytamy w dokumencie – wyrażają wolę zainicjowania stałej współpracy w kształtowaniu rozwoju społeczno-gospodarczego Dolnego Śląska, a zwłaszcza w tworzeniu i wdrażaniu strategii rozwoju obszarów wiejskich. Zgodnie z życzeniem sygnatariuszy porozumienie ma stanowić wzorcową formułę określającą zasady współpracy także z innymi uczelniami Dolnego Śląska.

Porozumienie dotyczy współpracy w powoływaniu i współorganizowaniu wyższych szkół zawodowych w ośrodkach regionalnych, wspierania kształcenia ustawicznego z uwzględnieniem zmian na rynku pracy, współpracy w celu podnoszenia kwalifikacji producentów rolnych, służb doradczych oraz administracji rządowej i samorządowej pracującej na rzecz rolnictwa, podnoszenie ich świadomości w zakresie problemów integracji z Unią Europejską i zasad wdrażania wspólnej polityki

rolnej.

Strony deklarują ponadto wzajemną pomoc w zdobywaniu informacji i zabieganiu o środki na realizację uzgodnionych celów.

OCENA PARAMETRYCZNA

Zespół Nauk Humanistycznych KBN ogłosił szczegółowe zasady i definicje oceny parametrycznej jednostek naukowych i jednostek badawczo-rozwojowych. premiowane są w nim:

- publikacje recenzowane (1 do 10 punktów),
- monografie i podręczniki – (współ)autorstwo, redakcja naukowa itd. (1 do 24 punktów),
- stopnie i tytuły naukowe kadry (4 do 20 punktów),
- patenty (5 do 10 punktów),
- inne wyniki badań i ich zastosowania (5 do 10 punktów),
- systemy jakości, akredytacja laboratoriów (5 do 10 punktów).

Pełny tekst dostępny jest na stronie http://www.kbn.gov.pl/finauki98/system/ost/ost_h01.html

HURRA!

Zapadła decyzja o wypłaceniu pracownikom sfery budżetowej zaległej waloryzacji wynagrodzeń za okres od 1 lipca 1991 do 28 czerwca 1992. Przysługuje ona również emerytom i rencistom, którym ustawa z 1991 roku odebrała dodatki branżowe za pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Wartość wypłat będzie waloryzowana odpowiednio do wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych.

Pieniądze (żywa gotówka) będą wypłacane stopniowo, w ciągu pięciu lat, przy czym rozpoczęcie wypłat dla poszczególnych grup wiekowych nastąpi w 43 terminach. Od 25 marca br. będą je mogły dostać osoby

urodzone przed rokiem 1920, od 25 kwietnia – roczniki 1920-23, od 25 maja – roczniki 1924-26, od 25 czerwca – roczniki 1927-28. Następnie co miesiąc będzie dochodził kolejny rocznik, ale od grudnia 2000 do lutego 2001 lista odbiorców nie będzie poszerzana. W marcu 2001 zaczną się wypłaty dla rocznika 1934. W tym roku będą przyznane środki 7 rocznikom – do 1940. Najmłodszy, urodzeni po 1969 roku otrzymają wypłatę poczynając od 25 listopada 2004 roku. Szczegóły zawiera Rozporządzenie Rady Ministrów z 9 grudnia 1999 r. w sprawie określenia trybu i harmonogramu wypłat rekompensat (Dz.U. nr 102, poz.1185).

Data rozpoczęcia wypłat jest też podstawą do określenia przedawnienia roszczenia, które mija po 5 latach od terminu rozpoczęcia

wypłat dla danej grupy wiekowej.

Prawo do rekompensaty podlega dziedziczeniu.

KONTYNUACJA PRAC PROJEKTOWYCH

Do 15 maja gotowy będzie projekt budowlany Wydziałów Mechanicznego oraz Informatyki i Zarządzania

Politechnika Wrocławska podpisała 5 stycznia umowę z firmą POLSWISS Projekt Sp. z o.o., reprezentowaną przez prezesa dr inż. Zbigniewa Sacharuka, na wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla nowego budynku Wydziału Mechanicznego oraz Informatyki i Zarządzania (B-4). Firma ta wygrała konkurs na koncepcję architektoniczną ww. budynku, rozstrzygnięty 15 grudnia 1999 r. (Donosiliśmy o tym w numerze 126 „Pryzmat”).

Zgodnie z umową projekt budowlany zostanie wykonany do 15 maja, co umożliwi podjęcie starań o dofinansowanie inwestycji przez MEN i KBN, a projekt wykonawczy do końca września br. JM Rektor powołał na pełnomocnika ds. budowy budynku B-4 prof. dr hab. inż. Edwarda Chlebusa. Funkcję inwestora zastępczego na czas przygotowania dokumentacji projektowej przyjął Zarząd Inwestycji Szkół Wyższych mieszczący się we Wrocławiu przy ul. Czerwonego Krzyża 2/4. Koordynatorem prac ze strony Uczelni został mgr inż. Maciej Ostrowski – zastępca dyrektora administracyjnego ds. technicznych. (sw)

KOORDYNATORZY SIECI

Środowiskowy Zespół Koordynacyjny Rady Użytkowników Wrocławskiej Akademickiej Sieci Komputerowej na lata 2000-2002

- mgr Wiesław Borowski – Akademia Ekonomiczna
- mgr inż. Krzysztof Jakubicki – Akademia Rolnicza
- mgr Mariusz Jędryka – Uniwersytet Wrocławski
- prof. Stefan Paszkowski – Instytut Niskich Temperatur i Badań Strukturalnych PAN
- mgr Zdzisław Pokutycki – Akademia Sztuk Pięknych
- prof. Waław Andrzej Sokalski – Politechnika Wrocławska
- doc. Janusz Sylwester – Centrum Badań Kosmicznych PAN
- doc.dr inż. Wojciech Szepietowski – wspólny przedstawiciel JBR
- dr inż. Ryszard Tomczyk – Akademia Muzyczna
- prof. Jan Zarzycki – Wrocławskie Towarzystwo Naukowe
- dr Antoni Zwiefka – Instytut Immunologii i Terapii Doświadczalnej PAN

Z S E N A T U

V POSIEDZENIE SENATU

(27.01.2000)

Senat uczcił pamięć zmarłych naukowców: **prof. Jana Hołowni**, **prof. Andrzeja Teisseyre'a** i **doc. Tadeusza Karlica**.

- Udzielono poparcia wnioskowi o mianowanie na stanowisko profesora zwyczajnego **prof. dr hab. inż. Ewarysta Rafajłowicza** (Wydz. El-ki), a na stanowisko profesora nadzwyczajnego – **dr hab. inż. Henryka Kudeli** (Wydz. M-E).

- Zaaprobowano też wnioski o ponowne mianowanie na stanowisko profesora nzw: **dr hab. inż. arch. Grażyny Balińskiej**, **dr hab. inż. arch. Stanisława Medekszy**, **dr hab. inż. arch. Jerzego Mroczkowskiego** (Wydz. Architektury) i **dr hab. inż. Jerzego Grobelnego** (Wydz. IZ).

We wszystkich przypadkach zapoznano się z opinią senackiej Komisji ds. Rozwoju Kadry Naukowej.

- **JM Rektor** przedstawił wniosek o poparcie kandydatury **dr W. Myśleckiego** na stanowisko kierownika Polsko-Francuskiego Centrum Systemów Przemysłowych. Kandydatura ta – przedstawiana kilka miesięcy temu – nie uzyskała pełnego poparcia ze względu na dużą liczbę wstrzymujących się głosów. Ponieważ jednak jest gwarancją przeprowadzenia z sukcesem PFCSP przez trudności wynikające z konieczności samofinansowania, władze uczelni podtrzymują swój wniosek. **Prof. J. Koch** jako przedstawiciel WCTT poparł kandydaturę, a Senat zaaprobował ją.

- **Prof. J. Koch** (Komisja ds. Rozwoju Kadry Naukowej) przedstawił kandydatury do nagrody Prezesa Rady Ministrów przyznawanej w kilku dziedzinach: za dorobek naukowy, za wybitne osiągnięcia naukowo-techniczne, za rozprawy doktorskie i habilitacyjne. Po dodatkowych wyjaśnieniach ze strony dziekanów i wyjaśnieniach Senat zatwierdził następujących kandydatów: **prof. P. Mastalerz** (W-3), **prof. St. Piestrak** (W-4), **dr T. Gudra** (W-4), **dr P. Hawrylak** (NRS of Canada w Ottawie, wniosek W-11), **dr A. Bachman** (W-4), **dr H. Pawolka** (W-4), **dr M. Czerwiński** (W-4), **dr M. Ciorga** (W-11), **dr P. Machnikowski** (W-11) i **dr T. Atamańczuk** (W-3).

- **Prof. E. Kubica** (Kom. ds. Statutu i Regulaminów) ustosunkował się pozytywnie do meritum wniosku senatorów z Wyd. Elektrycznego, by uchwały dotyczące zatwierdzenia planu rzeczowo-finansowego i jego wykonania musiały być podejmowane większością głosów 50%+1 w obecności min. 2/3 składu Senatu. Przedstawił jednak problem odpowiedniego wkomponowania zapisu w tekst Statutu PWr.

Prorektor ds. Studenckich prof. L. Komorowski omówił dwa studenckie wnioski zmian w Statucie:

- usunięcie punktu 16 z §43 ust.2 oraz wprowadzenie do §43 ustępu 3 określającego tryb wyborów przedstawicieli studentów do ciał kolegialnych,

- dodanie §90a określającego zasady przyznawania stypendiów specjalnych za wybitną aktywność w działalności społecznej, sportowej lub artystycznej.

Proponowana wersja zapisu jest wynikiem rozmów z Zarządem Konwentu Samorządu Studenckiego.

Dr A. Grzegorzcyk (Kom. ds. Studenckich) zawniósował korekty w zapisie o wygasaniu mandatu studenckiego (co z przypadkiem, gdy brak listy mandatowej, z której można uzupełniać skład?)

Dr M. Michalewska stwierdziła, że ZNP nie kwestionuje zasady stypendiów specjalnych, ale widzi potrzebę wyjaśnienia, czy np. można je uzyskać także za działalność poza uczelnią.

Senator studencki i przewodniczący ZKSS **P. Wojsznis** zaapelował, żeby mimo wątpliwości uchwalić zasady uzupełniania składów studenckich ciał kolegialnych, gdyż obecnie Konwent nie ma quorum, zatem nie ma możliwości formalnego zakończenia prac nad regulaminem. Podobna sytuacja jest na szczęblu wydziałów.

Ostatecznie przyjęto zmiany w Statucie PWr odpowiednio głosami (49:1:0), (50:0:0) i (50:0:1).

- Wydział Chemiczny i Rada Biblioteczna wystąpiły z wnioskiem o powołanie Biblioteki Wyd. Chemicznego w miejsce 4 bibliotek instytutowych. Sytuacja lokalowa nie pozwoli w pełni skomasować lokali bibliotecznych. **Dyrektor BG H. Szarski** poparł wniosek podkreślając korzyści materialne i kadrowe tej decyzji. Pozytywnie odniosły się też do niego Komisje ds. Statutu i Regulaminów i ds. Dydaktyki.

Prorektor J. Zdanowski zauważył, że podobne działania, choć bardzo trudne pod względem lokalowym, są niezbędnie potrzebne Wydziałom Elektroniki i IZ. **Dyr. H. Szarski** zauważył, że dopiero nowy budynek biblioteki rozwiązałby te problemy. Senat zatwierdził wniosek (49:0:0).

- W związku z powyższą uchwałą, na wniosek **dyr. H. Szarskiego** wprowadzono (50:0:0) odpowiednie zmiany do „Regulaminu systemu biblioteczno-informacyjnego PWr”. Ponieważ nowa biblioteka będzie podlegać W-3 (a nie BG ani dyrektorowi instytutu), nastąpiły zmiany w §5.3, §6.1, §6.3 i §11.

- Dziekan W-1 **prof. E. Trocka-Leszczynska** przedstawiła wniosek o utrzymanie na

rok statusu Wydziałowego Zakładu Budownictwa Ogólnego na Wydziale Architektury pomimo niespełnienia przez tą jednostkę warunków określonych w §18 Statutu. Obecnie wydział nie może wyłonić kierownika w osobie pracownika samodzielnej. O ile w ciągu roku nie znajdzie się odpowiednia osoba, zakład zostanie włączony do instytutu.

Prof. E. Kubica poparł wniosek podkreślając pozytywną opinię Rady Wydziału Architektury. Senat zatwierdził wniosek (46:0:3).

- Powołano (48:2:0) nowy skład Rady Fundacji Rozwoju PWr. Tworzą ją: **prof. E. Chlebus**, **prof. A. Grzech**, **prof. M. Kamiński**, **prof. B. Licznarski**, **dr Z. Okraszewski** i **prof. T. Więckowski**.

- Odpowiadając na interpelację złożoną przez **prof. T. Lutego JM Rektor** stwierdził, że należy rozszerzyć formułę dyskusji o złym stanie finansów, tj. mówić nie tylko o „niedawnej przeszłości”, ale o trudnych dla całego środowiska akademickiego 10 latach. Wewnętrzne problemy powinny być rozpatrywane na tle zewnętrznych trendów. W dyskusji o wydatkach trzeba uwzględnić ograniczone możliwości manewru. Wątpliwości budzi pojęcie „zły stan finansów” – z kim się porównywać? Władze są otwarte na propozycje racjonalizowania działalności uczelni, choć nie należy ograniczać tych działań tylko do kierownictwa.

W związku z pytaniem o dokument, który nakreśla długofalowy plan zmian na uczelni **JM Rektor** odparł, że istnieje opracowanie prof. A. Wiszniewskiego (przedstawione na zakończenie jego kadencji) przedstawiające 10-letnią perspektywę. Niezbędne są nowelizacje, ale rysują się one jako wniosek z dyskusji w środowisku rektorów 24 polskich uczelni technicznych. W październiku 1998 roku na posiedzeniu w Rzeszowie postawiono tezę, że należy iść w kierunku nowoczesnego uniwersytetu technicznego. Trudność wynika także z niejasnych zapisów konstytucyjnych dotyczących odpłatności za kształcenie. Wszystko to jednak nie uniemożliwia inicjatyw Senatu nad kreowaniem nowej strategii.

Struktura uczelni bywa również powodem trudności. Przykład: instytuty międzywydziałowe, biblioteki.

Co do możliwości skasowania deficytu, Senat będzie świadkiem tworzenia w najbliższym czasie budżetu. W 1999 roku nie było innej możliwości zatkania dziury budżetowej niż z wydziałowych funduszy na badania statutowe i badania własne. Podjęto środki, które mają zaradzić trudnościom: skrócono semestr, zwiększono obciążenia dydaktyczne doktorantów itd.

Dokończenie na stronie 6

Z S E N A T U

Dokończenie ze strony 7

Specyfika uczelni sprawia, że trudno zrozumieć ich działanie osobom postronnym. Objawia się to np. w ostatnich miesiącach w postaci narzuconych uczelniom składek na ZUS i PFRON.. Brak też na szczeblu państwowym decyzji o polityce regionalnej i naukowej. Dlatego możliwości korekty są ograniczone.

• **Prorektor ds. Nauczania prof. J. Świątek** odpowiedział na interpelację **dr A. Grzegorzcyka**. Poinformował, że w ostatnich 2 latach godziny ponadwymiarowe obciążały fundusz osobowy. Skala tych obciążeń rosła, bo algorytm zachęca do zwiększania liczby kształconych studentów. Roczники studentów o dużej liczebności doszły już do lat specjalizacyjnych, co odbija się na skali obciążeń dydaktycznych. Ponieważ dziekani muszą bilansować wydziałowe budżety, w tym roku stawka godzinowa jest niska.

JM Rektor dodał, że dużym obciążeniem finansowym będzie rosnąca liczba prac dyplomowych. Będzie to kosztować pół regulacji pensji.

• **Prof. P. Kafarski** złożył interpelację, w której zadał pytanie, czym są koszty ogólne. Bezpośrednią inspiracją do podniesienia tego problemu jest fakt, że dyrektorzy i dziekani zostali obciążeni obowiązkiem utrzymania szatni. Oznacza to wzrost kosztów wydziałowych, ale nie widać, by w związku z tym malały koszty ogólne.

• **JM Rektor** przedstawił kolejny (może końcowy) etap dyskusji nad *Prawem o szkolnictwie wyższym*.

Poinformował o toczącym się sporze na temat obciążania uczelni – instytucji niekomercyjnych – VATem, składkami na ZUS i PFRON. Udało się natomiast rozwiązać problem, jak wywiązać się z obowiązku badań lekarskich kandydatów na studia. Będą one prowadzone po przyjęciu kandydata, który do tego czasu będzie przy-

jęty tylko warunkowo. Środowisko akademickie toczy spór, czy doktorantom przysługują zniżki kolejowe. Ponieważ nowa ustawa ma traktować doktorantów jako studentów, uczelnie są za wydawaniem im legitymacji PKP.

Zaawansowane są prace nad maturą państwową, która będzie istotnym kryterium przy rekrutacji na studia. W lutym zbierze się we Wrocławiu komisja zajmująca się tą problematyką.

Coraz więcej uwagi poświęca się akredytacji – jest to preludium do kompresji środowiska – uważa **JM Rektor**.

• **Prorektor J. Zdanowski** wezwał dziekanów do uzupełnienia materiałów potrzebnych do angielskojęzycznej edycji publikacji o polskich uczelniach.

Podkreślił też potrzebę oszacowania (jeszcze w lutym) nadgodzin i przepływów międzywydziałowych w br. akademickim. W poprzednim roku błędy w oszacowaniach wyniosły 2 mln zł, czyli ponad 1 dofinansowania.

Zachęcił do angażowania na większą skalę doktorantów (w aspekcie przyszłego roku). Biuro prawne MEN ogranicza uczelniom liczbę nadgodzin do 25%, ale ta zmiana potrwa około 2 lat.

• **Prof. J. Biernat** wezwał, by odpowiednie służby aktualizowały zamieszczane w Internecie dane.

Wyraził też ubolewanie na zbyt mały obwód biretów senatorskich. A przecież co jak co, ale głowy mamy ponadprzeciętne.

Na zakończenie **prof. T. Luty** podziękował **JM Rektorowi** za obszerną odpowiedź i zawarte w niej stwierdzenia. Zaproponował, by poddać pod dyskusję wspomniane opracowanie prof. Wiszniewskiego. Wyraził nadzieję, że Senat będzie mógł wykorzystać statutową możliwość nakreślenia kierunków rozwoju uczelni.

Dodał na marginesie, że „Strategia rozwoju Dolnego Śląska” została opracowana w wyniku jesiennej spotkania w Krzyżowej.

Następne posiedzenie Senatu; 2 marca, godz. 14.00. (mk)

WspomnienieŚ.P.
Marian Glubiak

Marian Glubiak urodził się 19 stycznia 1956 r. w Ostrowie Wlkp. Studia ukończył w 1979 r. na Wydziale Elektroniki Politechniki Wrocławskiej, uzyskując dyplom magistra inżyniera elektronika. Swoje życie zawodowe związał również z Politechniką Wrocławską. 1 czerwca 1979 r. rozpoczął staż w tu-tejszym Centrum Obliczeniowym.

Tego samego roku odbył służbę wojskową. Już jako podporucznik rezerwy kontynuował pracę w Centrum Obliczeniowym jako elektronik, a później jako starszy specjalista elektroniki. W tym czasie ukończył też kurs obsługi tzw. pamięci masowych systemów komputerowych.

W kolejnych latach zajmował się jako starszy specjalista, obsługą techniczną sprzętu komputerowego w Ośrodku Obliczeniowym PWr, który w wyniku zmian organizacyjnych został przekształcony w Centrum Informatyczne. Od 1995 pracował z nową wielokrotnym Centrum Sieciowo-Superkomputerowym, zajmując się w szczególności wdrożeniu i eksploatacji Wrocławskiego Centrum Sieciowo-Superkomputerowego.

Dzięki doświadczeniom i wiedzy fachowiec dbający o swoje kwalifikacje, wziął swój udział w projekcie i realizacjom wzbogacił przede wszystkim o systemy okablowania strukturalnego.

Był też autorem wielu prac projektu modernizacji sieci komputerowej i Algorytmu Muzycznej we Wrocławiu, a także autorem wielu modernizacyjnych prac usprawniających działanie sieci komputerowej na terenie Wrocławia.

Był, był... ileż zdarzeń z Nim związanych każdy z nas pamięta! Choć Jego działalność jest już zamkniętą kartą, Jego prace pozostały i będą służyć innym.

Wielka szkoda, że Jego pasję do pracy i Jego rozwój zawodowy zakłóciła w ostatnich latach choroba, która okazała się śmiertelna.

Marian pozostanie w naszej pamięci nie tylko jako bardzo dobry fachowiec, ale również uczynny i życzliwy kolega.

W imieniu wszystkich koleżanek i kolegów oraz kierownictwa Wrocławskiego Centrum Sieciowo-Superkomputerowego Politechniki Wrocławskiej - żegnamy Cię Marianie raz jeszcze.

Wspomnienie

Ś.P.

Tadeusz Karlic

W dniu 18 stycznia 2000 r. odszedł do wieczności nasz Kolega i Nauczyciel doc. dr inż. Tadeusz Karlic, emerytowany pracownik Instytutu Technologii Maszyn i Automatyk Politechniki Wrocławskiej, pionier miasta Wrocławia.

Urodził się 2 stycznia 1916 r. w Pokropiwnie. W roku 1933 ukończył I Gimnazjum we Lwowie. W latach 1933–1939 z przerwami studiował na Wydziale Mechanicznym Politechniki Lwowskiej. Podczas wojny, do maja 1945 roku, pracował w Instytucie prof. Weigla na Uniwersytecie Lwowskim w pracowni mechaniki precyzyjnej.

W maju 1945 roku przyjechał do Wrocławia i tu rozpoczął pracę na Uniwersytecie i Politechnice Wrocławskiej jako członek pionierskiej Grupy Naukowo-Kulturalnej, z numerem legitymacji 29, i jako jeden z pierwszych pracowników naszej uczelni.

Kierował pracami nad odbudową i uruchomieniem inżynierskiej struktury technicznej gmachów Politechniki Wrocławskiej przed zimą roku 1945/46.

Współorganizował Katedrę Obróbki Metali. Z udziałem w powstaniu Instytutu Technologii Budowy Maszyn, w składzie Zakład Techniki i Automatyk Wytworzenia, był przez wiele lat jego kierownikiem.

Prowadził zajęcia dydaktyczne z techniki w tym z obrabiarek w różnych formach. W roku 1960 uzyskał stopień doktora nauk technicznych w tym przedmiocie i powołany na stanowisko docenta.

Głównym kierunkiem zainteresowań Docenta w zakresie działalności naukowo-badawczej w poprzednim czasie, były nowoczesne technologie i metody obróbki skrawaniem. Współpracował z szeregiem zakładów przemysłu maszynowego na Dolnym Śląsku, jak i w całym kraju.

Był nauczycielem i wychowawcą wielu pokoleń inżynierów i pracowników naukowych, autorem wielu prac naukowych. Człowiek niezwykle ceniony i szanowany przez studentów i współpracowników, pracowity, skromny i prawy. Nigdy w ciągu 40 lat pracy na Politechnice Wrocławskiej nie szczędził wysiłku, by swoją głęboką wiedzę i wieloletnie doświadczenie przekazywać innym.

Odnoszony był najwyższymi odznaczeniami państwowymi i uczelnianymi m.in. Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym i Srebrnym Krzyżem Zasługi oraz Medalem Komisji Edukacji Narodowej i Złotą Odznaką Politechniki Wrocławskiej.

Przeszedł na emeryturę w roku 1986.

Odszedł od nas Docent T.Karlic, Człowiek z którym wielu z nas było związanych przez prawie pół wieku.

Bardzo wielu, zwłaszcza z mojego, ale i z młodszego pokolenia, ma Mu ogromnie dużo do zawdzięczenia. Czas Jego pracy na Politechnice Wrocławskiej i nasza z Nim współpraca pobudzają do kilku szczególnych refleksji, którymi pragnę się podzielić. Uważam też za swój osobisty i moralny obowiązek napisać choć kilka zdań o Człowieku, którego poważałem, szanowałem i któremu wiele zawdzięczam.

Docent T.Karlic nauczył mnie i wielu moich kolegów, ale także całe rzesze studentów, praktycznego zawodu inżynierskiego. To w warsztacie-laboratorium, które On stworzył, uczyliśmy się praktycznego abecadła technologicznego, bez którego w naszej dziedzinie nie ma ani dobrego inżyniera, ani dobrego naukowca. Później, gdy zaczęliśmy myśleć o pracach doktorskich to On, Docent T.Karlic był inspiratorem ich tematyki. Tematyka ta dała początek i stanowiła podstawę dla dzisiejszych kierunków badawczych uprawianych w Instytucie. Jego udział w szeregu działań sukcesie naszego środowiska jest bezsporny choć nie zawsze należycie uświadamiany i podkreślany.

To dzięki Jego pracy, doborowi i wytrwałości powstało przecież duże, i kilka bieżących laboratoriów skrawania, technologii obrabiarek. Stanowiło ono decydującą podstawę dzisiejszego Instytutu Technologii Maszyn i Automatyk. Nie zapominajmy również, że to On był inspiratorem wielu naszych początków, które leżą u podstaw powstania Wrocławskiego Ośrodka Obróbki Skrawaniem i Technologii Obróbki Skrawaniem i Technologicznej. Poglądy Docenta Karlica zostały ukształtowane jeszcze przed II wojną światową. Ich podstawą były patriotyzm, odwaga i pracowitość. To pewnie sprawiło, że nienawidził nierówności, a zwłaszcza serwilizmu w stosunku do komunistycznej władzy. Znał ją bowiem bardzo dobrze jako człowiek ze Lwowa. Nigdy też nie mógł się pogodzić z marnością swojej młodości.

Docent T.Karlic był człowiekiem skromnym, człowiekiem pracy i nigdy nie pchał się do pierwszego szeregu. Lekceważąc błachy, zaszczyty i odznaczenia, a mimo tego, a może właśnie dlatego, był i pozostanie człowiekiem legendą.

Aby czymś nazwiskiem nazwać budynek, potrzebne są uchwały wielu Rad i Senatu PWr., ale nie w przypadku Docenta T.Karlica. Każdy pracownik naszej uczelni ze starszego i średniego pokolenia wie, który budynek to „KARLICÓWKA”.

Zapatrzeni we własne sprawy i sukcesy często zapominamy, a nie powinniśmy, jak wiele zawdzięczamy naszym poprzednikom, w szeregu których Docent Tadeusz Karlic zajmuje bardzo poczesne miejsce.

Bardzo dobrze myśl tę wyraził Albert Einstein, który powiedział: „Każdego dnia myślę o tym, że moje zewnętrzne i wewnętrzne życie opiera się na pracy żyjących i zmarłych już ludzi i że powinienem się wysilać, aby oddawać to innym ludziom w nie mniejszej mierze”

Niech to przesłanie będzie także przesłaniem Docenta T. Karlica dla nas i dla naszych następców.

Żegnamy Ś.P. Docenta Tadeusza Karlica, człowieka, który wycisnął na nas swoje piętno i któremu każdy z nas ma coś do zawdzięczenia.

Prof.zw. dr hab.inż. Jan Koch

Z PRAC RADY GŁÓWNEJ SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

Refleksje z posiedzeń planarnych w dniach 27 stycznia i 10 lutego 2000 (i nie tylko)

PAKT

W dniu 9 stycznia br. odbyło się w Krakowie spotkanie Ministra Edukacji Narodowej z Prezydium Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich (KRASP), na którym doszło do podpisania wspólnego oświadczenia, zwanego w niektórych kręgach „paktem Handke - Woźnicki”. W oświadczeniu tym Minister zadeklarował wprowadzenie do ustawy wszystkich poprawek zgłoszonych przez KRASP, a prof. Woźnicki obiecał poparcie KRASP dla tak modyfikowanego projektu ustawy oraz podjęcie działań mających na celu uzyskanie takiego poparcia ze strony całego środowiska akademickiego.

W dniach 11 i 18 stycznia ukazały się dwie kolejne wersje opracowywanego przez MEN projektu ustawy zawierające już wszystkie niezbędne, zdaniem KRASP, poprawki. Jedną z istotniejszych poprawek przewiduje przekształcenie dotychczasowej Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego w tzw. Radę Główną Akredytacyjną (RGA) i wprowadzenie w powstałą lukę kompetencyjną Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich, jako głównego partnera MEN przy rozstrzyganiu zawitych problemów szkolnictwa wyższego.

Jak wynika z projektu ustawy, Zgromadzenie Plenarne KRASP podejmować ma uchwały w sprawach (art. 36 ust. 3 pkt 1 i 4): „kierunków rozwoju szkolnictwa wyższego, w szczególności dotyczących kształcenia studentów, badań naukowych, kształcenia kadr oraz bazy materialnej szkół wyższych” jak również w kwestii: „zasad i kryteriów przyznawania szkołom wyższym dotacji i innych środków z budżetu państwa”. Znacznie szersze kompetencje ma natomiast Prezydium KRASP, które zgodnie z art. 36 ust. 2:

„ 1) występuje do Sejmu i Senatu RP w istotnych sprawach szkolnictwa wyższego i żywotnych sprawach środowiska akademickiego,

2) wyraża z własnej inicjatywy opinie i przedstawia wnioski we wszystkich sprawach dotyczących szkolnictwa wyższego i nauki,

3) przedkłada opinie i wnioski w sprawie warunków nadawania szkołom wyższym nazwy uniwersytet, politechnika, akademia oraz szkoła główna”,

a zgodnie z art. 36 ust. 3 pkt 2, 3 i 5 wypowiada się w kwestiach:

„ – projektu budżetu państwa w zakresie części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego,

– projektów aktów prawnych i zawieranych przez Rzeczpospolitą Polską umów międzynarodowych dotyczących szkolnictwa wyższego i nauki,

– rozwiązań w systemie oświaty mających znaczenie dla szkół wyższych oraz związków uczelni”.

Znamienne jest tu wyraźne zróżnicowanie procedur wyborczych, mających na celu wyłonienie przewodniczących RGA i KRASP. Zgodnie z art. 33 ust. 1: „Przewodniczącego Rady wybiera Rada na posiedzeniu plenarnym spośród swoich wybieralnych członków, bezwzględną większością głosów, przy obecności dwóch trzecich ogólnej liczby członków Rady”, natomiast wg art. 37 ust. 2: „Przewodniczącego Konferencji Rektorów wybiera Zgromadzenie Plenarne w głosowaniu tajnym, bezwzględną większością głosów, przy obecności więcej niż połowy uprawnionych do głosowania”, co oznacza, że przewodniczącym KRASP może zostać osoba nie będąca członkiem

KRASP, a do jej wyboru w skrajnym przypadku wystarczyć może poparcie nieco ponad 25% członków Konferencji.

Pewnym echem często wspomnianego spotkania papieża Jana Pawła II z rektorami wyższych uczelni w Toruniu jest wprowadzony przez KRASP art. 9 ustawy zgodnie z którym: „Rektorowi uczelni uniwersyteckiej lub akademickiej przysługuje tytuł „magnificencja” oraz tradycyjny strój rektorski”. Chodzi tu mianowicie o to, aby rektorzy szkół nie posiadających uprawnień do doktoryzowania znaleźli właściwe miejsce w szeregu i nie próbowali przyćmić wspaniałością stroju tych, którzy reprezentują prawdziwe uczelnie, tak jak to miało miejsce właśnie w Toruniu.

Rada Główna Szkolnictwa Wyższego opiniując nowy projekt ustawy nie wykazała należytego entuzjazmu mimo wielu słów zachęty zarówno ze strony ministra Handkego jak i rektora Woźnickiego.

W MATNI

Podpisując pakt z przewodniczącym KRASP minister Handke nie przeczuwał burzy nadchodzącej z innego zupełnie kierunku, bądź też lekceważył wydawałoby się odległe jeszcze jej pomruki. Już w czerwcu 1998 r. Walny Zjazd Delegatów Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” podjął uchwałę zobowiązującą Radę KSN do przygotowania własnego projektu ustawy i podjęcia starań o skierowanie go na drogę legislacyjną. Zjazd wyraził tym samym swoją dezaprobatę dla dotychczasowych poczynań Ministra i uruchomił własny Zespół d/s Ustawy, który w okresie następnych 18 miesięcy opracował oryginalny, kompleksowy projekt ustawy. Projekt ten przyjęty został przez Radę KSN na posiedzeniu w dniu 18 grudnia 1999 r., a odbywający się w tymże miesiącu, we Władysławowie, XI Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność” przyjął stanowisko, w którym zwrócił się do klubu parlamentarnego AWS o nadanie projektowi KSN biegu legislacyjnego. Tak naprawdę to zagrzmiało dopiero w drugiej dekadzie stycznia, kiedy projekt KSN zaczął być rozposzechniany i trafił do MEN oraz do Rady Głównej.

Nie wnikając w szczegóły trzeba wyraźnie stwierdzić, że oba projekty: MEN i KSN różnią się diametralnie, choć ich autorzy wywodzą się tej samej opcji politycznej. Projekt KSN przewiduje likwidację tytułu naukowego profesora oraz stopnia naukowego doktora habilitowanego wprowadzając w zamian stanowiska profesorskie na wszystkich szczeblach zatrudnienia nauczycieli akademickich poza stanowiskiem asystenta. Wszystkie dalsze różnice są już prostą konsekwencją tego zapisu. Trudno więc wyobrazić sobie możliwość osiągnięcia jakiegokolwiek kompromisu między obu projektami, a uchwalenie przez Sejm któregośkolwiek z nich stawia Ministra w nader kłopotliwej sytuacji. Uchwalenie projektu KSN byłoby bowiem jednoznacznym wyrazem dezaprobaty wobec jego dotychczasowej działalności, natomiast uchwalenie projektu MEN przysporzyłoby mu nie mało przeciwników w gronie własnej opcji politycznej. Najlepiej byłoby może niczego nie uchylać i ograniczyć się chwilowo wyłącznie do małej nowelizacji obowiązującej dotychczas ustawy. Niestety, istotną przeszkodę stanowi tu okoliczność, że taki właśnie projekt skierował złośliwie do łaski marszałkowskiej SLD.

CO TAM PANIE W POLITYCE ?

Na posiedzeniu Rady Głównej w dniu 10 lutego br. Minister Edukacji Narodowej – prof. Mirosław Handke oświadczył, iż brak nowej ustawy o szkolnictwie wyższym niesie ogromne zagrożenia dla środowiska akademickiego. Na niektórych kierunkach studiów obserwuje się bowiem nadmierną eksploatację kadry nauczycieli akademickich co już w najbliższej przyszłości spowodować może powstanie luki pokoleniowej. Minister przedstawił również har-

Z PRAC RADY GŁÓWNEJ SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

monogram działań zmierzających do szybkiego uzgodnienia kontrowersyjnych zapisów projektu ustawy. W dniu 15 lutego przewiduje się posiedzenie Rady Konsultacyjnej d/s Reformy Szkolnictwa Wyższego, 1 marca – spotkanie z przewodniczącymi samorządów studenckich przy udziale premiera, 2 marca – spotkanie z rektorami szkół wyższych, a w końcu I dekady marca – konferencje uzgodnieniowe. Istotne zagrożenia dla ustawy wynikają aktualnie, zdaniem Ministra, z niesprzyjających okoliczności politycznych. Politycy wyrażają obawy, że: zbliżająca się kampania wyborów prezydenckich może wywrzeć niekorzystny wpływ na niektóre rozstrzygnięcia ustawy, społeczeństwo wykazuje już objawy pewnego znużenia wprowadzanymi reformami, a bariery jakie stwarza nowa ustawa dla nowo powstających szkół mogą zaowocować utratą elektoratu. W tej sytuacji większość ministrów nie wykazuje należytego entuzjazmu dla szybkiego wdrożenia procedury legislacyjnej.

Z czysto formalnego punktu widzenia istotnym argumentem przemawiającym za nowelizacją obowiązującej ustawy byłaby konieczność dostosowania jej do zapisów Konstytucji, a warto przypomnieć, że obligatoryjny termin przeprowadzenia takich działań upłynął w połowie października ubiegłego roku. W konkretnym przypadku termin ten uległ jednak odroczeniu z chwilą gdy student Uniwersytetu Wrocławskiego Jacek Bąbka zaskarżył obowiązującą ustawę do Trybunału Konstytucyjnego. Minister mógłby więc teraz spokojnie czekać na orzeczenie nierychłego Trybunału mając pewność, że po uzyskaniu niekorzystnego dla siebie orzeczenia uzyska zapewne jeszcze dość czasu na wprowadzenie koniecznych zmian. W tej sytuacji trudno naprawdę prorokować jak cała sprawa się zakończy.

STATUS QUO

Wzorem lat ubiegłych Ministerstwo Edukacji Narodowej przesało Radzie Głównej do zaopiniowania dokument zawierający propozycję odnośnie zasad podziału dotacji na działalność dydaktyczną dla uczelni resortu edukacji narodowej w 2000 r. Dokument ten jest niemal wierną kopią podobnego dokumentu przesłanego w ubiegłym roku, a jedyną znacząca różnica ma charakter czysto formalny bowiem w miejsce stosowanego uprzednio limitu wynagrodzeń osobowych oraz tzw. dodatkowego wynagrodzenia rocznego (tzw. trzynastki) wprowadza się, podobnie jak w całej sferze budżetowej, jeden wspólny element kalkulacyjny o nazwie „środki na wynagrodzenia”.

Warto przypomnieć, że w budżecie MEN środki przewidziane na finansowanie szkolnictwa wyższego w 2000 r. wyniosą 5,57 mld. zł i będą zaledwie ok. 9% wyższe niż w roku ubiegłym (5,066 mld. zł), co zapewne z trudem zrekompensuje skutki przewidywanej inflacji, nie wspominając już o konieczności zaspokojenia potrzeb 5 wyższych szkół zawodowych, utworzonych w 1999 r. oraz kilku nowych szkół tego typu przewidzianych do utworzenia w roku bieżącym. Rada Główna uznała więc, że bieżący rok budżetowy będzie kolejnym rokiem zmagania o przetrwanie i w takiej sytuacji wprowadzenie radykalnych zmian zasad podziału dotacji mogłoby okazać się dla wielu szkół tragiczne w skutkach. Stąd też, bez większego wprowadzenia entuzjazmu, postanowiono zaakceptować propozycje MEN zgłaszając jedynie kilka mało istotnych uwag.

C.K. 1997 – 1999

Przewodniczący Centralnej Komisji do Spraw Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych – prof. Janusz Tazbir przesłał do Rady Głównej sprawozdanie z działań tej Komisji w III kadencji. Okazuje się, że była to kadencja statystycznie pomyślna. Rozpatrzone łącznie 4391 różnych spraw, a więc o ok. 11% więcej niż w po-

przedniej kadencji, przy czym równocześnie liczba spraw załatwionych negatywnie wyniosła zaledwie 7,8% ogółu wydanych decyzji, a więc o blisko połowę mniej w stosunku do średniej wieloletniej (1991–96), wynoszącej 14,1%. Najsurowsze w swych werdyktach okazały się: Sekcja II (nauki ekonomiczne) oraz Sekcja V (nauki matematyczne, fizyczne i chemiczne oraz nauki o ziemi), z których każda wydała ponad 10% negatywnych decyzji. Najbardziej liberalną była sekcja VII (nauki wojskowe), która wszystkie wnioski załatwiła pozytywnie.

Prof. Tazbir komentując tak dobre wyniki działalności CK przypisuje je wzrostowi poziomu wymagań stawianych przez rady naukowe pod adresem kandydatów do awansu. Jest jednak również prawdopodobne, stwierdza dalej, „że pewien udział w obniżeniu się omawianego wskaźnika mają też zmiany w podejściu do kryteriów oceny i wymagań stawianych w CK kandydatom do awansu naukowego. Jest to zapewne m.in. skutek presji wywieranej w różny sposób na CK przez niektóre, zwłaszcza słabsze, środowiska naukowe w kierunku obniżenia wymagań”.

Dominującą grupę rozpatrzonych wniosków stanowiły wnioski dotyczące pracowników i jednostek szkół wyższych (96,2%), podczas gdy placówki PAN zgłosiły zaledwie 8,1%, a jednostki badawczo-rozwojowe – tylko 5,7% ogółu wniosków. Kolejność ta uległaby jednak odwróceniu gdyby jako wyróżnik przyjmując wskaźnik określający procentowy udział pozytywnych decyzji. W przypadku JBR wyniósł on 93,65%, w przypadku PAN – 92,94%, a w przypadku szkół wyższych – jedynie 92,05%. Różnice nie są wprawdzie znaczące, ale na pewno nie upoważniają do formułowania krytycznych opinii odnośnie poziomu prac prowadzonych w JBRach.

Procentowo najwięcej negatywnych decyzji (35%) wydano w odniesieniu do wniosków o przyznanie uprawnień do nadawania stopni naukowych, choć i tak wskaźnik ten był niższy niż w poprzedniej kadencji (44%). Wg prof. Tazbira: „Główną przyczyną odmowy przyznania uprawnień były wyniki oceny działalności naukowej jednostki. Większości jednostek, którym uprawnienia nie przyznano, brak jest bowiem znaczących osiągnięć w działalności naukowej, pozwalających uznać, że w tej jednostce stworzono silne środowisko naukowe w danej dyscyplinie, którego działalność znacząco przyczynia się do rozwoju nauki”.

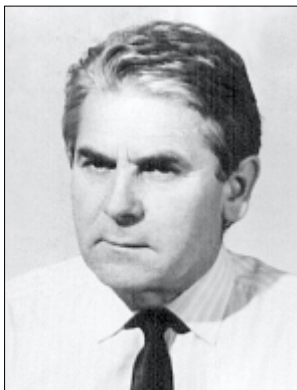
Od wielu już lat lista rankingowa dziedzin, w których nadaje się tytuły naukowe i stopnie naukowe doktora habilitowanego nie ulega większym zmianom. Przyjmując jako wskaźnik przyznaną łącznie liczbę tych tytułów i stopni na pierwszym miejscu ułożyć należy nauki humanistyczne (312), a następnie nauki medyczne (242), techniczne (232) i rolnicze (182). Listę tę zamykają natomiast nauki leśne (12), nauki weterynaryjne (12), nauki o kulturze fizycznej (10) i nauki wojskowe (7). Ranking dyscyplin w dziedzinie nauk technicznych pokazuje dominację dyscyplin o dużych tradycjach. Prym wiedzie tu bowiem „budowa i eksploatacja maszyn” (75), „elektrotechnika” (38) i „mechanika” (37), co jest zapewne wynikiem występowania w większości wyższych szkół technicznych licznych i silnych środowisk naukowych w zakresie tych właśnie dyscyplin.

W zakończeniu swojego sprawozdania prof. Tazbir bardzo pozytywnie ocenia dotychczasową współpracę CK z innymi organami współdziałającymi w procesie awansowym kadry naukowej, a w szczególności z Kancelarią Prezydenta RP i Radą Główną Szkolnictwa Wyższego.

*Dla „Pryzmatu” opracował
prof. Andrzej Hałas*

NOWO MIANOWANI PROFESOROWIE Z POLITECHNIKI WROCŁAWSKIEJ

JÓZEF GŁUSZEK

Profesor Józef Głuszek urodził się 9 lipca 1934 w Pecquencourt (Francja), gdzie ukończył francuską szkołę podstawową (1936). W kraju ukończył polską szkołę podstawową (1938), Gimnazjum Ceramiczne w Ziębicach i Technikum Ceramiczne w Szczawnie Zdroju (1952).

W 1957 uzyskał dyplom Wydziału Chemicznego PWr ze specjalizacją w „technologii wielkiego przemysłu nieorganicznego”. W 1956 r. wziął udział w Konferencji Studentów Inżynierów Chemii w Paryżu. W okresie studiów był zaangażowany w życie sportowe i kulturalne, m.in. zdobył mistrzostwo akademickie Wrocławia w pływaniu i wystąpił w prapremierze sztuki Studia Pantomimy Henryka Tomaszewskiego.

Podjął pracę (1957) u prof. Błasiaka w Instytucie Syntezy Chemicznej w Chorzowie. W latach 1959-62 pracował w przemyśle materiałów budowlanych i w Biurze Projektowo-Konstrukcyjnym Przemysłu Materiałów Budowlanych, następnie został zatrudniony w Compagnie des Phosphates de GAFSA w Tunezji, gdzie był zastępcą głównego technologa i głównym technologiem ds. wzbogacania rud fosforytowych (1962-67).

W 1968 r. rozpoczął studia doktoranckie w Inst. Technologii Nieorganicznej i Nawozów Mineralnych PWr pod kierunkiem prof. Jerzego Schroedera. Rada Naukowo-Dydaktyczna Instytutu Inżynierii Chemicznej nadała mu w 1971 roku doktorat za pracę „Badania nad wzbogaceniem rudy fosforytowej w polu wyładowania wlotowego”. Stopień doktora habilitowanego nauk chemicznych uzyskał w 1984 r. decyzją Rady Wydz. Chemicznego PWr na podstawie rozprawy „Rôle des films passifs dans le processus de corrosion sous contrainte des aciers inoxydables 18-10 dans les solutions chlorurées chaudes”.

Od 1971 r. pracuje w Instytucie Technologii Nieorganicznej i Nawozów Mineralnych PWr – kolejno jako starszy asystent, adiunkt, docent, a od 1992 r. – profesor nadzwyczajny. Odbył kilka krótkoterminowych staży naukowych w Laboratoire de Métallurgie Physique w Tuluzie (Francja), a w latach 1974-75 staż długoterminowy w Laboratoire d'Electrochimie et Corrosion w Centre d'Etudes Nucléaires w Fontenay-aux-Roses pod Paryżem. W tym okresie był zatrudniony w stacji PAN w Paryżu na stanowisku opiekuna studentów polskich studiujących we Francji.

Jego dorobek naukowy wynosi 146 pozycji, w tym 46 artykułów w międzynarodowych czasopismach, 2 monografie, 1 podręcznik i 7 patentów.

Początkowo zajmował się zagadnieniami elektroseparatoracji minerałów, wykorzystując substancje powierzchniowo czynne do różnicowania powierzchniowych właściwości elektrycznych rozdzielanych minerałów. Jest współautorem technologii elektrostatycznego rozdzielania popiołów lotnych z elektrowni węglowych.

Od 1973 roku w Zakładzie Elektrochemii i Korozji kierowanym przez prof. Józefa Kubickiego zajmował się elektrochemicznym odzyskiem srebra ze szlamów anodowych pochodzących z elektrorefinacji miedzi. Brał udział w opracowaniu hydrometalurgicznej

metody ługowania szlamów anodowych kwasem azotowym, metody odzysku srebra drogą cementacji miedzią metaliczną z roztworów soli srebrowych. Uczestniczył w opracowaniu nowych materiałów na anody do ochrony katodowej w środowisku wody morskiej.

W 1975 r. podjął rozpoczęte zagranicą badania dotyczące korozji naprężeniowej stali nierdzewnych. Posługując się metodami elektrochemicznymi oraz spektroskopią Augera wykazał korelację między przewodnictwem elektronowym warstw pasywnych, ich składem chemicznym, a podatnością na korozję wżerową i naprężeniową. Wyniki tych badań były podmiotem jego pracy habilitacyjnej, zostały też omówione przez prof. Z.Szklarską-Śmiałowską w wydanej w USA jej książce „Pitting Corrosion of Metals”. W tym okresie prowadził ścisłą współpracę z Ośrodkiem Badań Jądrowych w Fontenay-aux-Roses (Francja), Laboratoire de Métallurgie Physique w Tuluzie (Francja), Institute for Mining and Mineral Research Uniwersytetu w Kentucky (USA), Institute de Electrochemica a Metalurgia Uniwersytetu w Mediolanie (Włochy) oraz Instytutem Chemii Fizycznej Akademii Nauk w Moskwie. Był zapraszany jako *visiting professor* do Wyższej Szkoły Chemicznej w Tuluzie oraz Instytutu Chemii Fizycznej Akademii Nauk w Moskwie.

Następnie prof. J.Głuszek skoncentrował się na wykorzystaniu technologii modyfikacji właściwości powierzchni stopów metalicznych. W celu zwiększenia ich odporności korozyjnej wykorzystywał implantację jonową, metody CVD i PVD wspomaganie wyładowaniem jarzeniowym. Współpracuje ściśle z Zakładem Technik Jonowych prof. J. Zdanowskiego, czego wynikiem są technologie nanoszenia warstw powierzchniowych o wysokiej odporności na korozję elektrochemiczną w środowiskach chlorkowych. Nowe warstwy wierzchnie na wyrobach ze stopów uzyskano drogą implantacji jonów boru, azotu i glinu. Uzyskano powłoki jednoskładnikowe: Ti, Ta, Nb, TiC, TiN, ZrN, MoN i TiO₂ oraz wieloskładnikowe i wielowarstwowe: Ti-TiN, TiC-Ti(C,N)-TiN, TiO₂-MoN oraz TiO₂-ZrN.

Prof. J.Głuszek prowadzi też badania nad wykorzystaniem niekonwencjonalnej metody Sol-Gel służącej do wytwarzania ceramicznych powłok antykorozyjnych. Dzięki temu opracowano preparatykę otrzymywania powłok: SiO₂, TiO₂, Al₂O₃, ZrO₂, SiO₂-TiO₂, SiO₂-ZrO₂, Al₂O₃-TiO₂-La₂O₃. Podsumowaniem tych prac jest monografia prof. J.Głuszka „Tlenkowe powłoki ochronne otrzymywane metodą Sol-Gel” (1998).

Prof. J.Głuszek uczestniczył też w pracach prowadzonych pod kierunkiem prof. J.Zabrzskiego, mających na celu opracowanie nowej technologii wytwarzania konwertorów unieszkodliwiania gazów spalinowych na bazie monolitycznych trójfunkcyjnych katalizatorów metalicznych. Kompleksowe prace doprowadziły do uruchomienia produkcji potrzebnej folii o grubości 0,05 mm z opracowanego nowego stopu żaroodpornego 00H2015 o zwiększonej podatności na odkształcenie na zimno i do powstania oryginalnej technologii nanoszenia metodą Sol-Gel powłok na bazie Al₂O₃ o strukturze perowskitowej. Katalizatory były wyróżnione w kraju i zagranicą, m.in. Złotym Medalem Eureka '95, Brązowym Medalem Internationale Ausstellung, Norymberga 97, dyplomami uznania Przewodniczącego KBN – 1995 i 1997.

Prof. J.Głuszek uczestniczył w 11 projektach KBN, wygrał 7 konkursów KBN.

Za osiągnięcia w pracach naukowo-badawczych otrzymał liczne nagrody Rektora. Posiada Złoty Krzyż Zasługi i Złotą Odznakę PWr.

NOWO MIANOWANI PROFESOROWIE Z POLITECHNIKI WROCŁAWSKIEJ

Prowadzi wykłady z materiałoznawstwa, korozji i ochrony przed korozją na Wydz. Chemicznym oraz inżynierii powierzchni metali i utleniania wysokotemperaturowego metali na Wydz. PPT PW. W latach 1982-85 był wykładowcą na Uniwersytecie i w Wyższej Szkole Inżynierskiej w Oranienburgu, gdzie wykładał m.in. chemię nieorganiczną, termodynamikę i chemię ciała stałego. Był promotorem trzech zakończonych przewodów doktorskich, recenzentem 2 prac habilitacyjnych i 6 prac doktorskich. Recenzował 2 podręczniki, 3 skrypty i wiele projektów KBN. Pełnił liczne funkcje na uczelni. Jest członkiem Komisji Inżynierii Materiałowej na Wydziale Chemicznym, Sekcji Inżynierii Materiałów Ochronnych Komisji Inżynierii Materiałowej Oddziału PAN we Wrocławiu oraz Rady Zarządzającej Zespołu ds. Certyfikacji Personelu przy Katedrze Technologii Zabezpieczeń Przeciwnikorozyjnych na Wydziale Chemicznym PG.

Profesor Józef Głuszek jest żonaty, ma żonatego syna i zamężną córkę oraz dwoje wnuków. □

EWA ŁUŻYŃECKA

Ewa Łużyńska, urodzona w 1958 r., jest absolwentką Wydziału Architektury Politechniki Wrocławskiej. Jej działalność naukowo-badawcza z jednej strony związana jest z pracami historyka architektury, z drugiej zaś łączy się z zawodem projektującego architekta, konserwatora.

Po ukończeniu studiów w latach 1982-1993 E.Łużyńska pracowała w Wojewódzkim Ośrodku Archeologiczno-Konserwatorskim, w Państwowej Służbie Ochrony Zabytków we Wrocławiu, w Dolnośląskim Biurze Architektonicznym, Autorskich Pracowniach Architektury oraz w Przedsiębiorstwie

Konserwacji Zabytków „Retropol”. Jako pracowniczka tych instytucji wykonywała konserwatorskie projekty architektoniczne oraz prowadziła badania architektoniczno-archeologiczne śląskich klasztorów cysterskich współpracując z instytutami naukowymi w Czechach, Niemczech i Włoszech. W 1989 r. obroniła pracę doktorską pt. „Średniowieczny klasztor cysterski w Lubiążu. Rozwój architektoniczny i charakterystyka warsztatu budowlanego”. W 1993 r. otrzymała uprawnienia projektowe specjalności architektonicznej i uprawnienia konserwatorskie oraz tytuł rzeczoznawcy Ministra Kultury i Sztuki w dziedzinie ochrony zabytków nieruchomych.

Od 1993 r. Ewa Łużyńska jest zatrudniona w Zakładzie Konserwacji i Rewaloryzacji Architektury Politechniki Wrocławskiej. W 1995 r. otrzymała stopień doktora habilitowanego, a w grudniu 1999 r. tytuł profesora nauk technicznych. W tym czasie równoległe prowadziła badania architektoniczno-archeologiczne w Polsce i za granicą. Brała udział w misjach konserwatorskich, m.in. w Egipcie, na Krymie, pilotowała też finansowane m.in. przez Radę Europy programy współpracy polsko-niemieckiej „EUROPAN”, „EUROPERA”, „EURODYSTRYKT”. Zajmowała się projektowaniem oraz dydaktyką prowadząc wykłady, zajęcia projektowe, prace dyplomowe i doktoraty. Jest autorką licznych samodzielnych publikacji, w tym książek „Architektura średniowiecznych klasztorów cysterskich filiacji lubiąskiej”, „Architektura klasztorów cysterskich na Śląsku”, „Gotyckie świątynie Wrocławia”.

Ewa Łużyńska jest także członkiem polskich i zagranicznych gremiów naukowych, m.in. zespołu do badań nad kulturą i historią cystersów w Polsce przy Uniwersytecie Poznańskim. Od 1985 r. należy do Centre Europeen de Recherches sur les Congregations et Ordres Monastiques z siedzibą w Saint-Etienne (Francja). W latach 1994-96 pełniła funkcję sekretarza Sekcji Historycznej Komitetu Architektury i Urbanistyki PAN. Od 1999 r. jest członkiem Prezydium Polskiego Komitetu Narodowego Międzynarodowej Rady Ochrony Zabytków ICOMOS. Jest redaktorem naukowym pisma Wydziału Architektury Politechniki Wrocławskiej „Architectus”, wchodzi w skład rady redakcyjnej „Kwartalnika Architektury i Urbanistyki” PAN oraz wydawanej w Poznaniu serii pt. „Szlakiem Polskiego Millennium”. □

stanowisk. Zostaną na nich przedstawione wszystkie wydziały, a także Biblioteka Główna, Dział Nauczania i Samorząd Studencki. Wydziały samodzielnie decydowały o formie prezentacji i ewentualnie przygotowały materiały promocyjne mówiące o ich ofercie dydaktycznej.

TARED'2000

W dniach 23-26.02.2000 r. w Hali Ludowej odbędą się *VI Dolnośląskie Prezentacje Edukacyjne TARED'2000*.

Patronami honorowymi imprezy są: minister Barbara Labuda – sekretarz stanu w Kancelarii Prezydenta RP, prof.dr hab. Romuald Gelles – przewodniczący Kolegium Rektorów Uczelni Wrocławia i Opola, rektor Uniwersytetu Wrocławskiego oraz prof.dr hab. Jan Waszkiewicz – marszałek województwa dolnośląskiego.

Organizatorami TAREdu są: kuratoria oświaty województwa: dolnośląskiego, lubuskiego, opolskiego i wielkopolskiego, Dolnośląski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli oraz Państwowe Pomaturalne Studium Kształcenia Animatorów Kultury i Bibliotekarzy SKIBA.

W imprezie udział wezmą gimnazja, szkoły średnie (zawodowe, licea i technika), szkoły wyższe cywilne i wojskowe, placówki oświaty pozaszkolnej oraz wydawcy podręczników i książek.

Politechnika Wrocławska będzie miała na *Prezentacjach* 14

Pierwsze trzy dni TAREdu są przeznaczone na zorganizowane zwiedzanie ekspozycji oraz na rozmowy handlowe kierowników szkół z firmami. W ostatnim dniu można zwiedzać *Prezentacje* indywidualnie.

TARED-owi towarzyszyć będą:

- seminaria i wykłady dla nauczycieli,
- Przegląd Szkolnej Twórczości Artystycznej,
- akcja zdrowotna „Czas dojrzewania, czas dorosłości”,
- plebiscyt dla najciekawszych wystawców i ekspozycji,
- Pierwsze Internetowe Prezentacje Edukacyjne INED.

Biuro Prasowe: EDU-S.A.; menedżer prasowy – Małgorzata Garbacz.

Bliższe informacje na temat TAREdu można znaleźć pod adresami internetowymi: <http://www.interart.com.pl> oraz <http://www.telvnet.pl>. □

Co nowego w WCSS

Wrocławskie Centrum Sieciowo – Superkomputerowe (WCSS) jest jednostką organizacyjną Politechniki Wrocławskiej świadcząca usługi dla całego środowiska naukowo-akademickiego miasta Wrocławia. Jego główne zadania to eksploatacja i rozwój zarówno Wrocławskiej Akademickiej Sieci Komputerowej (WASK) jak i Komputerów Dużej Mocy (KDM).

WASK jest miejską siecią szkieletową zbudowaną na bazie połączeń światłowodowych o łącznej długości ponad 70 km. Sieć ta składa się z 18 głównych węzłów, w skład których wchodzi urządzenia aktywne, jak routery, przełączniki ATM i Ethernet, przyłącza światłowodowe. Węzły WASK są rozmieszczone głównie w budynkach wrocławskich uczelni. Szybkość przesyłania danych między węzłami wynosi – w zależności od implementowanego protokołu – 100 Mb/s (FDDI) lub 155/622 Mb/s (ATM). WASK ma 3 łącza do sieci zewnętrznych o przepustowościach: 34 Mb/s (POL34), 512 Mb/s (NASK) i 155 Mb/s (TPnet). Ostatnie łącze umożliwia przesyłanie danych tylko między sieciami TPSA i WASK.

Sieci lokalne abonentów (użytkowników) są dołączone do sieci szkieletowej głównie przez łącza o przepustowości 10 Mb/s (Ethernet). Początkowo sieci lokalne były podłączone do portów ruterów, obecnie do portów przełączników. Istnieją także łącza abonenckie o przepustowości 100 Mb/s (Fast Ethernet), a nawet o przepustowości 155 Mb/s (ATM).

Do WASK włączonych jest około 9 tysięcy komputerów użytkowników. Z tej liczby około 8 tysięcy stanowią komputery użytkowników z uczelni wrocławskich, placówek PAN i instytutów branżowych. Użytkownicy z Politechniki Wrocławskiej mają dołączonych około 4700 komputerów. W tej liczbie mieszczą się również komputery studentów z akademikami. Szkoły średnie (licea i jedno gimnazjum), jednostki administracji państwowej (głównie Urząd Wojewódzki) mają dołączonych po około 250 komputerów.

WCSS świadczy, głównie na potrzeby abonentów, różnorodne usługi sieciowe: pocztę elektroniczną (konta na serwerze usług sieciowych), udostępnianie plików (głównie poprzez serwer FTP), usługi informacyjne takie jak WWW wraz z proxy serwerem W3cache, Nowości sieciowe (Netnews) i inne.

W dziedzinie usług sieciowych w 1999 roku odnotowaliśmy znaczny postęp dzięki oddanemu do eksploatacji nowemu kompu-

terowi SUN Enterprise 4500 (zakupionemu ze środków KBN). W lipcu 1999 roku uruchomiono też łącze szerokopasmowe do sieci POL34, co znacznie poprawiło łączność komputerową ze środowiskiem naukowym z krajów Europy zachodniej włączonym do sieci komputerowej TEN155.

Drugi nurt działalności WCSS to świadczenie usług obliczeniowych. W tym zakresie w 1999 roku również nastąpiły korzystne zmiany. Z trzech posiadanych komputerów SP2, Onyx i Origin 2000, ten ostatni znacząco rozbudowano, zwiększając jego zasoby o dodatkowe 16 procesorów (zakup sfinansowano ze środków własnych – odpisów amortyzacyjnych). W wyniku tego powstał 24-procesorowy komputer, który zasługuje na nazwę superkomputera, aczkolwiek aby się znaleźć

na końcowych pozycjach listy największych komputerów świata (www.top500.org) tych procesorów powinno być 64.

Z KDM korzysta ponad 100 naukowców z Wrocławia i innych ośrodków akademickich. Mają oni do dyspozycji kilka pakietów programowych, między innymi: Gaussian 94/98, MSI, Abaqus, Matlab.

W 2000 roku przewidywana jest dalsza modernizacja WASK (głównie instalacje przełączników ATM i Ethernet). Pozwoli to na utworzenie kolejnych sieci wirtualnych abonentów WASK.

Zakres rozbudowy KDM nie jest jeszcze ustalony, gdyż nie wiadomo, jakie środki WCSS otrzyma z KBN. Brane są pod uwagę następujące przedsięwzięcia: modernizacja systemu archiwizacji współpracującego z KDM, rozbudowa komputera Origin 2000 o dalszych 8 procesorów. Jednym z najnowszych pomysłów jest stworzenie własnego „superkomputera” przez budowę klastra z wydajnych komputerów PC z systemem operacyjnym LINUX. Takie rozwiązania funkcjonują w wielu ośrodkach akademickich na świecie. Mają zasadniczą zaletę: są tanie, ale wymagają znacznego zaangażowania personelu do budowy środowiska programowego.

WCSS zamierza doskonalić działalność w zakresie świadczenia usług sieciowych i obliczeniowych wprowadzając politykę utrzymania jakości według norm ISO 9000. Liczy też na udział, jako partner, w V Programie Ramowym Unii Europejskiej. Być może w przyszłości będzie miał okazję wypowiedzieć się na ten temat.

dr Józef Janyszek

Regionalna gospodarka odpadami

28 października 1999 odbyła się w Polkowicach na Dolnym Śląsku konferencja „Regionalna polityka gospodarki odpadami” zorganizowana przez Urząd Marszałkowski. Była ona okazją do sformułowania występujących w tej dziedzinie problemów i zapoznania się z udanymi koncepcjami ich rozwiązywania w innych regionach. Wśród uczestników przeważali wójtowie, starostowie i inni przedstawiciele samorządów, czyli osoby bezpośrednio zainteresowane opanowaniem tego narastającego problemu lokalnych społeczności. Istotnym warunkiem osiągnięcia sukcesu na tym polu jest integracja działań w szerszej skali, np. zaangażowanie się związków gmin, które są w stanie wypracować rozwiązania tańsze, racjonalniejsze pod względem przestrzennym i kadrowym od osiągalnych dla pojedynczej gminy. Przy poszukiwaniu najlepszych koncepcji niezbędni są specjaliści.

Jednym z uczestników konferencji był dr Marek Kozłowski, kierownik Pracowni Inżynierii i Recyklingu Tworzyw Sztucznych w I-19. Pracownia ta od nowego roku akademickiego znalazła korzystne warunki rozwoju w Instytucie Materiałoznawstwa i Mechaniki Technicznej, a dyrektor instytutu, dr hab.inż. Jerzy Kaleta wspiera zaangażowanie pracowników w oprowadzone prace.

Zebrani podpisali „Dolnośląską Kartę Śmieciową”, czyli deklarację solidarnego działania na rzecz rozwiązania problemów gospodarki odpadami w regionie. Podkreślono w nim potrzebę utylizacji odpadów i zachowania europejskich standardów ekologicznych. Stwierdzono, że szanse sukcesu wynikają ze świadomości wagi problemu i istniejącego w regionie zaplecza intelektualnego.

Kontynuacją podjętych działań było powołanie w styczniu br. przez Marszałka Dolnośląskiego Jana Waszkiewicza Grupy roboczej ds. regionalnej gospodarki odpadami, w której skład weszli m.in. przedstawiciele władz Urzędu m. Wrocławia i Rady Miejskiej, Urzędu Wojewódzkiego, Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Środowiska, Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego i Politechniki Wrocławskiej – reprezentowanej ponownie przez dr Marka Kozłowskiego.

Zespół ten ma m.in.:

- uświadomić społeczeństwu skalę problemów w regionie,
- przeprowadzić bilans odpadów powstających w regionie i dostępnych miejsc do ich składowania,
- określić możliwości zagospodarowywania odpadów z uwzględnieniem procesów uzyskiwania surowców wtórnych (recykling!).

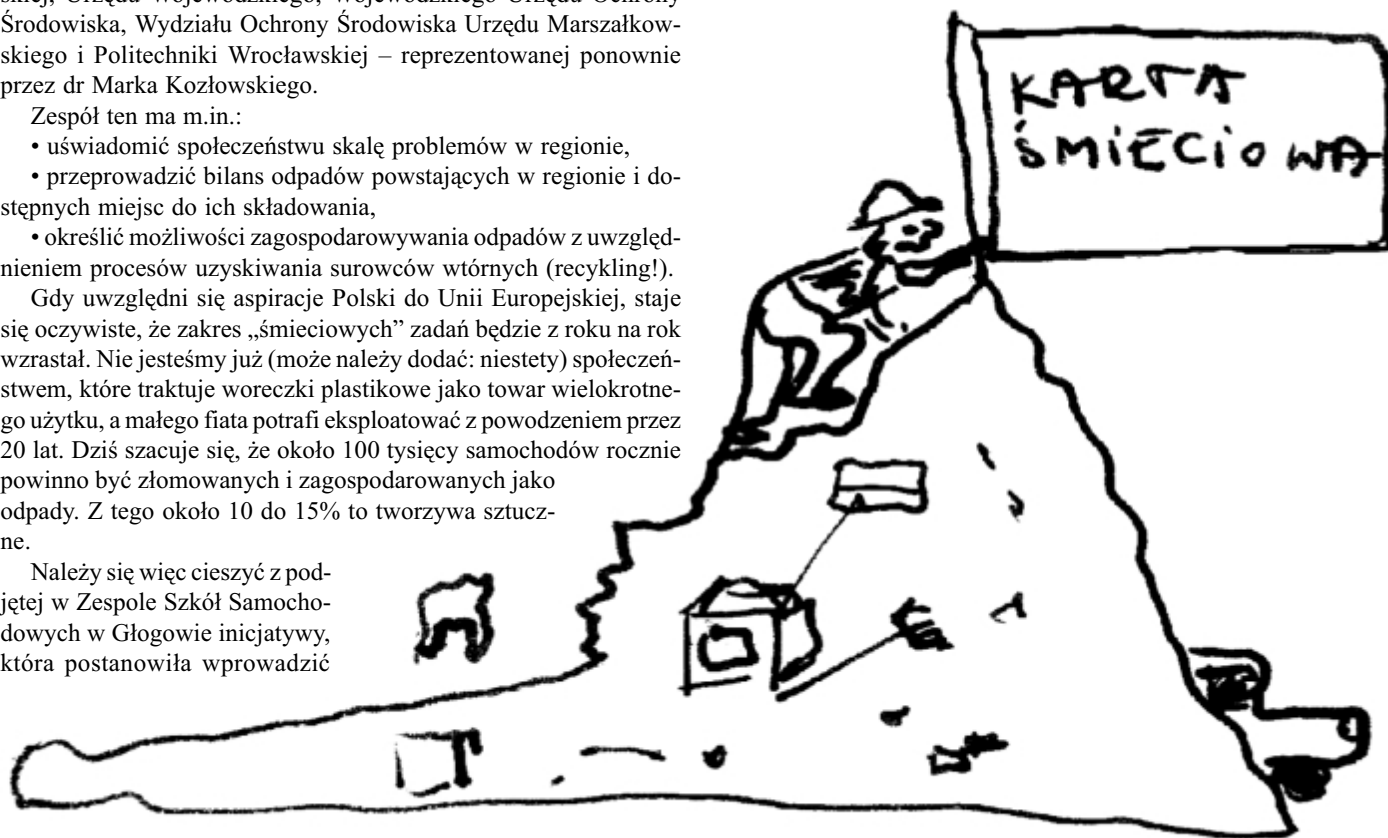
Gdy uwzględnimy aspiracje Polski do Unii Europejskiej, staje się oczywiste, że zakres „śmieciowych” zadań będzie z roku na rok wzrastał. Nie jesteśmy już (może należy dodać: niestety) społeczeństwem, które traktuje woreczki plastikowe jako towar wielokrotnego użytku, a małego fiata potrafi eksploatować z powodzeniem przez 20 lat. Dziś szacuje się, że około 100 tysięcy samochodów rocznie powinno być złomowanych i zagospodarowanych jako odpady. Z tego około 10 do 15% to tworzywa sztuczne.

Należy się więc cieszyć z podjętej w Zespole Szkół Samochodowych w Głogowie inicjatywy, która postanowiła wprowadzić

eksperymentalny program kształcenia w zawodzie „mechanik recyklingu”. Będzie on wdrażany w ramach europejskiego programu Leonardo da Vinci przy udziale Instytutu Materiałoznawstwa i Mechaniki Technicznej PWr. Z ramienia I-19 opiekę na wdrożeniem będą sprawować prof. Włodzimierz Dudziński i dr Marek Kozłowski.

Politechnika Wroclawska także kształci specjalistów gospodarki odpadami. Odbywa się to w ramach zajęć oferowanych przez wspomnianą Pracownię Inżynierii i Recyklingu Tworzyw Sztucznych, która oferuje przedmiot wybieralny „Recykling tworzyw sztucznych” oraz „Nowoczesne metody recyklingu tworzyw sztucznych”. Korzystają z niego studenci Wydziałów Inżynierii Środowiska i Mechanicznego oraz doktoranci. Co roku od 5 do 10 studentów Wydziału Inżynierii Środowiska wykonuje pracę dyplomową na temat recyklingu tworzyw sztucznych na specjalności *gospodarka odpadami*. Studenci ci uczestniczą w realizacji programu CEEPUS (koordynator: dr M.Kozłowski), którego uczestnikami są uczelnie z Budapesztu i Sofii, a wkrótce też i z Rumunii. W ramach tego programu utworzono Sieć Inżynierii i Recyklingu Tworzyw Sztucznych, w ramach której doświadczenia zebrane przez naszą uczelnię w trakcie realizacji programu TEMPUS przy współpracy z uniwersytetami z Unii Europejskiej (Włochy i Portugalia) przekazywane są krajom Europy Środkowej i Wschodniej.

Krajowe środowisko specjalistów organizuje co roku konferencje z dziedziny zagospodarowania odpadów. W naszym regionie znaczenia nabiera organizowana już po raz drugi konferencja *Recykling Tworzyw Sztucznych R'2000*, która odbędzie się 19-22 września 2000 w Jeseniku w Czechach. Spotkanie organizowane przez Instytut Materiałoznawstwa i Mechaniki Technicznej przy wsparciu programu CEEPUS ma zająć się aktualną legislacją z omawianej dziedziny w Polsce i UE, gospodarką z tworzyw sztucznych w gminach, logistyką zbiórki i recyklingu odpadów, technologiami recyklingu tworzyw i samochodów oraz zmianami właściwości układów polimerowych następujących w wyniku recyklingu. Zainteresowani konferencją mogą uzyskać bliższe dane pod e-mailowym adresem kozłowski@marek.itn.pwr.wroc.pl. (mk)

*Prof. Gerard Gouesbet
w Katedrze Metrologii Elektronicznej i Fotonicznej*

POLONIUM

Polsko-francuska współpraca naukowa

W dniach 29.11.1999 – 5.12.1999 na zaproszenie prof. Janusza Mroczi, kierownika Katedry Metrologii Elektronicznej i Fotonicznej z roboczą wizytą przebywali prof. Gerard Gouesbet, dyrektor Laboratoire d'Energetique des Systemes et Procèdes z Institut National Science Appliquees oraz dr Gerard Grehan, dyrektor ds. badań CNRS z Laboratoire d'Energieiques des Systemes et Procèdes.

Celem wizyty była realizacja kolejnego etapu projektu pt. „Turbidimetric methods of particles properties measurement under mul-

tipple light scattering conditions.” w ramach programu Polonium prowadzonego przez Katedrę Metrologii Elektronicznej i Fotonicznej i Laboratoire d'Energetique des Systemes et Procèdes.

W ramach dotychczasowej współpracy trwającej od 1992 roku zrealizowano cztery granty:

1. „The remote non-destructive monitoring of spatial fibre orientation in polimer composite. Brite-Euram II contract no BRE2-CT92-0139 (Proposal 5081-91).”, 1995/96,

2. French-Polish Scientific and Technological Cooperation Joint Project No 5279/95, „Inverse problem in spectral turbidity analysis of multiple scattering.”, 1995,

3. French-Polish Scientific and Technological Cooperation Joint Project No C/2795/96, „Inverse problem in spectral turbidity analysis of multiple scattering of the laser beam.”, 1996,

4. French-Polish Scientific and Technological Cooperation Joint Project Polonium 1998, „Optical imaging methods to particle sizing: automatic analysis and rigourous models”, 1998, □

Poniżej zamieszczamy rozmowę z prof. Gerardem Gouesbetem i wybrane fakty z jego działalności naukowej.

Rozmowa z prof. Gerardem Gousbet

Nie można pracować samemu

– Wiem, że przyjechał Pan Profesor do Wrocławia w związku ze współpracą między zespołami Pana i pana profesora Janusza Mroczi z Katedry Metrologii Elektronicznej i Fotonicznej PW. Jak przebiega ta współpraca?

– Współpracujemy w dziedzinie backscatteringu, czyli rozpraszania wstecznego cząstek. Nawiązałem kontakt z prof. Mroczką prawie 10 lat temu. Wtedy zaistniała możliwość współpracy polsko-francuskiej. Najpierw prof. Mrocza przyjechał do nas na 9 miesięcy. Potem zaczęliśmy przygotowywać wspólne doktoraty (co-tutelle) dwóch doktorantów Politechniki Wrocławskiej: Marka Czerwińskiego i Dariusza Wysoczańskiego. Rozpoczęła się długotrwała współpraca. Być może czeka nas następny międzynarodowy doktorat.

– Pańską główną dziedziną jest fizyka, prawda?

– Tak, zajmuję się fizyką, która też jest głównym tematem naszej współpracy. Ścisłej: badam oddziaływanie między promieniowaniem laserowym i cząstkami. Ale interesuję się również kilkoma innymi problemami, jak chaos. Pracujemy również nad oddziaływaniami między cząstkami w wiązce. Te tematy nie są jednak przedmiotem naszej współpracy.

– Jak określono obszar współpracy?

– Żeby nasze działania były wydajne, musimy konfrontować ze sobą różnego rodzaju wiedzę. Wiedza każdego z zespołów jest komplementarna względem drugiego. Realizujemy pracę naukową, której żadna ze stron nie podjęłaby sama. Spotykamy się regularnie – nie tylko w Polsce i we Francji, ale też na sympozjach i spotkaniach, np. w Japonii.

– Wiem, że współpracuje Pan z licznymi placówkami naukowymi: uczelniami i instytucjami badawczymi. Nawet z Chinami.

– Tak. Do Chin wybrałem się, bo zainteresowała mnie praca pewnego chińskiego studenta. Zdecydował się on zrobić doktorat w moim laboratorium we Francji. Teraz jest już po doktoracie i ma we Francji stałe stanowisko (permanent position) jako naukowiec.

– Jak zaczęła się pańska współpraca z prof. Mroczką?

– W naszej dziedzinie ludzie znają się z publikacji w czasopiśmie naukowych. Pewnego razu zobaczyłem artykuł Janusza Mroczi i stwierdziłem, że to, co robi, jest bardzo interesujące i że powinniśmy rozpocząć współpracę.

Fizyka jest dziedziną, w której nie można pracować samemu. Kontakty są potrzebne do realizacji projektów. Pozwalają też uzupełniać własną wiedzę. Zatem coraz więcej ludzi współpracuje w skali międzynarodowej. Dzieje się to zresztą w różnej formie. Jedną z możliwości kontaktów są spotkania na konferencjach.

– Czy w tych kontaktach poszukuje Pan raczej kontaktów intelektualnych czy możliwości eksperymentalnych?

– Wszystko jest możliwe. Interesują nas ludzie, którzy posiadają wiedzę, możliwości intelektualne, jak i ci, którzy przeprowadzili ciekawe doświadczenia lub którzy próbują je zinterpretować. Ale także szukamy osób, których wiedza uzupełnia naszą. Niejednokrotnie spotykam kogoś, z kim chcę wymienić poglądy. Czasami wystarczy kontakt za pomocą faxu. Współpracowałem w ten sposób z prof. Loccim z Cleveland University. Po zapoznaniu się z jego artykułem korespondowałem tak z nim przez pół roku zanim spotkaliśmy się osobiście. Dziś sprawy się uprościły, ponieważ korzystamy z Internetu.

– Ile periodyków musi Pan czytać regularnie, żeby być na bieżąco z wszystkimi osiągnięciami naukowymi w swojej dziedzinie?

– Trudno mi odpowiedzieć, bo moim podstawowym źródłem są abstrakty. Gdy znajduję tam coś interesującego, szukam odpowiedniego czasopisma. Przeglądam może 50 pism, ale nie czytam wszystkich artykułów. Szukam informacji w Internecie i Physical Abstracts.

– Jak doszło do tego, że dwóch doktorantów PW przybyło do pańskiego laboratorium, by robić prace doktorskie?

– Istnieje procedura podwójnych (co-tutelle, prowadzonych przez dwa ośrodki) doktoratów. Wynika to z oficjalnej naukowej współpracy na szczeblu rządowym. Można się ubiegać o taką możliwość przez zgłoszenie odpowiedniego wniosku. Istnieje komisja, która ocenia zgłaszane projekty. Obie współpracujące strony powinny być zaangażowane w pracę naukową nad proponowanymi tematami. W oparciu o uzyskane środki można realizować 6-miesięczne wyjazdy do Francji lub do Polski. Po zakończeniu całej procedury naukowiec otrzymuje dwa doktoraty: francuski i polski. Taki system

Podczas rozmowy

jest bardzo wydajny, ponieważ pomaga utrzymać intensywne kontakty między dwoma placówkami naukowymi. Praca naukowa musi być napisana w jednym z języków kontraktowych, a nie np. po angielsku. To stawia przed kandydatami do doktoratu dodatkowe wymagania, z których jednak nasi goście z Polski umieli się świetnie wywiązać. Szczególnie Marek Czerwiński zna bardzo dobrze język francuski, więc jego praca była napisana w tym języku. Dzięki tej współpracy ja sam nawet nauczyłem się trochę polskiego.

– Jak wybierano temat pracy doktorskiej?

– Musieliśmy przedyskutować, co w obszarze badawczym każdej ze stron wymaga niezbędnie współpracy z drugim ośrodkiem. Tak np. prof. Mrocza był bardzo zainteresowany schematami inwersyjnymi, w których na podstawie skutków wnioskujemy o przyczynie (zjawisku), co jest podstawą każdego pomiaru złożonego. Wcześniejsze nasze rozeznanie zagadnienia wynikające z potrzeb energetyki francuskiej (EDF) uświadomiło nam konieczność zajęcia się problemem odwrotnym, a w szczególności określeniem wielkości cząstek fazy rozproszonej (wody) w turbinach. Mając doświadczenia z zespołem prof. Mroczy oraz znając ich możliwości i osiągnięcia w pracach nad problemem odwrotnym (inverse problem), bez wahania zaproponowaliśmy współpracę, która została przyjęta. Owocem tego jest doktorat Marka Czerwińskiego, a stworzony model hybrydowy w opisie wielokrotnego rozpraszania w roztworach dyspersyjnych i próba rozwiązania problemu odwrotnego stanowią w tej dziedzinie krok do przodu.

– Jakie są perspektywy kontynuacji współpracy?

– Zależy to od wielu czynników, także finansowych. Po dwóch latach współpracy musimy wystąpić z wnioskiem o środki na kolejny etap. Ale niezależnie, czy będziemy je mieć, czy nie, jakaś forma kooperacji jest pewna. Nawet bez środków na podróże będziemy mogli korespondować i wymieniać poglądy.

– Czy widzi Pan możliwość, że któregoś dnia Pańscy dyplomanci przyjadą do Polski, by robić doktorat na PWr?

– Zapewne jest to możliwe. Problem leży w liczbie osób, które są zainteresowane robieniem doktoratu z fizyki. Kandydaci nie są tak liczni, jak niegdyś. Skończył się nasz „baby boom”. Dzisiaj młodzież jest skłonna raczej do studiowania literatury, filozofii i pokrewnych dziedzin.

– Wybiera się Pan do Warszawy?

– Tak, muszę spotkać się z oficjalnymi przedstawicielami Francji w Polsce, aby omówić z nimi aktualny stan naszej współpracy.

– Jak widzi Pan ogólnie naukową współpracę francusko-polską?

– Oba nasze kraje mają długą historię przyjaznych kontaktów, co symbolizują nazwiska Marii Skłodowskiej-Curie i Chopina. Współpraca naukowa jest bardzo dobrym sposobem wzmacniania naszych kontaktów, ponieważ finansowanie czegoś, co z natury ma charakter międzynarodowy, służy wszystkim jednakowo.

– Dziękuję Panu za rozmowę.

Rozmawiała Maria Kiszka

Prof. Gerard Gouesbet jest dyrektorem Laboratoire d'Energetique des Systemes et Procèdes w Rouen.

Jego zainteresowania naukowe koncentrują się wokół fizyki plazmy, dopplerowskich prędkościomierzy laserowych, teorii i zastosowań rozpraszania światła, modelowania przepływów turbulentnych i przepływów dwufazowych, teorii nieliniowych układów dynamicznych oraz doświadczalnych układów niestabilnych.

Wykłada m.in. zaawansowaną mechanikę płynów (teoria turbulencji, przepływy dwufazowe), fizykę teoretyczną, rachunek tensorowy, nieliniowe układy dynamiczne i teorię chaosu.

Jest współautorem czterech książek o rozpraszaniu światła, przepływach dwufazowych i rozpraszaniu przez wiązki kształtowane elektromagnetycznie. Opublikował 220 artykułów w czasopiśmie naukowych. Jest też autorem dziewięciu patentów.

Współpracuje z uniwersytetami i instytutami z Sheffield, Karlsruhe, Erlangen, Ibaraki, Moskwy, Marakeszu, Aachen, Wrocławia, Xi Dian, Clevelandu, Virginii, Gaithersburga, Florydy, Liaoning, Kalifornii i Darmstadt.

Należy m.in. do Amerykańskiego Towarzystwa Optycznego, AIAA, Francuskiego Towarzystwa Fizycznego, Europejskiego Towarzystwa Fizycznego, Francuskiego Towarzystwa Optycznego, Amerykańskiego Towarzystwa Fizycznego, Amerykańskiego Stowarzyszenia dla Postępu w Nauce oraz Francusko-Chińskiego Stowarzyszenia dla Postępu w Nauce i Technologii. Jest też członkiem Nowojorskiej Akademii Nauk.

Pełni funkcję eksperta ministerialnego rządu francuskiego.

Jest stałym recenzentem wielu czasopism naukowych, m.in. „Applied Optics”, „Journal of Fluid Mechanics”, „Journal of the Optical Society of America”, „International Journal of Multiphase Flows”, „Physics of Fluids”, „Journal of Optics”, „Physica D”, „Physical Review” i „Physical Review Letters”. □

W drodze do pracy

Polskie badania archeologiczno-architektoniczne w Chersoniezie

Miasto bazylik

Podpisana na trzy lata umowa (1998-2001) o współpracy Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu z Muzeum Chersonykim w Sewastopolu na Krymie otworzyła polskim specjalistom z dziedziny archeologii i architektury możliwość prowadzenia badań wczesnochrześcijańskiego budownictwa sakralnego na terenie rzymsko-bizantyjskiego miasta Chersonesu. Relikty tej osady portowej znajdują się dziś w granicach Sewastopola. Kierownikiem ekspedycji ze strony polskiej jest dr A.B.Biernacki z UAM, a ze strony krymskiej S.G.Ryżow. Badaniami architektonicznymi kieruje prof. S.Medeksza PWr. Ponadto w pracach uczestniczą inni przedstawiciele Wydziału Architektury Politechniki Wrocławskiej: prof. Ewa Łużyniecka (1998), oraz doktorantka PWr mgr inż. arch. Małgorzata Łukowska.

Chersonesz

Obiekt badawczy to portowe miasto starożytne Chersonesz Tawryczeski. Pierwsi kolonizatorzy greccy przybyli na ten półwysep już w V wieku przed Chrystusem. Przez kolejne wieki miasto ulegało wpływom imperium rzymskiego i Bizancjum. Chrześcijaństwo wprowadzono tu dwukrotnie, najpierw na krótko w III wieku, a potem już skutecznie w IV wieku. Najwcześniejsze znane nam kościoły pochodzą z V wieku. Badaniami Polsko-Ukraińskiej Ekspedycji objętych jest 8 bazylik i 3 kościoły o założeniu centralnym, wszystkie pochodzące z V-VII wieku.

Historia badań

Pierwsze badania archeologiczne przeprowadzono na Krymie już w XIX wieku. Była to domena wojska i kościoła prawosławnego. Te instytucje dysponowały wówczas odpowiednimi funduszami. Poza tym wojsko zawsze doceniało militarne walory tego terenu – półwyspu o rozwiniętej linii brzegowej z wcinającymi się głęboko w ląd zatokami. To położenie ograniczyło później, z przyczyn strategicznych, możliwości prowadzenia badań. Wiele lat Sewastopol był zamkniętą bazą marynarki wojennej ZSRR. (Dziś również stacjonuje tu marynarka wojenna; w osobnych zatokach mają swoje bazy floty Ukrainy i Rosji.)

Jednym z ważniejszych badaczy starożytności, który podjął tu badania archeologiczne był generał rosyjski Uwarow (1853), który odkrył piękną bazylikę (znaną jako Uwarowska, patrz zdjęcie, III str. okładki). Wśród dalszych badaczy nie brak Polaków. W latach 1898-1907 działał tu K.K.Kościszko-Waluszyński – jak twierdzą krymscy naukowcy, krewny sławnego Tadeusza. Zesłany na południe, wykorzystywał okazję – wzorem wielu Polaków – do prowadzenia badań, które okazały się bardzo wartościowe. Z kolei przy tzw. Bazylicy Wschodniej pracował porucznik Boratyński (1835), a przy wielu innych kościołach O.I.Dąbrowski (1935).

Te szerokie prace, jak już wspomniano, były częściowo finansowane przez Kościół Prawosławny, który dysponował na terenie dawnego Chersonesu wieloma obiektami sakralnymi. Włączał się w nie również Odeski Instytut Archeologiczny.

Sytuacja zmieniła się po rewolucji – zarówno ze względu na pozbawienie kościoła wszelkich wpływów i majątku, jak i z powodu rosnącego znaczenia baz wojskowych. Co prawda zdarzało się, że Polacy byli dopuszczani do badań: na przykład jeszcze w latach pięćdziesiątych w Mirmeki działała krótko misja prof. K.Micha-

łowskiego. Potem jednak teren z przyczyn militarnych został zamknięty i stał się niedostępny dla cudzoziemców. Ponowne otwarcie na zagraniczne środowiska naukowe nastąpiło dopiero po ostatnich przemianach politycznych. Działalność podjęły także polskie misje, m.in. związane z Centrum Archeologii Śródziemnomorskiej UW w Kerczu i Instytutu Archeologii UW w Bałakławie.

Nowa ekspedycja

Przygoda krymska ekspedycji poznańsko-wrocławskiej zaczęła się od kontaktów naukowych z pracownikami Muzeum Chersonyckiego z Sewastopola, w wyniku których dwie specjalistki z dziedziny ceramiki Ludmiła Kowalewszka i Lena Klenina uczestniczą od 1996 roku w badaniach prowadzonych w Novae w Bułgarii. Doprowadziło to następnie, przy ich i S.G.Ryżowa pomocy, do podpisania z dyrektorem Muzeum w Chersoniezie drem Marczenką umowy, dzięki której w 1998 roku rozpoczęto w Chersoniezie wspólne badania nad wczesnochrześcijańską architekturą sakralną. Wspomniana umowa była podstawą do wystąpienia o trzyletni grant KBN. Można mieć już teraz nadzieję na przedłużenie finansowania tego programu w przyszłości, a może nawet na rozszerzenie zadania o prace konserwatorskie.

Zagadki i wątpliwości

Nie jest to zadanie łatwe, gdyż z wielu powodów badacze mają przed sobą do rozwiązania istną łamigłówkę.

Spowodowane jest to okresem czasu, jaki upłynął od rozpoczęcia prac i długimi przerwami w badaniach. Dalsze utrudnienia są spowodowane pracami konserwatorskimi, które prowadzono w latach siedemdziesiątych XX wieku. Wiadomo bowiem, że następuje wtedy zacieranie warstw kulturowych, które są dla archeologów podstawą do datowania. W przypadku niedostatecznie zadokumentowanych wykopalisk powoduje to nieodwracalne straty. Podobne zniszczenia następują przy próbach odtwarzania przestrzennej zabudowy (widocznej np. na zdjęciach bazylik): rozbieranie murów, nadbudowy i tym podobne zabiegi zacierają periodyzację poszczególnych elementów architektonicznych. Nie da się określić czasu i rodzaju kolejnych rozbudów i przebudów kościołów. Czasem takie ślady daje się odkryć dopiero w fundamentach. Ale zdarza się, że obiekt został wyczyszczony aż do naturalnego podłoża. Tak stało się np. z kościołem zbudowanym nad odeonem, czyli teatrem muzycznym rzymskim, gdzie wykopaliska prowadzono aż do litej skały. Teraz uniemożliwia to weryfikację datowania obiektu.

Niedoskonała dokumentacja z przełomu wieków, m.in. braki w dziennikach wykopaliskowych i innych materiałach, również utrudnia datowanie. Detale architektoniczne – zabrane po wykopaliskach bez opisów zostały złożone w lapidarium – niejednokrotnie znalazły się następnie w rekonstruowanym obiekcie bez odpowiedniego naukowego uzasadnienia. Nie ma pewności, że to, co widzimy w „Bazylicy 1935 roku”, rzeczywiście się tam znajdowało. Istnieje taka możliwość, że umieszczone w trakcie rekonstrukcji kolumny mogą pochodzić z innego miejsca. Mozaiki zachowane są częściowo *in situ*, częściowo przeniesione zostały do lapidarium, zaś niektóre wywieziono jeszcze na początku XX wieku do Ermitażu w Petersburgu. Jaką więc szansę ma archeolog i architekt na odtworzenie prawdziwego stanu?

Drogą do tego jest żmudna praca dokumentacyjna, w wyniku której zbiory zostaną skatalogowane, następnie na podstawie analogii i porównań wzornictwa detali architektonicznych będzie podjęta próba ich rekonstrukcji. To może doprowadzić do powstania spójnego obrazu odsłoniętych obiektów. Jest to jednak ogromna praca, której wyniki nie objawiają się z dnia na dzień.

Pytań przybywa

Naukowcy z Polski i Krymu natrafiają także na inne zagadki, wynikające choćby z faktu, że brak jest wielu danych o historii

miasta. Mieszkańcy Chersonezu, jak już wspomniano, byli dwukrotnie chrystianizowani. W okresie nawrotu pogaństwa kościół zszedł prawdopodobnie do „katakomb”. Krymscy badacze uważają, że świadectwem tego okresu jest np. znajdujący się pod jednym z kościołów podziemny obiekt – tzw. „mauzoleum w pieczarze”. Zdaniem prof. Medekszy domniemana pieczara była raczej antyczną cysterną, którą wykorzystywano, być może, czerpiąc z niej wodę do celów chrzcielnych. Obrzędowe znaczenie uświęciło zapewne to miejsce i sprawiło, że wybudowano później nad tą cysterną kościół. Podobne przykłady tworzenia świątyń nad wykorzystywanymi basenami term rzymskich do celów baptysteryjnych są znane z okresu wczesnochrześcijańskiego. Np. Erika Broedner w książce pt „Die Romische Thermen und das Antike Badewesen” zwraca uwagę, że kościół św. Jerzego w Sofii zbudowany jest nad basenem frigidarium term rzymskich. Taki sam przykład mamy w Novae, gdzie wielka bazylika biskupia mieści się również nad frigidarium (tj. basenem zimnej wody). *Oczywiście nie jest to podstawą do kategorięznego stwierdzenia, że w „kościół nad cysterną” mamy do czynienia z takim samym przypadkiem, choć ta teza wydaje się uzasadniona – mówi prof. Medeksza.*

Ciekawa jest lokalizacja wielu bazylik. Usytuowano je bardzo blisko brzegu morskiego, na obrzeżu miasta. Wybrzeże stopniowo obrywa się zabierając położone najbliżej morza obiekty. Co sprawiło, że świątynie były budowane tak blisko brzegu? D.W.Ajnalow uważał, że ich twórcy chcieli, by były widoczne z morza i świadczyły o chrześcijańskim charakterze miasta. Prof. Medeksza jest skłonny przypuszczać, że jest to związane z wczesnochrześcijańskim zwyczajem budowania kościołów nad szczątkami świętych – na nekropolach, a więc na miejscach peryferyjnych, za murami.

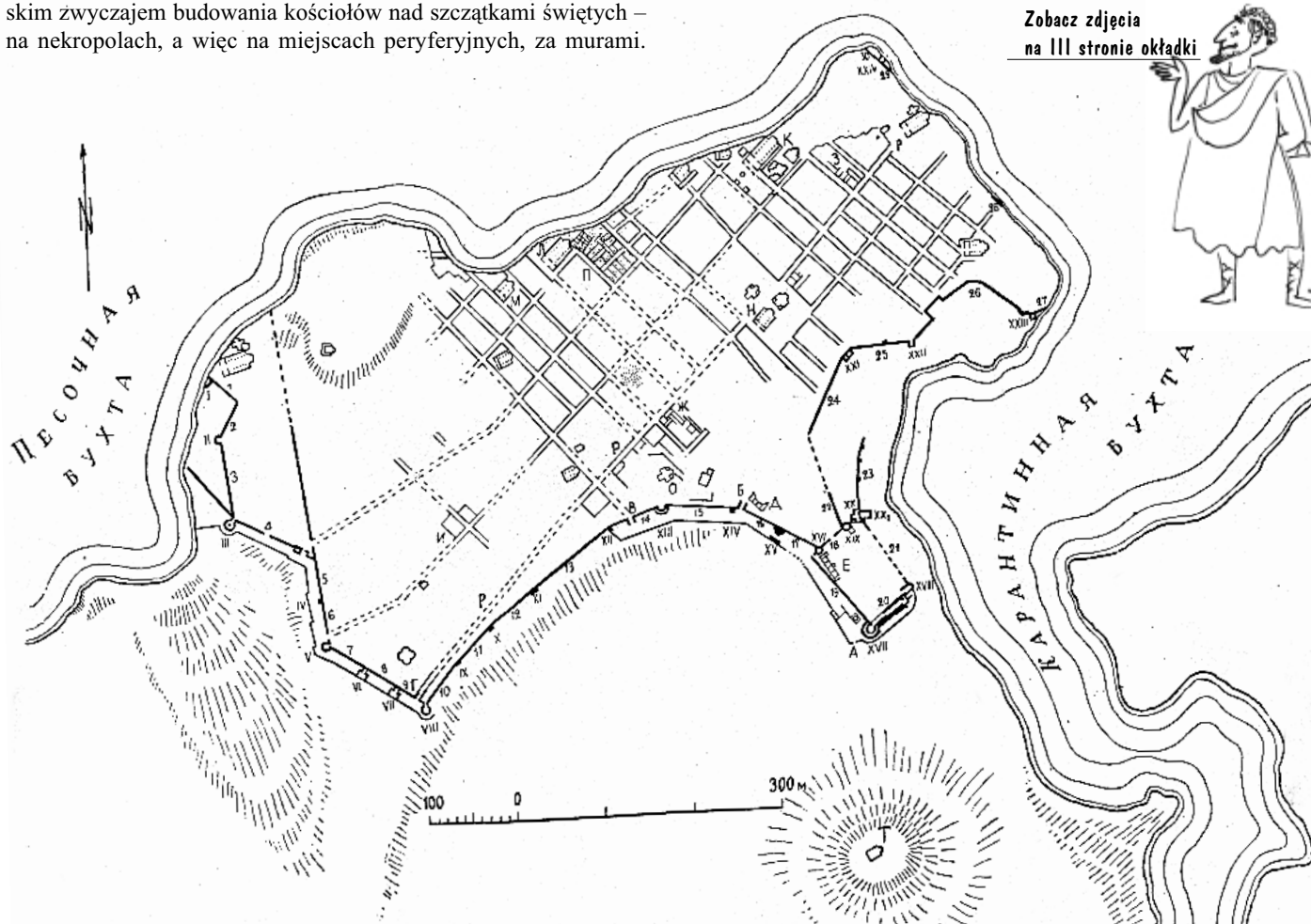
Później poszerzające się mury miejskie obejmowały czasem istniejącą już świątynię. Z badań wynika, że każda z tutejszych bazylik ma związek z pochówkami, choć (ze względu na prowadzone tu wcześniej prace badawcze) trudno zwykle określić, czy są one wcześniejsze czy późniejsze niż bazylika. Rozważa się też, czy niektóre z odsłanianych tu martyriów w formie krzyża równoramiennego powstały przed, równocześnie czy po budowie bazylik.

Polscy naukowcy stawiają sobie za zadanie staranne opracowanie architektury sakralnej z Chersonezu – tak, by wynik prac był wizytówką zespołu. Zebrane doświadczenia staną się jednocześnie interesującym odniesieniem do wiedzy zgromadzonej – i nadal poszerzanej – na innych stanowiskach badawczych związanych z wczesnochrześcijańską architekturą. Z bardzo podobną problematyką stykamy się bowiem na przykład w badaniach Novae w Bułgarii, gdzie obiektem prac archeologiczno-architektonicznych jest rezydencja biskupia z dwoma bazylikami. W antycznym mieście odkryto do tej pory ruiny sześciu kościołów (zapewne bazylikowych) pochodzących z różnych okresów czasu. Większość z nich to bazyliki wczesnochrześcijańskie i bizantyjskie.

Jeśli więc w jubileuszowym roku 2000-lecia chrześcijaństwa (i – jak podkreślają architekci z PWr – 1000-lecia udokumentowanej działalności architektonicznej na wyspach odrzańskich we Wrocławiu) zechcą Państwo zainteresować się początkami chrześcijańskiej tradycji architektonicznej, polecamy dorobek naukowy pracowników naszej uczelni.

Maria Kisza

Zobacz zdjęcia
na III stronie okładki

ПЛАН ХЕРСОНЕСА

I–XXIV—башни городской стены; 1–30—куртины городской стены; А, Б, В, Г—городские ворота; Д—казарма*хоцца IV—III вв. до н. э.; Е—„казарма“ I—III вв. н. э.; Ж—мечетный двор; З—здание IV в. до н. э.; И—дома эллинистической эпохи; К—уваровская базилика; Л—базилка.

FUNDACJA NA RZECZ NAUKI POLSKIEJ**PROGRAM
NA ROK 2000**

Przedstawiamy poniżej aktualną ofertę programową FNP. W roku 2000 Fundacja przeznaczona na wspieranie nauki kwotę ponad **24 mln** złotych. Szczegółowe informacje o warunkach udziału w konkursach oraz formularze wniosków otrzymać można w Biurze Fundacji lub poprzez Internet: www.fnp.org.pl

1. PROGRAMY STAŁE**NAGRODA FNP**

Ta indywidualna nagroda przyznawana jest corocznie polskiemu uczonemu za wybitne osiągnięcia i odkrycia naukowe uzyskane lub potwierdzone w ciągu 4 lat poprzedzających zgłoszenie do konkursu.

Nagrody przyznawane są w następujących dziedzinach:

- nauki humanistyczne i społeczne;
- nauki przyrodnicze i medyczne;
- nauki ścisłe;
- nauki techniczne.

Kandydatów do nagrody mają prawo zgłaszać:

- stowarzyszenia naukowe o zasięgu krajowym,
- komitety naukowe PAN uchwałą plenarnego zebrania Komitetu lub Sekcji,
- dotychczasowi laureaci Nagrody Fundacji,
- członkowie KBN wybrani na przewodniczących Zespołów Komisji KBN,
- zaproszeni przez Radę Fundacji wybitni przedstawiciele nauki,
- we własnym imieniu grupy dziesięciu pracowników naukowych nie pochodzących z jednej rady naukowej.

Termin zgłaszania kandydatur do Nagrody FNP upływa 31 marca.

SUBSYDIA DLA UCZONYCH

Trzyletnie subsydia umożliwiają beneficjentom intensyfikowanie już prowadzonych prac, albo podejmowanie nowych badań.

Na subsydiu składają się: imienne stypendium laureata oraz środki, którymi dysponuje on zgodnie ze swym uznaniem: może przeznaczyć je na stypendia dla doktorantów i młodych doktorów, na zakupy książek i czasopism, aparatury i materiałów, udział w konferencjach, finansowanie krótkich wyjazdów naukowych, organizowanie seminariów itp.

Subsydia uzyskuje się na drodze zamkniętego konkursu. Kandydatów zgłasza powołana przez Fundację grupa wybitnych uczonych uznawanych za autorytety w danych dziedzinach. Ci ze zgłoszonych kandydatów, którzy zgodzą się przystąpić do konkursu, przedstawiają dane o swoich zamierzeniach naukowych wraz z propozycją wykorzystania subsydiów.

Zarząd Fundacji wyłania laureatów posilując się opiniami ekspertów.

W roku 2000 konkurs na subsydia obejmie **nauki przyrodnicze i medyczne**. Przewiduje się przyznanie do 15 trzyletnich subsydiów o wysokości ok. 75 tysięcy zł rocznie.

**HONOROWE STYPENDIUM NAUKOWE
IM. ALEKSANDRA VON HUMBOLDTA**

Stypendium to przyznawane jest wybitnym uczonym niemieckim jako odpowiednik Humboldt-Forschungspreis, którą uczonym zagranicznym przyznaje niemiecka Fundacja Aleksandra von Hum-

boldta.

Stypendium na pobyt naukowy w Polsce przyznawane jest badaczom różnych specjalności w uznaniu ich dokonań naukowych i wkładu w rozwój współpracy naukowej obu krajów. Nominacje uczonych niemieckich do stypendium zgłaszają do FNP wyłącznie uczeni polscy lub instytucje naukowe poprzez rady naukowe, rady wydziału itp.

Wnioskodawca zobowiązany jest zapewnić niemieckiemu laureatowi techniczne możliwości realizacji zamierzonego programu badawczego.

Przyznane na okres od 4 do 12 miesięcy stypendia można wykorzystywać w kilkumiesięcznych turach w ciągu kolejnych trzech lat.

Termin składania wniosków upływa 30 września.

**STYPENDIA KRAJOWE
DLA MŁODYCH NAUKOWCÓW**

Stypendia te przeznaczone są dla naukowców, którzy nie przekroczyli 30. roku życia i są pracownikami lub doktorantami krajowych szkół wyższych, placówek naukowych PAN lub jbr-ów. Corocznie przyznaje się ok. 100 stypendiów. Wnioskodawcą może być instytucja zatrudniająca lub kształcąca kandydata. Wniosek na odpowiednim formularzu musi być podpisany przez rektora lub dyrektora tej instytucji. Podstawowym kryterium oceny kandydatów jest ich dorobek udokumentowany publikacjami w uznanych periodykach naukowych.

Stypendia przyznawane będą na rok z możliwością przedłużenia na drugi rok po ocenie osiągnięć stypendysty.

Termin składania wniosków na rok 2001 upływa 31 października 2000 r.

**STYPENDIA ZAGRANICZNE
DLA MŁODYCH DOKTORÓW**

Stypendium może być przyznane na 6 do 12 miesięcy na pobyt w jednym lub - w uzasadnionych przypadkach - w kilku ośrodkach naukowych.

Mogą ubiegać się o nie naukowcy, którzy nie przekroczyli 35 roku życia, mają stopień doktora, zatrudnieni są w krajowej szkole wyższej, placówce naukowej PAN lub jbr i nie odbywali jeszcze długoterminowych stażów zagranicznych. Kandydaci oceniani są na podstawie dorobku naukowego i planu pracy, jaki chcieliby realizować w zagranicznym ośrodku naukowym. Istotnym kryterium przyznania stypendium jest ranga naukowa wybranego ośrodka.

Średnie stypendium odpowiada stypendiom typu *postdoc* w wybranym przez kandydata ośrodku. Fundacja pokrywa także koszty podróży i ubezpieczenia stypendysty w czasie pobytu za granicą.

Termin składania wniosków o stypendia zagraniczne upływa 15 marca.

**POLSKIE STYPENDIUM BADAWCZE
W SZKOLE STUDIÓW SLAWISTYCZNYCH
I WSCHODNIOEUROPEJSKICH
UNIwersYTETU LONDŃSKIEGO**

Stypendium ustanowione przez FNP we współpracy ze School of Slavonic and East European Studies Uniwersytetu Londyńskiego (SSEES), umożliwi badania naukowe na uczelni londyńskiej w zakresie szeroko rozumianych studiów nad problematyką polską (Polish Studies).

Przyznawane jest corocznie w drodze otwartego konkursu osobom z doktoratem na 12-miesięczny pobyt. Współfinansuje je brytyjskie MSZ i Fundacja M. Grabowskiego. Dziedzinę badawczą w danym roku określają wspólnie sponsorzy.

Program badawczy stypendium na rok 2000 oraz termin składania wniosków zostaną ogłoszone w witrynie internetowej Fundacji na przełomie roku 1999 i 2000.

Wnioski należy składać równocześnie w FNP i SSEES.

STYPENDIA DLA NAUKOWCÓW Z KRAJÓW EUROPY ŚRODKOWO-WSCHODNIEJ

Na podstawie porozumienia FNP z Fundacją Popierania Nauki – Kasą im. Józefa Mianowskiego, realizowany jest program stypendialny dla naukowców z zagranicy, głównie z krajów Europy Środkowej i Wschodniej, zainteresowanych prowadzeniem badań przyrodniczych i ścisłych w polskich placówkach naukowych.

Wysokość stypendium, przyznawanego na 1 do 12 miesięcy, odpowiada średniej pensji na analogicznym stanowisku w Polsce oraz uwzględnia koszty zakwaterowania. Stypendia przyznawane są w trybie konkursu.

Szczegółowe informacje można uzyskać w Kasie im. Mianowskiego, 00-330 Warszawa, Pałac Staszica, ul Nowy Świat 72, pokój 109, tel. 826 71 74. Tam też - do 30 października - należy składać wnioski.

2. PROGRAMY ROCZNE (dyscypliny nominowane)

FNP ustanawia co roku programy subwencjonowania wybranych (nominowanych) dziedzin nauki, które przyczyniają się do rozwiązywania ważnych dla praktyki problemów podstawowych. Głównym ich celem jest jakościowa zmiana w otoczeniu i możliwościach warsztatowych najlepszych zespołów naukowych, a tym samym otwarcie im nowych perspektyw badawczych.

W roku 2000 program ten obejmie nauki techniczne, a ściślej – prace nad zastosowaniem nowych technologii i produktów!

Program TECHNO

(rozwój nowych technologii i produktów)

Program wspiera prace nad zastosowaniem nowych technologii i produktów. Pozwala na uruchomienie nowego urządzenia technologicznego, demonstracyjnego, czy też budowę stanowisk umożliwiających rozwiązywanie problemów, jakie mogą wystąpić przy różnorodnych zastosowaniach danego osiągnięcia.

Termin składania wniosków upłynął już – niestety – 15 lutego.

Program ARCHEO

(nowe techniki badań archeologicznych)

W roku 2000 FNP ogłasza program-konkurs dla jednostek naukowych prowadzących prace wykopaliskowe, jak też dla tych, które wykonują badania na rzecz archeologii. Celem konkursu jest udzielenie tym placówkom pomocy w zakupie sprzętu i wyposażenia pozwalającego na wykorzystanie w archeologii najnowszych technik i metod, udostępnianych jej obecnie przez inne dyscypliny nauk.

W ramach programu rozpatrywane będą również wnioski o dofinansowanie specjalistycznych analiz laboratoryjnych oraz badań interdyscyplinarnych niezbędnych do pełnego wykorzystania efektów prac wykopaliskowych.

Termin składania wniosków upływa 15 marca.

3. PROGRAMY WIELOLETNIE

•Program MONOGRAFIE

Celem jest publikacja monografii z zakresu nauk humanistycznych i społecznych, wyłanianych w drodze stałego konkursu. W serii *Monografie FNP* wydawane są niepublikowane wcześniej prace polskich autorów, charakteryzujące się: wysokim poziomem naukowym, odkrywczością założeń i wagą wyników, oryginalnością ujęcia, integralnością tematyki i formy i przystępnym ujęciem tematu.

Fundacja pokrywa koszty wydania i zapewnia laureatom konkursu godziwe honorarium.

Prace należy składać w Fundacji w dwóch egzemplarzach w dowolnym terminie.

Program CERBER

(ochrona cennych zbiorów)

Program służy lepszemu zabezpieczeniu cennych zbiorów przechowywanych w placówkach naukowych. Pośrednim dowodem na rozmiary zagrożenia mogą być wykryte ostatnio przypadki kradzieży bezcennych zabytkowych dzieł z kilku polskich bibliotek. Celem programu jest pomoc w przygotowaniu i wdrożeniu systemowych rozwiązań w zabezpieczaniu zbiorów.

Oczekuje się projektów proponujących kontynuację wcześniejszych działań. Preferowane będą wnioski tych placówek, które przedstawią dokumentację pełnego przeglądu zagrożeń i które rozpoczęły już, przynajmniej częściowo, realizację planowanych zabezpieczeń.

Przedmiotem dofinansowania mogą być nowoczesne systemy ochrony fizycznej najcenniejszych i unikalnych zbiorów specjalnych, mających istotne znaczenie dla nauki i kultury polskiej. W wyjątkowych przypadkach dofinansowaniem może być objęty również system ochrony przeciwpożarowej. Program nie dotyczy zbiorów muzealnych.

Wnioski przyjmowane są w ciągu całego roku, a rozpatrywane będą co najmniej w 2 turach.

Program SUBIN

Fundacja wspiera też inicjatywy czy inwestycje o szczególnym znaczeniu dla nauki w Polsce, o ile jest to sytuacja o wyjątkowym charakterze, wymagająca pomocy typu interwencyjnego.

UWAGA: Z programu subwencji interwencyjnych **wyłączone** są następujące przedsięwzięcia:

- finansowanie działalności statutowej innych instytucji;
- finansowanie projektów badawczych;
- organizowanie seminariów, konferencji, szkół letnich i studenckich wypraw naukowych;
- opłacanie uczestnictwa w konferencjach czy członkostwa organizacji;
- finansowanie studiów wyższych, studiów doktoranckich i udziału w szkołach podyplomowych;
- publikowanie wyników badań i materiałów konferencyjnych;
- uzupełnianie zasobów bibliotecznych i muzealnych;
- zakup wyposażenia o charakterze dydaktycznym i osobistego sprzętu komputerowego;
- działalność o charakterze popularyzatorskim i popularnonaukowym.

Wnioski można składać w dowolnym terminie.

4. INNE WIELOLETNIE INICJATYWY FUNDACJI

• W roku 2000 Fundacja zamierza kontynuować program WYDAWNICTWA, mający na celu zachowanie ciągłości publikacji wieloletnich dzieł seryjnych, naukowo dokumentujących dziedzictwo historyczne i cywilizacyjne Polski. Od kilku lat program ten obejmuje dofinansowanie kosztów wydania kolejnych zeszytów *Polskiego słownika biograficznego*, *Słownika polszczyzny XVI w.* i *Katalogu zabytków sztuki w Polsce*, a od 2000 r. także serii *Materiały do dziejów sztuki sakralnej na ziemiach wschodnich dawnej Rzeczypospolitej*.

• W 2000 r. zostanie zorganizowana kolejna, piąta już konferencja z cyklu *Fundacji dyskusje o nauce*, w ramach którego rozważane są ważne problemy nurtujące środowisko naukowe. Podobnie jak w latach ubiegłych, będzie to kameralne spotkanie, na które Fundacja zaprasza imiennie grono wybitnych uczonych. Temat konferencji zostanie określony na początku roku.

Dokończenie ze strony 19

5. PROGRAMY WSPÓŁPRACY EUROPEJSKIEJ

Realizacją tych programów zajmuje się Biuro Współpracy Europejskiej FNP prowadząc następujące projekty:

Program Phare SCI-TECH II

Służy on wspieraniu administracji i sektora nauki i postępu technologicznego w przygotowaniu do wejścia do Unii Europejskiej. Wdrażanie programu rozpoczęto w 1997 r. Jego budżet wynosi 5 mln ECU.

Przewiduje się rozmaite formy wsparcia: pomoc ekspercką, szkoleniową, wspomaganie programów restrukturyzacji instytutów naukowo-badawczych, wspomaganie nowych form instytucjonalnych w nauce (np. konsorcja i centra doskonałości); oferuje się też specjalne programy grantów. Rok 2000 jest ostatnim rokiem realizacji tego programu.

FEMIRC - Sieć Ośrodków Przekazu Innowacji w Polsce

Biuro Współpracy Europejskiej FNP pełni od lipca 1998 r. funkcję koordynatora Sieci FEMIRC.

Sieć FEMIRC (Fellow Member to the EU Innovation Relay Centres - Członek Stowarzyszenia Ośrodków Przekazu Innowacji Unii Europejskiej) utworzona została jako inicjatywa instytucji działających w sferze nauki i technologii. Sieć jest częściowo finansowana z programu INCO-COPERNICUS (Czwartego Programu Ramowego Unii Europejskiej).

Partnerami w sieci są wyższe uczelnie, instytuty naukowo-badawcze, parki naukowo-technologiczne, centra transferu technologii i inne podmioty współpracujące z nauką i przemysłem. Partnerzy współdziałają ze sobą na poziomie międzyregionalnym oraz z innymi uczelniami i placówkami naukowo-badawczymi, a także z sektorem małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP). Istnieją też formy współpracy z Ośrodkami Przekazu Innowacji (IRC) z krajów członkowskich Unii Europejskiej (UE).

Ośrodek Przekazu Innowacji (IRC) afiliowany przy Bureau for International Research and Technology Cooperation (BIT) w Wiedniu jest „bliźniaczym partnerem” FEMIRC w Polsce i udziela pomocy merytorycznej i organizacyjnej partnerom sieci poprzez prowadzenie szkoleń i konsultacji.

Adres FNP:

02-548 Warszawa, ul. Grażyny 11

tel./fax: (22) 845 95 00

e-mail: fnp@fnp.org.pl

www.fnp.org.pl

Biuro Współpracy Europejskiej FNP

00-921 Warszawa 53, ul Wspólna 1/3

tel.: 628 33 35, 625 41 51, fax: 621 96 73

e-mail: fnpbwe@fnpbwe.org.pl

Przyznano stypendia FNP dla młodych naukowców w 2000 r.

1. **Konkurs FNP na stypendia krajowe dla młodych naukowców** od ośmiu lat jest szansą dla osób, które nie przekroczyły 30 lat i posiadają pewien dorobek naukowy. Co roku około stu osób otrzymuje roczne stypendia. Udział w konkursie mogą brać wyłącznie pracownicy lub doktoranci krajowych szkół wyższych, placówek PAN lub instytucji, których celem statutowym jest prowadzenie badań naukowych.

Do ósmej edycji konkursu, ogłoszonej w ub. roku, nadesłano aż 470 wniosków. Część z nich została odrzucona ze względów regulaminowych. Ocenie ekspertów poddano 449 wniosków. Po zapoznaniu się z jej rezultatami Rada Fundacji postanowiła przyznać 104 stypendia. Ich wysokość w tym roku wynosi 18.000 zł.

Wśród laureatów największą grupę stanowią pracownicy i doktoranci szkół wyższych – 86 osób. Najliczniej reprezentowane dziedziny to medycyna, biologia oraz chemia. Większość stypendystów wywodzi się z dużych ośrodków naukowych: z Warszawy (31), Krakowa (19), Poznania (13), Wrocławia (10) i Gdańska (10). Średnia wieku tegorocznych stypendystów to niespełna 28 lat, najmłodszy z nich ma 24 lata.

Dyplomy stypendialne zostaną wręczone laureatom uroczystie 25 marca br. w Sali Wielkiej Zamku Królewskiego w Warszawie.

Pełna lista stypendystów znajduje się w Internecie: www.fnp.org.pl

Stypendyści z Wrocławia:

mgr Joanna Dębicka, AE, Wydz. Zarządzania i inform.

mgr Edyta Mazurek, AE, Wydz. Zarządzania i inform.

mgr inż. Jarosław Tadeusz Kita, PWr, Wydz. Elektroniki, ITM

mgr inż. Tadeusz Kulczycki, PWr, WPPT, Inst. Matematyki

dr Paweł Machnikowski, PWr, WPPT, Inst. Fizyki

mgr inż. Celina Pezowicz, PWr, Wydz. Mechaniczny, Inst. Konstrukcji Maszyn

dr Tomasz Zaleśkiewicz, PWr, Inst. Organizacji i Zarządzania,

mgr Dagmara Jakimowicz, PAN, Inst. Immunol. i Terapii

mgr Wojciech Bartz, UW, Instytut Nauk Geologicznych,

dr Marcin Dyba, UW, Wydz. Chemii

Jarosław Kędra, UW, Inst. Matematyczny.

2. W styczniu 2000 przyznano również stypendia zagraniczne **dla młodych doktorów**. W dziesiątej edycji wyróżniono w ten sposób 5 osób, z których jedną jest **dr Małgorzata Bogdan** z Instytutu Matematyki PWr zajmująca się wykorzystaniem metod statystycznych w genetyce. Dzięki stypendium odbędzie ona półroczny staż w Department of Statistics University of Washington w Seattle. Prace takie służą lokalizacji genów.

Pozostali laureaci to **dr Paweł Janiszewski** z Instytutu Historycznego UW, **dr Małgorzata Młynarczyk** z Zakładu Farmakologii i Toksykologii AM w Lublinie, **dr Eugeniusz Szpakowski** z I Kliniki Kardiologii Instytutu Kardiologii im. Stefana Wyszyńskiego w Warszawie i **dr Ewa Zgrabczyńska** z Wydziału Biologii UAM w Poznaniu. □

Nowe laboratoria na Wydziale Mechanicznym

W ubiegłym roku w budynku Instytutu Konstrukcji i Eksploatacji Maszyn przeprowadzono remont i częściową przebudowę, w wyniku których nie tylko hol wejściowy (widoczny na okładce) i korytarze zyskały elegancki wygląd, ale przede wszystkim pozyskano dodatkową powierzchnię na potrzeby dydaktyki i badań naukowych. W tym celu adaptowano część budynku B-5, w której wcześniej mieścił się Zakład Prototypów (zlikwidowany ze względu na brak zamówień). Ponieważ stan tego obiektu kwalifikował go do rozbioru, można było wykorzystać jedynie ściany zewnętrzne. Na tak poważną inwestycję uzyskano środki finansowe z KBN. Powstały tu: sala wykładowa, cztery sale seminaryjne i trzy nowoczesne laboratoria.

Laboratorium biomechaniki należy do Zakładu Analizy Konstrukcji Inżynierskich i Biomechanicznych, którym kieruje prof. dr hab. inż. Romuald Będziński. Prowadzone są tu prace badawcze na modelach i obiektach rzeczywistych, przy wykorzystaniu technik laserowych (interferometrii holograficznej i fotografii plamkowej), elastooptycznych (zdj. 2) oraz metody ESPI. Stosowane metody badawcze pozwalają na optymalizację i weryfikację konstrukcji elementów i zespołów maszyn w warunkach modelowych, pomiar przemieszczeń obiektu w warunkach symulowanych obciążeń, a także na przeprowadzenie analizy stanu odkształceń w warunkach statycznych i dynamicznych obciążeń. Prowadzone są również badania tensometryczne odkształceń, w tym naprężeń własnych oraz badania wytrzymałościowe z zastosowaniem maszyny wytrzymałościowej BIONIX (zdj. 1).

Istnieje możliwość wizualizacji i rejestracji procesów roboczych, np. przepływów gazów i cieczy oraz określenie składowych prędkości, w tym wyznaczanie profilu prędkości techniką plamkową. Dokonywane są bezkontaktowe pomiary kształtu powierzchni, pomiary kinematograficzne ruchu, prowadzone jest komputerowe projektowanie eksperymentów. Nowoczesna aparatura i posiadany sprzęt komputerowy pozwalają m.in. na symulacje numeryczne dotyczące analizy stanu przemieszczeń, odkształceń i naprężeń w elementach maszyn oraz w elementach układu kostnego człowieka i zwierząt.

Pracownicy Zakładu mają duże doświadczenie w zakresie analizy właściwości mechanicznych układów kostno-stawowych oraz mięśniowo-wiązadłowych człowieka, w badaniu i konstruowaniu układów i elementów zastępczych człowieka, takich jak: protezy, wszczepy, implanty itp.

Kierownikiem Zakładu Naukowego Napędów i Automatyki Hydraulicznej jest prof. dr hab. inż. Waław Kollek. Laboratorium należące do tego zakładu jest wyposażone w urządzenia napędów hydraulicznych i pneumatycznych i stanowi bazę dydaktyczną, badawczą i naukową Instytutu Konstrukcji i Eksploatacji Maszyn. Dzięki dużej ilości zgromadzonych elementów, możliwe jest stworzenie około trzydziestu układów hydraulicznych wraz ze sterowaniem elektrohydraulicznym i proporcjonalnym. Umożliwia to powstanie wielu ciekawych indywidualnych zestawów dydaktyczno-badawczych z dziedziny automatyki hydraulicznej i elektrycznej.

W sali przeznaczonej do badań z dziedziny pneumatyki można

realizować ćwiczenia ze sterowania elektropneumatycznego (za pomocą cewek elektromagnetycznych), pneumatycznego (układ sterowania sekwencyjnego cylindrami pneumatycznymi) oraz ze sterowania proporcjonalnego. Pracę układów można też symulować wykorzystując programy komputerowe.

Laboratorium to należy do unikalnych na obszarze nie tylko naszego kraju, ale i Europy. Jego wyposażenie łączy w sobie nowoczesną budowę maszyn hydraulicznych i pneumatycznych z najnowszymi osiągnięciami elektroniki.

W tym laboratorium Instytutu Konstrukcji i Eksploatacji Maszyn PWr ma siedzibę powołane wspólnie z firmą MANNESMANN REXROTH Europejskie Centrum Hydrauliki i Pneumatyki.

Zostało ono również zgłoszone do tworzonego przez MEN Centrum Kształcenia Praktycznego, aby zacieśnić więź ze szkolnictwem średnim i zainteresować młodzież nowoczesną techniką rozwijaną na naszej uczelni.

Istniejący w I-16 zespół kierowany przez dr hab. inż. Antoniego Gronowicza, prof. PWr, zajmujący się teorią maszyn i mechanizmów rozszerzył zakres swych zainteresowań o mechatronikę. Dziedzina ta integruje wiedzę z zakresu mechaniki, elektrotechniki, elektroniki, automatyki i informatyki. Badaniom naukowym ma służyć tworzone od podstaw Laboratorium Układów Mechatronicznych, które są tu rozumiane jako układy mechaniczne generujące różne rodzaje ruchu z wykorzystaniem elektronicznie sterowanych napędów, przede wszystkim silników elektrycznych. Ma ono umożliwić doświadczalną weryfikację opracowywanych modeli teoretycznych. Przedmiotem badań

są układy mechatroniczne służące do rozwiązań jednostkowych. Obecnie testowany jest układ generujący wcześniej zaplanowaną trajektorię z minimalizacją odchyłek. W najbliższej przyszłości mają powstać manipulatory o strukturze równoległej. Opracowanie tych stanowisk jest wspierane środkami z KBN. Planuje się, że będzie to laboratorium o charakterze otwartym, służące nie tylko celom badawczym, ale także dydaktycznym. Dzięki zgromadzonym tu modułom do budowy różnych układów mechatronicznych studenci będą mogli realizować własne pomysły lub postawione im zadania praktyczne.

Hanna Waśkowska

Na zdjęciach (str. IV okładki)

Laboratorium biomechaniki

1. Dyskusja nad badaniem własności wytrzymałościowych kości udowej człowieka (od prawej: prof. R. Będziński, mgr K. Ściagała, mgr S. Szotek i dr J. Filipiak)
2. Obraz elastooptyczny w modelach endoprotez stawu biodrowego

Laboratorium mechatroniki

3. Modele mechanizmów
4. Mgr inż. Monika Prucnal-Wieszort i inż. Antoni Bagiński podczas testowania mechatronicznego generatora trajektorii

Laboratorium hydrauliki i pneumatyki

5. Laboratorium pneumatyki
6. Prof. W. Kollek (z lewej) wraz z mgr inż. P. Osieńskim w laboratorium hydrauliki

Sale dydaktyczne

7. Sala wykładowa
8. Sala seminaryjna

(fot. Piotr Krasicki/SpAF)

KBN KOMITET BADAŃ NAUKOWYCH

Posiedzenie KBN

19 stycznia odbyło się pierwsze w tym roku posiedzenie KBN.

• Min. M.Kozłowska omówiła wykonanie budżetu KBN w r.1999. Wydatkowana kwota 2.710.376.396 zł stanowiła 100 proc. środków otrzymanych z Ministerstwa Finansów po zmniejszeniu o 32.638.353 zł kwoty planowanej w ustawie budżetowej. Wykonanie może ulec zmianie w wyniku zwrotów środków przez jednostki na konto KBN do 8 stycznia br. Następnie min. Kozłowska przedstawiła decyzję Ministra Nauki z 6 grudnia 1999 wprowadzającą zmiany w budżecie KBN w 1999 rok. Zmniejszono o 95.971.538 zł fundusz na projekty badawcze, projekty celowe, składki do organizacji międzynarodowych i na administrację państwową (podróże służbowe krajowe, energia, materiały i wyposażenie, usługi materialne). O tę kwotę uległy zwiększeniu środki na dotacje podmiotowe, dotacje celowe i administrację państwową (materiały i wyposażenie, usługi materialne, pomoce naukowe, dydaktyczne i książki, kary i odszkodowania).

• Przedstawiono propozycję podziału środków finansowych przeznaczonych na projekty badawcze XVIII konkursu między komisje i zespoły Komitetu. Poniżej przedstawiamy proponowany podział kwoty 78.755.578 zł (w tym 13.943.318 zł na finansowanie projektów badawczych osób rozpoczynających pracę naukową oraz zgłoszonych przez promotorów prac doktorskich):

Propozycje podziału	Granty		Granty promotorskie	
	Udział [%]	Kwota [zł]	Udział [%]	Kwota [zł]
H01	4,02	2 605 763	5,62	783 416
H02	4,41	2 855 900	3,42	77 500
P03	6,23	4 036 823	2,07	288 435
P04	9,45	6 126 600	3,12	1 828 800
P05	19,78	12 822 400	20,41	2 846 400
P06	9,13	5 920 305	10,06	1 403 095
KBP	53,03	34 367 791	54,70	7 627 646
T07	6,51	4 216 800	5,84	814 500
T08	6,82	4 420 600	8,49	1 183 310
T09	8,02	5 200 700	8,86	1 235 995
T10	4,84	3 136 581	5,83	813 419
T00	6,90	4 471 190	5,09	709 412
T11	8,52	5 522 700	10,59	1 476 300
T12	5,36	3 475 898	0,59	82 736
KBS	46,97	30 444 469	45,30	6 315 672
OGÓŁEM	100,00	64 812 260	100,00	13 943 318

• Min. M.Kozłowska przedstawiła projekt zwiększenia w br. finansowania wynagrodzeń za recenzje naukowe i kontrole merytoryczne dotyczące wykonywania zadań finansowych ze środków ustalonych w budżecie państwa na naukę. Kwota ta wzrosła do 5 mln zł (tj. ok. 14%). Oznacza to zmianę wynagrodzenia bazowego z 109 do 120 zł, zmianę kosztów hoteli i komunikacji i ewentualny wzrost liczby recenzji wynikających ze zmiany kadencji Komitetu.

• Rozpatrywano projekt przyznania pieniędzy na dofinansowanie działalności ogólnotechnicznej i wspomagającej badania w br. (DOT). Projekt przewiduje przyznanie w I kwartale 2000 roku naczelny i centralny organom administracji rządowej oraz PAN kwoty 11.384.000 zł.

• 10 stycznia br. Komisja Europejska przekazała Przedstawicielstwu RP przy UE wezwanie do zapłaty pierwszej części składki Polski do tegorocznego budżetu 5. PR w wysokości 16.297.888 euro. Prawie 1 składki rocznej (16.000.000 euro) ma być pokryta ze środków PHARE «2000. Komisja Europejska przygotowała raport na temat uczestnictwa krajów kandydujących we wspólnotowych programach, agencjach i komitetach. Raport zawiera m.in. dane statystyczne dotyczące udziału tych krajów w 4. PR. Z raportu wynika, że **1666 polskich instytucji było partnerami w 1297 zgłoszonych projektach (dla porównania odpowiednio liczby dla Węgry wynoszą 1675 i 1335, a dla Czech - 1429 i 1139). W 286 projektach zatwierdzonych do realizacji znalazły się 383 nasze instytucje (Węgry - 297 i 388, Czechy - 240 i 304). Polscy wykonawcy projektów otrzymali łącznie 14,4 mln ecu, węgierzy -15,6 mln ecu, a czeszy - 10,9 mln ecu.**

• Sekretarz Komisji Wyborczej poinformował o przebiegu wyborów do zespołów komisji KBN IV kadencji. Rozesłano 55.334 karty wyborcze do osób mających czynne prawo wyborcze. Mniej niż połowa, tzn. 25.677 osób odesłało wypełnione karty, z których 19.441 było ważnych. Po zliczeniu głosów Komisja Wyborcza ogłosiła 14 stycznia br. (<http://www.kbn.gov.pl/pub/kbn/sklady/wyborry.html>) wyniki pierwszego etapu. Do 7 lutego br. zostaną rozesłane karty wyborcze drugiego etapu.

• Min. M. Kozłowska przedstawiła nowe przepisy wprowadzające obowiązek objęcia składką na ubezpieczenia społeczne umów zleceń i umów o dzieło

(http://www.kbn.gov.pl/finauki98/info_ub.html) i przedstawiła projekt zmiany uchwały nr 31/99 z 27.10.1999 w sprawie wkładu strony Polskiej w 5. PR. Umożliwi ona dokonanie wpłaty pierwszej raty do 20 lutego br.

Min. J.K.Frąckowiak omówił wytyczne komisji Komitetu dla ustalenia kategorii oraz wysokości dotacji podmiotowej dla jednostek naukowych i naukowo-badawczych w roku 2000 (tekst zostanie opublikowany oddzielnie).

Kolejne posiedzenie Komitetu – 17 lutego 2000 roku. (tz)

Obrady Komisji KBN

9 i 10 lutego odbyły się posiedzenia Komisji Badań Stosowanych i Podstawowych.

• Prof. Jacek Rychlewski przedstawił propozycję (patrz oddzielna informacja) programu rozwoju infrastruktury informatycznej polskiego środowiska naukowo-akademickiego na lata 2001 - 2005 „PIONIER: Polski Internet Optyczny - Zaawansowane Aplikacje, Usługi i Technologie dla Społeczeństwa Informacyjnego” (pełny tekst dostępny jest na stronie <http://alfa/analizy/pionier/>).

• Komisje zaakceptowały projekt podziału pieniędzy na dofi-

KBN KOMITET BADAŃ NAUKOWYCH

nansowanie w br. specjalnych programów i urzędzeń badawczych (SPUB) mających służyć rozwojowi infrastruktury informatycznej. Na utrzymanie i użytkowanie sieci MAN oraz połączeń krajowych i międzynarodowych przydzielono dotację w wysokości 12.723.900 zł, zaś na utrzymanie i eksploatację centrów KDM – 20.455.690 zł.

- Rozpatrzono propozycję podziału środków na działalność ogólnotechniczną i wspomagającą badania podmiotów działających na rzecz nauki (DOT). Pozytywnie zaopiniowano wnioski 34 podmiotów, ale przyznano w sumie kwotę 1.620.310 zł zamiast wnioskowanych 2.529.616 zł. Negatywnie zaopiniowano 9 wniosków (na kwotę 450.190 zł).

- KBP zaakceptowała wnioski zespołów dotyczących dofinansowania kontynuowanych w 2000 r. specjalnych programów i urzędzeń badawczych (SPUB) na łączną kwotę 14.374.660 zł (w tym 2.173.000 zł przydzielone już w styczniu).

- Min. M.Kozłowska przedstawiła plan finansowy wydatków działu 77 – Nauka w roku 2000 z uwzględnieniem zobowiązań.

- W obu komisjach wywiązała się długa dyskusja nad projektem podziału środków pomiędzy zespoły komisji Komitetu na dofinansowanie jednostek naukowych i badawczo-rozwojowych w br. z dotacji podmiotowej. Ostateczną decyzję podejmie Komitet.

- KBP rekomendowała Zespołowi Nauk Biologicznych, Nauk o Ziemi i Ochrony Środowiska (P-04) pozytywne rozpatrzenie wniosku prof. Macieja Żylicza (członek KBP), o umożliwienie udziału jego projektu badawczego w najbliższym konkursie grantów.

- Min. M.Kozłowska omówiła przyjęty 8 lutego br. przez Radę Ministrów projekt zmiany ustawy o jednostkach badawczo-rozwojowych.

Kolejne – tym razem wspólne – posiedzenie komisji zaplanowano na 15 i 16 marca br.

Londyńska oferta grantów dla polskich naukowców

Jak informuje Ambasada RP w Londynie (3.02.00), niezależna sekcja w fundacji Wellcome Trust zajmująca się badaniami nad stanem zdrowia ludności (tematyka związana z demografią, epidemiologią, wpływem środowiska na zdrowie, ekonomią zdrowia, naukami społecznymi) oferuje szeroki zakres grantów na programy, projekty, programy szkoleniowe, studia w ww. tematyce, o które mogą starać się Polacy, a których strona polska nie wykorzystuje.

Obecnie w ramach tej tematyki pracownicy naukowcy mogą starać się o granty na projekty i programy badawcze na 3-5 lat. Wymogiem jest posiadanie stałego stanowiska w polskiej instytucji. Naukowcy powinni wystąpić o granty bezpośrednio do fundacji. Nie wymaga się wcześniejszej współpracy z brytyjskimi partnerami. Fundacja Wellcome Trust gotowa jest pokryć koszty związane z badaniami i podróżą, w miarę potrzeb powiększyć skład osobowy zespołu badawczego. Maksymalna kwota na program badawczy wynosi 1 mln funtów brytyjskich (przeciętnie 100 tys. do 200 tys.).

Dodatkowo fundacja oferuje granty młodym naukowcom, wykładowcom na wyższych uczelniach, którzy wykażą potrzebę dalszego szkolenia w danej tematyce. Kandydaci ci będą mogli szkolić się (prowadzić badania) na uczelniach lub w akademiach medycznych za granicą (niekoniecznie w Zjednoczonym Królestwie) przez 3 lata (lub 4 lata, jeśli połowa okresu będzie na uczelni krajowej).

W okresie tym fundacja pokrywa pensje naukowców 30 % powyżej normy kraju, w jakim przebywa naukowiec, jak też koszt badań, ewentualnie koszt kursów (przeciętny grant: od 50 tys. do 100 tys. GBP).

Fundacja ma zarezerwowane dwuletnie granty także dla młodych ludzi na studia podyplomowe (Master's course) w ww. tematyce. Fundacja pokrywa roczny koszt studiów na dowolnej akredytowanej uczelni na świecie (oprócz USA i Kanady), diety, jak też koszty związane z prowadzoną pracą badawczą w drugim roku w instytucji krajowej (przeciętna suma 20 tys. 40 tys. funtów). Podania na ten typ stypendiów muszą być kierowane przez uniwersytet zapraszający, na którym będą prowadzone studia.

Fundacja sporadycznie finansuje założenie centrów badawczych (np. International Centre for Population Research and Reproductive Health w Durban, RPA) w maksymalnej kwocie 5 mln funtów.

Inicjatywy tego typu są możliwe tylko wtedy, gdy fundacja uzna, że istnieje faktyczne zapotrzebowanie na badania w konkretnej tematyce w danym kraju. Przejawem takiego zapotrzebowania jest systematyczne przysyłanie podań na projekty (programy badawcze) w danej dziedzinie. Ważne jest więc, aby polscy naukowcy z różnych instytucji naukowych zaczęli kierować do ww. fundacji propozycje swych projektów badawczych.

Dokładną informację o programach, możliwościach składania wniosków, terminach etc. można uzyskać pod adresem internetowym: <http://www.wellcome.ac.uk>. Materiały informacyjne są również do wglądu w Departamencie Współpracy z Zagranicą i Integracji Europejskiej KBN (Tomasz Leśniowski, tel. (0-22)- 628-85-30, e-mail: tlesniow@kbn.gov.pl).

Pionier

Powstał program rozwoju infrastruktury informatycznej polskiego środowiska naukowo-akademickiego na lata 2001 - 2005 „PIONIER: Polski Internet Optyczny - Zaawansowane Aplikacje, Usługi i Technologie dla Społeczeństwa Informacyjnego”. Na zlecenie kierownictwa KBN opracował go w 1999 roku zespół w składzie: prof. Jacek Rychlewski, prof. Jan Węglarz, dr Stanisław Starzak, dr Maciej Stroiński i mgr Mściśław Nakonieczny.

Sformułowano tu obszary i cele badań i wdrożeń elementów infrastruktury informatycznej mającej służyć polskiemu środowisku naukowo-akademickiemu na lata 2001 - 2005. Założono, że w roku 2000 szczegółowo zostaną opracowane poszczególne obszary badań (aplikacje, zaawansowanie usług).

Od 1991 roku zbudowano w Polsce infrastrukturę informatyczną nauki, wytworzono struktury techniczne i organizacyjne, które będą stanowić bazę do podjęcia programu PIONIER.

W styczniu opracowanie zostało skierowane do dyskusji środowiskowej. Otrzymali je przewodniczący Rad Użytkowników 22 Miejskich Sieci Komputerowych (MAN), kierownicy 5 Centrów Komputerowych Dużej Mocy (KDM) oraz członkowie zespołów komisji KBN. Pełny tekst dostępny jest również w sieci Internet na stronie <http://www.kbn.gov.pl/analizy/pionier/>.

Prezydium Polskiej Akademii Nauk z 8 lutego br. powołało Komitet Problemowy ds. Internetu dla Nauki. Może to wskazywać, że PAN włączy się intensywnie w prace nad dalszym rozwojem naukowej sieci informatycznej nie tylko pracami Komitetu, ale również zaangażowaniem zespołów twórczych i środków finansowych. (tz)

KBN KOMITET BADAŃ NAUKOWYCH

Centra doskonałości – nadzieja Unii Europejskiej Z Parlamentu Europejskiego

Jak informuje ambasador RP przy UE Jan Truszczyński, 31 stycznia br. występujący przed Komisją Przemysłu i Badań Naukowych Parlamentu Europejskiego komisarz Philippe Busquin w szerszym wprowadzeniu do dyskusji omówił najważniejsze aktualne problemy rozwoju badań naukowych w Unii Europejskiej.

Mimo, że UE składa się z 15 państw i realizuje Piąty Program Ramowy, każde państwo ma swój program badań naukowych. Ich współpraca nie jest dostateczna; a badania naukowe UE cechuje rozdrobnienie wysiłków. Busquin zapowiedział, że realizacja 5. PR będzie poddana za parę miesięcy szczegółowemu przeglądowi; gdyż jego dotychczasowa realizacja jest często wadliwa.

Inną bolączką UE są niewielkie w sumie nakłady państw członkowskich na badania naukowe. Nie przekraczają one 1,5% ich budżetu. Choć w mniejszych państwach, np. w Szwecji lub Finlandii, te wydatki wynoszą ponad 2%, nie równoważy to np. niskich nakładów Włoch (poniżej 1%). Mówca zwrócił uwagę, że nakłady na naukę mają związek z pozycją gospodarczą kraju. Japonia przeznacza 4% budżetu na badania, a USA – blisko 3%.

Proponując działania dla uzdrowienia tej sytuacji, Busquin podkreślił potrzebę większej troski o działalność istniejących centrów doskonałości. Dla poprawienia ich profilu naukowego ma być zrealizowanych 13 tys. stypendiów. Ponadto, opowiadając się za ustaleniem przez UE własnych szandarowych kierunków badań zasugerował, iż tak jak np. USA skoncentrowały się na Internecie, tak np. UE mogłaby się skoncentrować na telefonii komórkowej.

W dyskusji najciekawszym wątkiem okazała się polemika pomiędzy Philipem Busquin, który zdecydowanie opowiedział się za zwiększeniem w UE, mocą odgórnej decyzji politycznej, nakładów finansowych na badania naukowe a kilkoma posłami, którzy byli zdania, że przede wszystkim trzeba zdobyć dla nauki młodych, uzdolnionych ludzi, mających odpowiednią motywację. Na poparcie swojej tezy Philippe Busquin przytoczył działania obecnej administracji USA: w ciągu kilku lat decyzje o zwiększeniu nakładów na badania sprawiły, że Japonia straciła swój niepodważalny prymat w polityce innowacyjnej.

Zmiany legislacyjne dotyczące JBRów

Projekt ustawy

Rada Ministrów 8 lutego 2000 r. zaakceptowała projekt nowelizacji ustawy o jednostkach badawczo-rozwojowych.

Zgodnie z rządowym projektem nowe przepisy stworzą możliwość przekształcenia jednostki badawczo-rozwojowej w instytut PAN lub włączenie jej w strukturę państwowej szkoły wyższej bądź instytutu PAN. Zmiana formy organizacyjnej i własnościowej jednostki będzie wymagała uzgodnienia z odpowiednimi organami zainteresowanej jednostki lub z właściwymi ministrami.

Działające obecnie instytuty naukowo-badawcze będą mogły otrzymać status państwowego instytutu badawczego na mocy rozporządzenia Rady Ministrów, o ile – niezależnie od prowadzonych badań naukowych i prac rozwojowych – będą wykonywały w sposób ciągły zadania szczególnie ważne dla polityki państwa. Podstawą decyzji będzie również wynik oceny dotychczasowej działalno-

ści placówki, jej potencjału kadrowego i majątkowego itp.

Projekt wprowadza zmiany co do zasad funkcjonowania jednostek badawczo-rozwojowych nadzorowanych obecnie przez MON i MSWiA. Przewiduje się ich wyłączenie ze struktur resortu obrony narodowej, by działały zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o jednostkach badawczo-rozwojowych, czyli prowadziły samodzielną gospodarkę finansową. (tz)

NOWY DZ.U KBN

Ukazał się Dziennik Urzędowy Komitetu Badań Naukowych nr 1/2000 zawierający następujące uchwały KBN z 21 stycznia 2000 r.

- 1/2000 w sprawie przyznania środków finansowych na dofinansowanie działalności ogólnotechnicznej i wspomagającej badania w 2000 roku.
  - 2/2000 w sprawie finansowania w 2000 r. wynagrodzeń za recenzje naukowe i kontrole merytoryczne dotyczące wykonywania zadań finansowanych ze środków ustalonych w budżecie państwa na naukę.
  - 3/2000 zmieniająca uchwałę w sprawie wkładu strony Polskiej w Piątym Programie Ramowym Badań, Rozwoju Technicznego i Prezentacji Unii Europejskiej.
  - 4/2000 w sprawie podziału środków finansowych przeznaczonych na finansowanie projektów badawczych XVIII konkursu między komisje i zespoły komisji Komitetu Badań Naukowych.
- Pełny tekst dostępny jest na stronie http://www.kbn.gov.pl/pub/kbn/docs/du_01_00.html. (tz)

Z PRASY

Ukazał się kolejny numer wewnętrznego biuletynu KBN pt. „Prasa o Komitecie Badań Naukowych”. Jest on przygotowywany przez Departament Informacji i Promocji KBN. W najnowszym numerze biuletynu znajdujemy wybór wycinków prasowych dotyczących KBN ze stycznia 2000 r. Materiały otrzymują członkowie zespołów komisji Komitetu, kierownictwo KBN i dyrektorzy departamentów.

W SIECI

Departament Informacji i Promocji KBN informuje, że na stronie <http://www.kbn.gov.pl/finauki98/system/dst2000.html>

opublikowaliśmy „Wytuczne komisji KBN dla ustalenia kategorii oraz wysokości dotacji podmiotowej dla jednostek naukowych i naukowo-badawczych w roku 2000”, zaś na stronie <http://www.kbn.gov.pl/VPR/news/000202.html> informacje o aktualnych konkursach I programu horyzontalnego 5. Programu Ramowego UE

LAST MINUTE!

Do 29 lutego 2000 r. można składać aplikację w konkursie na katedry Blaise Pascal ogłoszonym przez

Fundację Wyższej Szkoły Pedagogicznej (Ecole Normale Supérieure).

Szkoła ta kształci zarówno nauczycieli szkół średnich i wyższych, jak i naukowców.

Konkurs ogłaszany jest od 1994 roku.

Jak dotychczas katedry te objęło 15 osób.

Treść konkursu w języku angielskim dostępna jest na stronie <http://www.kbn.gov.pl/miedzyn/2/francja/pascal.html>

FESTIWAL NAUKI ŚRODOWISKA WROCŁAWSKIEGO

Politechnika Wrocławska

*Cybernetyczny człowiek w inteligentnym domu
W zgodzie ze środowiskiem – ku zieleni i zdrowiu*

Sekretariat: mgr inż. Alicja Hankiewicz
bud. D-5, pok. 15, tel. 320 21 84; e-mail: promocja@ac.pwr.wroc.pl
Biuro Promocji Uczelni
Politechnika Wrocławska
Wybrzeże Wyspiańskiego 27, 50-370 Wrocław

Trzeci Festiwal Nauki Środowiska Wrocławskiego, zgodnie z decyzją Kolegium Rektorów Uczelni Wrocławia, odbędzie się w dniach **21-24 września 2000** (czwartek – niedziela).

Tegoroczne główne hasło Festiwalu odzwierciedla to, co charakterystyczne dla Naszej Uczelni i co jest ważne dla każdego z nas na przełomie tysiącleci – technicyzacja życia i ekologię:

**„Cybernetyczny człowiek w inteligentnym domu
W zgodzie ze środowiskiem ku zieleni i zdrowiu”**

Już teraz nadszedł czas, którego wizję kreśliła literatura science-fiction jako odległą przyszłość. Podczas milenijnego festiwalu mamy okazję pokazać, na ile sprawdziły się wyobrażenia pisarzy, a co okazało się jedynie niespełnionym marzeniem lub złym prorocstwem. Na co możemy liczyć na przełomie wieków, a na co musimy jeszcze poczekać – mamy nadzieję odpowiedzieć na te pytania w czasie trwania festiwalu.

Poniższe **hasła** pokazują, co chcemy zaprezentować wszystkim, którzy ostatni wrześniowy weekend spędzą z nami:

1. Cybernetyczny człowiek – osiągnięcia w biomechanice inżynierskiej
2. Sztuczny mózg XXI – fikcja czy rzeczywistość?
3. Czy w XXI wieku będziemy mieszkać w inteligentnych domach?
4. Człowiek w Internecie – zagrożenie czy wybawienie?
5. Ochrona środowiska to wyższa jakość życia
6. Polimery – czy będą przebojem również w XXI wieku?
7. Zioła – konkurent leków w milenijnym wieku
8. Elektronika i telekomunikacja u progu XXI wieku
9. Architektura, przemysł, ekologia i my
10. Nowe źródła energii
11. Elektryczność i magnetyzm – wczoraj i dziś
12. Samochód naszych marzeń

W czasie zeszłorocznego festiwalu w imprezach Politechniki wzięło udział ok. 15.000 osób. Liczymy na to, że imprezy milenijnego festiwalu zainteresują wielu mieszkańców naszego regionu, tym bardziej, że ranga tego przedsięwzięcia wzrasta, a liczba naszych gości w zeszłym roku była niemal dwukrotnie

większa niż w roku 1998. Nie byłoby to możliwe, gdyby nie Państwa życzliwość i wsparcie.

Na specjalne życzenie szkół odwiedzających nas co roku tegoroczny festiwal trwać będzie jeden dzień dłużej. W czwartek i piątek oczekujemy uczniów, sobota i niedziela będą dniami rodzinnymi.

Kolejne festiwale odbywać się będą co dwa lata. Następny – dopiero w roku 2002.

Jak co roku powołana została Rada Programowa, w skład której wchodzi przedstawiciele wszystkich wydziałów oraz przedstawiciel studentów.

Pamiętając poprzednie lata udanej współpracy z Państwem, zwracam się z serdeczną prośbą o zgłaszanie propozycji (wykład popularno-naukowy, pokaz, wystawa, dyskusja panelowa itp.), związanych z Państwa działalnością naukową i dydaktyczną.

Propozycje proszę składać u mgr inż. Alicji Hankiewicz (Biuro Promocji Uczelni, bud. D-5, pok. 15; tel. 320-21-84, e-mail: promocja@ac.pwr.wroc.pl).

Serdecznie zapraszam,

Koordinator Festiwalu
na Politechnice Wrocławskiej
prof. Kazimiera A. Wilk

Seminarium Krajowe**Mechanika Konstrukcji
w Przedmiotach Zawodowych**

Seminarium Krajowe nt. *Mechanika Konstrukcji w Przedmiotach Zawodowych* odbyło się w Wiśle, w dniach 15-16 października 1999 roku. Seminarium zostało zorganizowane z inicjatywy kierownictwa Sekcji Mechaniki Konstrukcji KILiW PAN. Bezpośrednim organizatorem Seminarium był Instytut Inżynierii Lądowej Politechniki Wrocławskiej. W skład Komitetu Naukowego i Organizacyjnego Seminarium weszli Profesorowie: G. Rakowski, PŚk (przewodniczący), Z. Waszczyszyn, PK, J. Filipkowski, PKo, A. Garstecki, PP, P. Śniady, PW oraz dr hab. M. Klasztorny, prof. PW (sekretarz naukowy) i dr J. Grosel, PWr (sekretarz organizacyjny). Sponsorem Seminarium było Ministerstwo Edukacji Narodowej oraz firma FREYSSINET POLSKA z Warszawy.

Główne cele Seminarium były następujące:

- opublikowanie referatów problemowych, opracowanych przez wybitnych specjalistów krajowych,
- dyskusja nad zakresem zastosowań *mechaniki materiałów i konstrukcji* w wybranych blokach przedmiotów zawodowych, wykładanych na wydziałach inżynierii lądowej politechnik,
- dyskusja na temat nowych form nauczania *mechaniki materiałów i konstrukcji* z uwzględnieniem potrzeb przedmiotów zawodowych,
- dyskusja na temat programów nauczania *mechaniki materiałów i konstrukcji* na różnych typach studiów,
- integracja nauczycieli akademickich reprezentujących blok przedmiotowy *Mechanika Materiałów i Konstrukcji* (MMK) oraz wybrane bloki przedmiotów zawodowych.

Seminarium objęło następujące bloki przedmiotów zawodowych: *Konstrukcje Betonowe, Konstrukcje Metalowe, Konstrukcje Mostowe, Geotechnika*. Przygotowanie i wygłoszenie referatów problemowych zaproponowano 8 specjalistom reprezentującym bloki przedmiotów zawodowych oraz 5 specjalistom reprezentującym blok MMK. Z przygotowania referatów wycofało się 3 specjalistów reprezentujących bloki przedmiotów zawodowych oraz 1 specjalista reprezentujący blok MMK.

W materiałach Seminarium, wydanych przez Instytut Inżynierii Lądowej PWr, opublikowano: referat wprowadzający, 8 referatów problemowych i 10 komunikatów uczestników. Referat problemowy dra M. Giżejowskiego i prof. W. Żółtowskiego, pt. *Zagadnienia mechaniki materiałów i konstrukcji w bloku przedmiotowym Konstrukcje Metalowe dwustopniowego systemu kształcenia* został przygotowany z miesięcznym opóźnieniem i rozpowszechniony wśród uczestników tylko w formie odbitek kserograficznych.

W materiałach Seminarium zamieszczono następujące referaty problemowe:

1. J. Filipkowski, Z. Sienkiewicz: *Współczesne nauczanie mechaniki materiałów i konstrukcji*,
2. K. Furtak: *Zagadnienia mechaniki konstrukcji w bloku przedmiotowym Mosty*,
3. A. Gawęcki, J. Rakowski: *Współczesne nauczanie mechaniki materiałów i konstrukcji*,
4. A. Gomuliński: *Przedmiot Mechanika Budowli w programie studiów dwustopniowych*,
5. M. Knauff: *Mechanika materiałów i konstrukcji w nauczaniu konstrukcji betonowych*,
6. Z. Mendera: *Zagadnienia mechaniki materiałów i konstrukcji w bloku przedmiotowym Konstrukcje metalowe*,
7. G. Rakowski: *Mechanika a przedmioty zawodowe*,
8. M. Gryczmański: *Zagadnienia mechaniki materiałów i kon-*

strukcji w bloku przedmiotowym Geotechnika.

Główne wnioski wynikające z dyskusji na Seminarium są następujące:

1. Nowe technologie budowlane i informatyczne, wymagania rynkowe oraz integracja europejska wymuszają wprowadzenie zmian w nauczaniu *mechaniki materiałów i konstrukcji*, do których należą:

- unowocześnienie treści przedmiotów bloku MMK, z podziałem na wiedzę podstawową i wiedzę stosowaną w przedmiotach zawodowych,
- wypracowanie programów przedmiotów bloku MMK skorelowanych z treściami przedmiotów zawodowych,
- przekazanie części zagadnień mechaniki do przedmiotów zawodowych,
- przekazanie części zagadnień mechaniki do samodzielnego studiowania przez studentów,
- wykorzystanie osiągnięć technologii informatycznych w nauczaniu i uczeniu się przedmiotów bloku MMK,
- nauczanie MMK w ramach studiów „czterostopniowych” (studia inżynierskie, studia magisterskie, studia doktorskie, kształcenie ustawiczne).

2. Niezbywalnym warunkiem powodzenia reformy nauczania MMK jest ciągłe uzupełnianie wiedzy przez kadre nauczającą MMK (kształcenie i samokształcenie ustawiczne). W szczególności chodzi o zaawansowane zagadnienia *mechaniki materiałów i konstrukcji* oraz komputerowe wspomaganie nauczania MMK i projektowania konstrukcji. Problem ten można złagodzić przez opracowywanie poradników dydaktycznych dla kadry nauczającej.

3. Główną przeszkodą w przeprowadzeniu reformy nauczania MMK jest niewłaściwe finansowanie szkolnictwa wyższego, w tym brak finansowania projektów dydaktycznych przez KBN i MEN. Należy dążyć do zmian systemowych w tym zakresie.

4. Kadra nauczająca przedmioty zawodowe (od adiunkta wzwyż) powinna posiadać uprawnienia budowlane.

5. Należy przywrócić właściwą rangę tytułowi *inżyniera budownictwa*, aby zahamować nieuzasadnione powszechne dążenie młodzieży do tytułu *magistra inżyniera*.

6. Celowe jest wdrażanie na uczelniach *elastycznego systemu kształcenia*, np. w wersji rozwijanej na Wydziale Inżynierii Lądowej Politechniki Warszawskiej. Na uwagę zasługują zwłaszcza zintegrowane ćwiczenia projektowe oraz pomoce dydaktyczne przygotowane przez specjalistów z różnych bloków przedmiotowych.

7. Celowe jest wprowadzanie do programów studiów nowych przedmiotów, m.in.: *metoda elementów skończonych, podstawy projektowania, mechanika konstrukcji inżynierskich*.

8. Celowa jest wymiana informacji na temat programów nauczania przedmiotów MMK w poszczególnych uczelniach krajowych.

9. Działania w zakresie wdrażania nowoczesnych technologii informatycznych w nauczaniu i uczeniu się powinny być

finansowane centralnie i realizowane wspólnie przez kilka wiodących wydziałów budownictwa w Polsce.

10. Uwaga środowiska akademickiego powinna koncentrować się m.in. na następujących tematach:

- technologie informatyczne w zintegrowanym nauczaniu i uczeniu się,
- komputerowe wspomaganie nauczania mechaniki materiałów i konstrukcji,
- mechanika materiałów i konstrukcji a normy projektowania,
- koordynacja programów nauczania matematyki, fizyki, mechaniki i informatyki.

11. Celowe jest organizowanie kolejnych krajowych seminariów związanych z dydaktyką, pod patronatem Sekcji Mechaniki Konstrukcji KILiW PAN. Należy zapewnić udział stowarzyszeń inżynierskich oraz poparcie seminariów przez MEN.

12. Nauczyciele akademicy reprezentujący blok MMK (mechanicy) oraz bloki przedmiotów zawodowych (konstruktorzy) powinni zamienić „miecze na lemiesz” i dążyć do konstruktywnej współpracy, zarówno w zakresie kolejnych nowelizacji planów studiów jak i programów przedmiotów oraz innowacyjnych metod ich nauczania. Mechanicy powinni dążyć do zmniejszenia abstrakcyjności rozważań w ramach swoich przedmiotów oraz pogłębić nauczanie modelowania konstrukcji rzeczywistych. Z kolei konstruktorzy powinni ograniczać tendencje do zastępowania ogólnych praw mechaniki wzorami normowymi, bez dostatecznego uzasadnienia i interpretacji tych wzorów.

*M. Klasztorny (Politechnika Warszawska)
J. Grosel (Politechnika Wroclawska)*

Pokonferencyjne refleksje

Metody wynagradzania za pracę – Polska i inne kraje

Otwarcie konferencji. Wystąpienie prof. Jacka Mercika reprezentującego WSZiF. Za stołem sekretarz konferencji dr Zofia Krokosz-Krynke i dyrektor I-23 dr Janusz Kroik

W dniach 7-8 lutego 2000 roku odbyła się konferencja „Metody wynagradzania za pracę – Polska i inne kraje” zorganizowana w ramach współpracy dwu instytucji wrocławskich: Instytutu Organizacji i Zarządzania I-23 Politechniki Wrocławskiej i Wyższej Szkoły Zarządzania i Finansów we Wrocławiu. Z ramienia tych instytucji konferencji patronowali prof. Tadeusz Galanc (działek Wydziału IZ) oraz prof. Jacek Mercik (rektor WSZiF).

Na konferencję przysłano dwadzieścia dwa referaty², z których ogłoszono dwadzieścia (grypa nie oszczędziła również referentów). Ich tematyka koncentrowały się wokół następujących zagadnień:

- motywacyjna rola wynagrodzenia,
- wynagradzanie w Unii Europejskiej i USA,
- wynagradzanie w wybranych krajach europejskich (Hiszpania, Portugalia, Niemcy, Holandia, Szwecja),
- wybrane przykłady wynagradzania i motywacji w Polsce,
- nowości w wynagradzaniu,
- pracownik – firma – konkurencja,
- aspekty prawne zarządzania personelem.

Referenci rekrutowali się z różnych ośrodków akademickich.

Reprezentowane były m.in. AGH Kraków, Politechnika Krakowska, Politechnika Radomska, Politechnika Rzeszowska, Akademia Ekonomiczna w Katowicach, Uniwersytet Szczeciński, Akademia Ekonomiczna we Wrocławiu, Politechnika Wroclawska i oczywiście Wyższa Szkoła Zarządzania i Finansów, która uczęszczała na obrady swego lokum przy ul. Sieradzkiej we Wrocławiu.

Kilka refleksji z konferencji:

1. Mimo bardzo specjalistycznej tematyki zgłoszono aż 22 referaty. Biorąc pod uwagę okres, w jakim przygotowano konferencję (w czerwcu zostały wysłane pierwsze zawiadomienia o konferencji i zaproszenia do zgłaszania tematów), można uznać to za sukces.

2. Tematyka referatów skupiła się wokół zagadnień związanych z samym wynagradzaniem, z otoczeniem w jakim działa system wynagradzania, z próbą zaadoptowania metod stosowanych w innych dziedzinach do problematyki wynagradzania oraz wokół zagadnień związanych z postrzeganiem wynagradzania poprzez inne systemy czy podsystemy zarządzania w firmie. Wskazywano na związki systemu wynagradzania i motywowania z systemem zapewnienia jakości, mówiono o systemie wynagradzania jako o części systemu kontrolingowego.

3. Autorzy referatów w swoich wystąpieniach wiele miejsca poświęcili zmianom ekonomicznym zachodzącym w skali makro i mikro i ich wpływie na zmiany w postrzeganiu roli wynagrodzenia. Jednym ze zjawisk obserwowanych przy restrukturyzacji przedsiębiorstw są zwolnienia pracowników. Przedstawiony w jednym z referatów program „zwalniania monitorowanego” (outplacement) ma przygotować pracowników do nowych sytuacji. Program ten może być traktowany jako element systemu wynagradzania.

4. Często podkreślanym elementem była rola świadomości pracownika w motywowaniu do pracy, świadomości rozumianej jako pojmowanie celu istnienia jego stanowiska pracy, wpływu realizowanego przez niego procesu na efekt końcowy. Aspekt ten szczególnie ważny jest, gdy podstawą wynagradzania jest wartość dodana. Pracownik świadom celu końcowego i tego, co jest jego udziałem w owym celu, łatwiej widzi, że jakiegokolwiek nie-

dopatrzenie z jego strony może zniweczyć pracę wielu osób. Wyniki badań zaprezentowane przez referentów wyraźnie wskazują, że wynagrodzenie materialne za pracę jest bardzo ważne, jednakże istnieje niejako druga część wynagrodzenia mająca formę uznania za wykonaną pracę czy samorealizacji. I ta właśnie część jest postrzegana przez pracowników jako ważniejsza niż sama płaca. Takie wnioski wynikają z badań przeprowadzonych w polskich przedsiębiorstwach.

5. Wiele metod wynagradzania czy motywowania zaprezentowanych na konferencji zawiera element udziału pracowników w zyskach wypracowanych przez przedsiębiorstwo. Metody te stosowane są zarówno w krajach europejskich, jak i w USA. Udział w zyskach, lub ogólniej w wynikach, przyjmuje przeróżne formy – od wypłacania premii w postaci gotówki poprzez całą gamę skomplikowanych programów określanych nazwą „profit sharing scheme” po programy współwłasności (akcjonariat pracowniczy), czy rozwiązania zwane z angielska „gain sharing scheme” (programy Scanlona, Ruckera i Improshare).

dokończenie na str.28

dokończenie ze str. 27

6. Coraz większą popularność zyskują pozapłacowe elementy wynagrodzenia. Jako przykład podano „miejsce na parkingu”. Uważam, że m.in. ten przykład świadczy o zachodzących w Polsce zmianach. Pozwolę sobie tu na małą dygresję związaną z tym właśnie przykładem. Dziesięć lat temu w trakcie zajęć w Polsko-Amerykańskiej Szkole Biznesu, gdzie słuchaczami były osoby dzisiaj zajmujące eksponowane stanowiska prezesów bądź członków rad nadzorczych, przeprowadzono ankietę, w której uczestnicy oceniali różne sposoby premiowania dobrej pracy. Jednym ze sposobów nagrodzenia było stałe miejsce na parkingu położone dogodnie dla zainteresowanego. Był to sposób, który nie tylko nie zyskał aprobaty słuchaczy, ale wywoływał wręcz śmieszne komentarze. Dzisiaj, po dziesięciu latach przemian prowadzących w stronę gospodarki rynkowej, stałe miejsce na parkingu ma już swoją ustaloną wartość w systemie wynagradzania.

7. W wystąpieniach zwracano uwagę na trudności w określaniu wynagrodzenia spowodowane wprowadzaniem zmian. Wynagrodzenie powinno zawierać część motywującą i zachęcającą do wprowadzania zmian. Wiele miejsca poświęcono samemu mechanizmowi wprowadzania zmian. Zmiany mogą w zasadzie dotyczyć trzech aspektów: technicznego, organizacyjnego i świadomości. O ile stonkowo prosto jest wprowadzić zmiany natury technicznej, trochę trudniej – natury organizacyjnej, to zmiana świadomości następuje bardzo opornie i wymaga długiego czasu. Zastosowanie niektórych metod wynagradzania wymaga zmiany świadomości i wydaje się, że nie wszyscy pracownicy są już przygotowani na ich praktyczną aplikację.

8. Podkreślono w wielu wystąpieniach problem wynagradzania za pracę wymagającą twórczego myślenia. Taki problem napotyka się np. przy ustalaniu wynagrodzenia programistów pracujących przy informatyzacji zarządzania.

9. Oprócz referentów reprezentujących placówki naukowe w konferencji wzięli udział również przedstawiciele przemysłu. Ich udział w dyskusjach był bardzo cenny ze względu na aspekt praktycznego zastosowania omawianych metod.

10. Konferencja została uznana za bardzo przydatną zarówno dla teoretyków (wymiana poglądów i opinii), jak i dla praktyków (możliwość poznania nowych metod). Stwierdzono, że materiały konferencyjne stanowią dobre uzupełnienie literatury przedmiotu. Padły głosy o konieczności zorganizowania następnej konferencji z tej dziedziny; prawdopodobny temat konferencji to „Wynagradzanie kadry zarządzającej – teoria i praktyka”.

Zofia Krokosz-Krynke

¹⁾ „Pryzmat” zamieścił informację o konferencji w numerze 121/122, lipiec/sierpień 1999

²⁾ Wszystkie zgłoszone i zaakceptowane przez Komitet Programowy referaty zostały opublikowane w Zeszytach Naukowych Wyższej Szkoły i Zarządzania we Wrocławiu, Zeszyt nr 4 „Metody wynagradzania za pracę - Polska i inne kraje”, Wrocław 2000

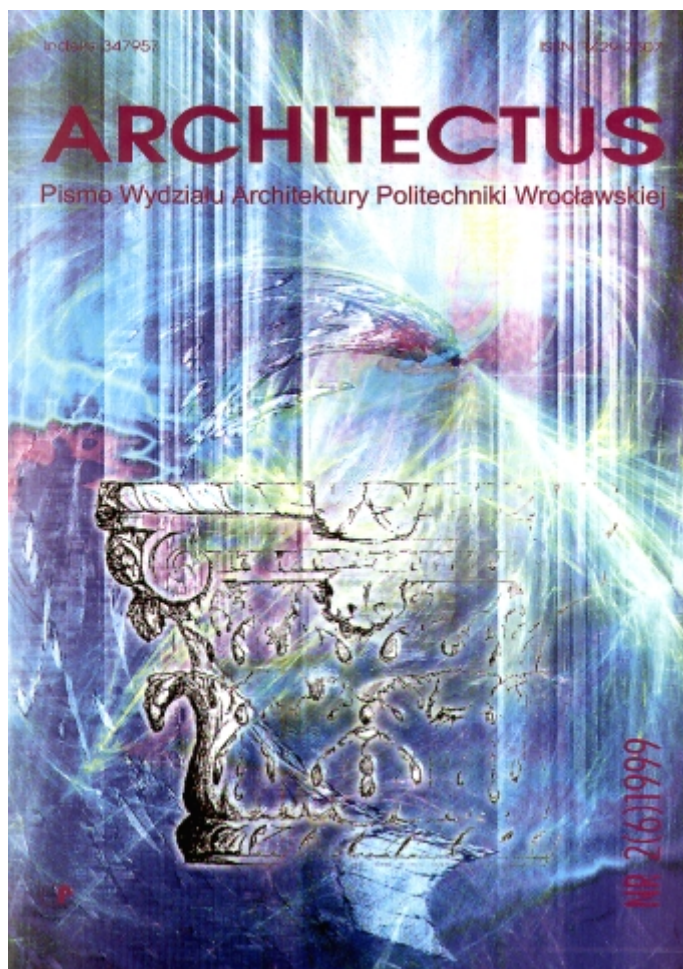
ARCHITECTUS

Pismo Wydziału Architektury Politechniki Wrocławskiej „Architectus” jest wydawane od 1997 r. w Oficynie Wydawniczej Politechniki Wrocławskiej. Obecnie opracowywany jest siódmy numer tego półrocznika.

Inicjatywa utworzenia tego pisma zrodziła się w 1996 r. Na mocy uchwały Rady Wydziału Architektury wybrano tytuł periodyku, zaproponowano funkcję redaktora naukowego prof. Ewie Łużynieckiej oraz powołano radę redakcyjną w składzie: prof. prof. Zbigniew Bać, Edmund Małachowicz, Tadeusz Zipse, Stanisław Medeksa. Redaktorem wydawniczym została dr Danuta Sowińska. Szatę graficzną wydawnictwa wybrano po rozstrzygnięciu ogólnowydziałowego konkursu, którego zwycięzcą został mgr Artur Błaszczak.

W periodyku „Architectus” publikowane są opracowania ukazujące różnorodność problemów, jakimi zajmuje się na przełomie wieków uczelniane środowisko architektoniczne we Wrocławiu. Zamieszcza się prace dotyczące zarówno teorii architektury współczesnej oraz historycznej, urbanistyki, kształtowania zieleni, estetyki konstrukcji, jak i opracowania związane z realizowanymi projektami architektonicznymi, urbanistycznymi itp. Artykuły zgrupowane są w trzech działach tematycznych zatytułowanych: „Dziedzictwo”, „Współczesność”, „Zamierzenia”. Ostatnio wprowadzono również rubrykę „Nasi mistrzowie”, w której prezentowane są osiągnięcia profesorów Wydziału Architektury.

Na mocy uchwały Rady Wydziału Architektury od 2000 r. pismo stanie się wydawnictwem o zasięgu ogólnokrajowym. Od tej pory na jego łamach będą mogli zamieszczać swoje prace nie tylko wrocławscy architekci z uczelni, lecz również autorzy z całej Polski i zagranicy oraz projektanci pracujący poza środowiskiem naukowym. Dokonała się także zmiana w składzie rady redakcyjnej, którą obecnie tworzą: prof. prof. Zbigniew Bać, Eugeniusz Bagiński, Edmund Małachowicz, Elżbieta Trocka-Leszczyńska. W pracach redakcji naukowej biorą także udział mgr Andrzej Legendziejewicz i mgr Magdalena Baborska-Narożny.

BARBÓRKOWE KONCERTY

Tradycyjnie w czasie weekendu najbliższego dnia św. Barbary, patronki górników, we wrocławskich i wałbrzyskich salach koncertowych rozbrzmiewa muzyka chóralsna wykonywana przez młodych chórzystów z ośrodków akademickich z całej Polski. Termin spotkań związany jest z rodowodem Akademickiego Chóru PWr wywodzącego się z Chóru Wydziału Górniczego naszej uczelni. XXVI Festiwal Barbórkowy Chórów Studenckich pod honorowym patronatem JM Rektora Politechniki Wrocławskiej prof. dr hab. Andrzeja Mulaka odbywał się od 3 do 5 grudnia 1999 r.

Organizatorami tej imprezy byli działacze Oddziału Dolnośląskiego Polskiego Związku Chórów i Orkiestr oraz zarząd i członkowie Akademickiego Chóru PWr, którymi sprawnie i skutecznie kierowała Anna Poderska (działaczka PZChiO i pracowniczka PWr). Koncerty, w których wystąpiły czołowe polskie chóry uczelniane,

prowadziła Iwona Klein-Polak.

Koncert inauguracyjny odbył się 3.XII.1999 r. w Sali Muzycznej Uniwersytetu Wrocławskiego. Oficjalnego otwarcia festiwalu dokonali: prodziekan Wydziału Górniczego PWr prof. Stanisław Ślusarczyk i mgr Andrzej Ostojka-Solecki, występujący w imieniu prorektora ds. studenckich PWr prof. Ludwika Komorowskiego. Koncert rozpoczął Akademicki Chór Politechniki Wrocławskiej. Jego występ, będący dziełem niespełna miesięcznej współpracy pani Agnieszki Franków z zespołem, zwrócił uwagę bardzo starannym przygotowaniem. W programie Chóru Kameralnego „Consonanza” kierowanego przez Martę Kierską-Witczak znalazła się muzyka hiszpańska. Repertuar współczesny został zaprezentowany przez Akademicki Chór Kameralny CANTEMUS z WSP im. T. Kotarbińskiego z Zielonej Góry kierowany przez prof. Irenę Marciniak. Wystąpił on pod batutą Bartłomieja Stankowiaka. Po raz pierwszy we Wrocławiu został wykonany utwór współczesnego kompozytora poznańskiego Zbigniewa Kozuba

Dyrygent Józef Wilkomirski oraz soliści: Tadeusz Pszonka i Jacek Jaskuła (fot. Krzysztof Mazur)

„Litania ad Spiritum Sanctum” z tekstem Romana Brandstaettera. Chórem Uniwersytetu Wrocławskiego GAUDIUM, któremu towarzyszył na organach Witold Zaborny, dyrygował Alan Urbanek. Partie solowe wykonała sopranistka Arnika Dobras, a tekst recytował wrocławski aktor Bogusław Kierc.

W tym samym dniu odbył się koncert oratoryjny w kościele Aniołów Stróżów w Wałbrzychu.

W sobotę w Auli Leopoldyńskiej wystąpiły: biorący udział we wszystkich dwudziestu sześciu festiwalach Chór Politechniki Śląskiej w Gliwicach pod kierunkiem Czesława Freundy, Chór Uniwersytetu Opolskiego „Dramma per musica” pod dyktando Elżbiety Trylnik, Chór Akademii Medycznej w Szczecinie kierowany przez Ryszarda Handkego, oraz na zakończenie Chór „Dominanta” Akademii Ekonomicznej w Krakowie wykonujący utwory negro spirituals.

W ostatnim dniu festiwalu w kościele pw. św. Maksymiliana Kolbego we Wrocławiu został powtórzony wałbrzyski koncert oratoryjny. Połączone chóry Politechniki Wrocławskiej, Pomorskiej Akademii Medycznej w Szczecinie, Akademii Medycznej w Warszawie i Politechniki Śląskiej w Gliwicach wykonały z towarzyszeniem Orkiestry Symfonicznej Państwowej Filharmonii Sudeckiej pod batutą Józefa Wilkomirskiego młodzieńcze dzieło Giacomo Pucciniego „Messa di Gloria” i wybrane partie chóralsne z „Mesjasza” J.F. Haendla. W utworze Pucciniego w partiach solowych wystąpili: tenor Tadeusz Pszonka (solista wiedeńskiej opery kameralnej) i baryton Jacek Jaskuła (solista wrocławskiej opery). Koncert ten był źródłem przeżyć artystycznych i religijnych zarówno dla publiczności jak i gospodarzy świątyni, którzy serdecznie zapraszali uczestników festiwalu na następny rok.

(Barmelo)

Chór Akademicki PWr pod dyktando Agnieszki Franków (fot. Adam Lesisz)

(fot. Adam Lesisz)

Chór Akademicki PWr pod dyktando Agnieszki Franków

PROMOCJE DOKTORSKIE

26 stycznia i 9 lutego 2000 r.

Doktorant

Wydział Architektury

1. dr Jadwiga Urbanik
2. dr Janusz Firlet
3. dr Artur Kwaśniewski
4. dr Beata Juchniewicz
5. dr Andrzej Sobolewski

6. dr Beata Kwiatkowska-Kopka
7. dr Irena Niedźwiecka-Filipiak

8. dr Jacek Barski

Instytut Fizyki

9. dr Janusz Andrzejewski
10. dr Krzysztof Kosmulski

11. dr Tomasz Licznarski
12. dr Konrad Wieczorek
13. dr Jacek Wójcik

Instytut Matematyki

14. dr Joanna Nowicka-Zagrajek
15. dr Krzysztof Burnecki
16. dr Alicja Jokiel-Rokita

17. dr Rafał Weron

18. dr Adam Wojciech Marczak

Instytut Budownictwa

19. dr Piotr Lis

Instytut Chemii Nieorganicznej i Metalurgii Pierwiastków

20. dr Dariusz Bieńko

Wydział Elektroniki

21. dr Aleksander Kłosow
22. dr Tomasz Walkowiak

Instytut Cybernetyki Technicznej

23. dr Aleksander Bachman
24. dr Jacek Przysada

Instytut Techniki Mikrosystemów

25. dr Przemysław Szczówka

Instytut Telekomunikacji i Akustyki

26. dr Tomasz Bogdan Janeczko
27. dr Krzysztof Jacek Opieliński
28. dr Zbigniew Antoni Świętach
29. dr Jan Grzegorz Mazur
30. dr Marcin Głowacki
31. dr Janusz Bogdan Żurawicki
32. dr Grzegorz Jaworski

Wydział Elektryczny

33. dr Paweł Kostyla

Promotor

- dr hab. Wanda Kononowicz
prof. Ewa Łużyńska
dr hab. Stanisław Medeksza,
prof.nadzw.
prof. Janusz Goćkowski
dr hab. Andrzej Grudziński,
prof.nadzw.
prof. Ewa Łużyńska
dr hab. Zuzanna Borcz, AR
we Wrocławiu
prof. Eugeniusz Bagiński

- prof. Jan Misiewicz
dr hab. Karina Weron,
prof.nadzw.
dr hab. Henryk Kasprzak
prof. Lucjan Jacak
prof. Ewa Dobierzewska-
Mozrzyimas

- prof. Aleksander Weron
prof. Aleksander Weron
dr hab. Ryszard Magiera,
prof.nadzw.
dr hab. Krzysztof Szajow-
ski
prof. Józef Dudek

- dr hab. Lech Śliwowski,
prof.nadzw.

- prof. Danuta Michalska-Fąk

- prof. Adam Sielicki
prof. Wojciech Zamojski

- prof. Adam Janiak
prof. Adam Janiak

- prof. Benedykt Licznarski

- dr hab. Andrzej Dobrucki,
prof.nadzw.
dr hab. Andrzej Dobrucki,
prof.nadzw.
dr hab. Marcelli Uruski,
prof.nadzw.
dr hab. Jan Zarzycki,
prof.nadzw.
prof. Daniel Bem
prof. Hubert Trzaska
dr hab. Krzysztof Sachse,
prof.nadzw.

- prof. Tadeusz Łobos

Instytut Energoelektryki

34. dr Maciej Cichoń
35. dr Mirosław Łukowicz

- prof. Bogdan Miedziński
dr hab. Eugeniusz Rosołow-
wski, prof.nadzw.

Instytut Inżynierii Chemicznej i Urządzeń Ciepłych

36. dr Grzegorz Furdyn
37. dr Wojciech Budzianowski
38. dr Tomasz Atamańczuk
39. dr Tothagata Goswami

- dr hab. Zdzisław Kawala,
prof.nadzw.
dr hab. Antoni Koziół
dr hab. Zdzisław Kawala,
prof.nadzw.
prof. Maksymilian Pająk,
prof.nadzw.

Instytut Inżynierii Ochrony Środowiska

40. dr Barbara Jachimko
41. dr Katarzyna Piekarska
42. dr Urszula Agata Rzeszot

- prof. Andrzej Jędrzak,
PZiel.
prof. Maria Pawlaczyk-
Szpilowa
prof. Jerzy Zwoździak

Instytut Technologii Nieorganicznej i Nawozów Mineralnych

43. dr Barbara Walawska

- prof. Zygmunt Kowalski,
PKr

Instytut Technologii Organicznej i Tworzyw Sztucznych

44. dr Barbara Pawłów

- prof. Bożena Kolarz

Wydział Informatyki i Zarządzania

45. dr Dariusz Gattner

- prof. Zbigniew Banaszak,
PZiel.

46. dr Marek Szala
47. dr Lesław Gniewek
48. dr Roman Zajdel
49. dr Witold Pandel

- prof. Zdzisław Bubnicki
prof. Jacek Kluska, PRz
prof. Jacek Kluska, PRz
dr hab. Anna Krefft, AM
we Wrocławiu
dr hab. Stefan Chanas,
prof.nadzw.

Instytut Technologii Maszyn i Automatykacji

51. dr Waldemar Chmura
52. dr Jerzy Bogdanowicz

- prof. Jerzy Gronostajski
dr hab. Tadeusz
Mikulczyński, prof.nadzw.
prof. Zdzisław Samsonowicz
dr hab. Stanisław
Dzidowski, prof.nadzw.
dr hab. Tomasz Koch,
prof.nadzw.
prof. Jan Koch

53. dr Krzysztof Naplocha
54. dr Wojciech Cisek

55. dr Andrzej Kocełuch

56. dr Jarosław Chrobot

Instytut Technologii Nafty i Węgla

57. dr Iwona Wereszczako-Zielińska

- dr hab. Jolanta Grzecho-
wiak, prof.nadzw.

Instytut Chemii Organicznej, Biochemii i Biotechnologii

58. dr Beata Greb-Markiewicz
59. dr Edyta Paruch

- prof. Andrzej Zabza
prof. Czesław Wawrzeń-
czyk, AR we Wrocławiu
prof. Paweł Kafarski

Instytut Inżynierii Łądowej

60. dr Agnieszka Halama

- prof. Paweł Śniady

Instytut Technologii Nieorganicznej i Nawozów Mineralnych

61. dr Stanisław Biernat
62. dr Maciej Famulski

- dr hab. Stefan Zieliński,
prof.nadzw.
prof. Henryk Górecki
dr hab. Władysława Susz-
kiewicz, AE we Wrocławiu

63. dr Adam Grzelak
64. dr Ewa Radomińska

Instytut Chemii Fizycznej i Teoretycznej

65. dr Adam Januszko

- prof. Andrzej Miniewicz

II Mistrzostwa Polski Szkół Wyższych na ergometrze wioślarskim

Mistrzostwa odbyły się w dniu 29 stycznia w hali Akademii Rolniczej we Wrocławiu przy ul. Chełmońskiego 43. W zmaganiach na dystansie 1000 metrów uczestniczyło ponad 150 zawodników – w czterech kategoriach: KA (kobiety powyżej 61,5 kg), KL (kobiety waga lekka), MA (mężczyźni powyżej 75 kg), ML (waga lekka) – z 30 uczelni w kraju. Padły dwa rekordy Mistrzostw Polski Szkół Wyższych (dystans 1000 m.). W kat. KA z 3'24"1 na 3'21"9 poprawiła swój własny rekord sprzed dwóch lat Honorata Motylewska z KU AZS Wyższej Szkoły im. Pawła Włodkowica w Płocku oraz w kat. ML z 3'04"2 na 2'58"0 nowy rekord ustanowił Paweł Rańda z KS AZS Politechniki Wrocławskiej.

Najlepsze wyniki indywidualne w poszczególnych kategoriach uzyskali:

1. Kategoria MA (mężczyźni powyżej 75 kg):

I miejsce – Arkadiusz Więclawski (SW P.WŁODKOWICA PŁOCK)

II miejsce – Grzegorz Piotrowicz (SW P.WŁODKOWICA PŁOCK)

III miejsce – Michał Jeliński (WSB POZNAŃ)

Reprezentanci PWr: Tomasz Grzywaczewski – VI miejsce, Jacek Przybylik – XV miejsce, Dariusz Brzeziński – XIX miejsce.

2. Kategoria ML (mężczyźni kat. lekka):

I miejsce – **Paweł Rańda** (POLITECHNIKA WROCŁAWSKA)

II miejsce – Robert Laskowski (UMK TORUŃ)

III miejsce – Rafał Czajka (WSH-E WŁOCLAWEK)

Mirosław Geisler z PWr zajął VI miejsce, a Bartłomiej Ciechanowski (także z PWr) – IX miejsce.

3. Kategoria KA (kobiety powyżej 61,5 kg):

I miejsce – Honorata Motylewska (SW P.WŁODKOWICA PŁOCK)

II miejsce – Katarzyna Malinowska (UNIwersytet Warszawski)

III miejsce – Anna Anchewicz (UMK TORUŃ)

Agata Kowalczyk z Politechniki Wrocławskiej zajęła XVIII miejsce.

4. Kategoria KL (kobiety kat. lekka):

I miejsce – Katarzyna Demianiuk (POLITECHNIKA WARSZAWSKA)

II miejsce – Monika Kowulska (UNIwersytet Warszawski)

III miejsce – Małgorzata Szymańska (UNIwersytet Warszawski)

Agnieszka Żabska z PWr uplasowała się na V miejscu.

W klasyfikacji drużynowej w punktacji generalnej Politechnika Wrocławska zajęła I miejsce, WS im. P.Włodkowica z Płocka – II miejsce, a UMK z Torunia – III miejsce. W punktacji politechnik I miejsce przypadło również naszej uczelni, II miejsce – Politechnice Bydgoskiej, a III miejsce – Politechnice Gdańskiej.

Dariusz Cieślík

IX Międzynarodowe Mistrzostwa Polski na ergometrze wioślarskim „Ergowiośła 2000”

W dniu 30 stycznia w hali AR we Wrocławiu odbyły się już IX Międzynarodowe Mistrzostwa Polski na ergometrze wioślarskim „Ergowiośła 2000”. Zawodnicy z 22 klubów wyczynowych startowali na dystansie 2000 m. Padły cztery rekordy Polski i jeden rekord świata. Rekord świata (w swojej kategorii wiekowej) ustanowił zawodnik KS AZS Politechnika Wrocławska – zwycięzca kat. MA – Maciej Siejkowski. Rekordy Polski ustanowili: Maciej Siejkowski – MA 5'42"0 (KS AZS Politechnika Wrocławska), Paweł Rańda – ML 6'12"5 (KS AZS Politechnika Wrocławska), Agnieszka Tomczak – KA 6'39"1 (RTW Bydgosia Kabel), Katarzyna Demianiuk – KL 7'07"4 (AZS AWF Warszawa).

Poniżej przedstawiamy zwycięzców w poszczególnych kategoriach.

1. Kategoria MA (mężczyźni powyżej 18 lat):

I miejsce – Maciej Siejkowski (AZS POLITECHNIKA WROCŁAW)

II miejsce – Paweł Szurmiej (BIAŁO-RUŚ)

III miejsce – Sławomir Kruszkowski (AZS UMK TORUŃ)

2. Kategoria ML (mężczyźni kat. lekka)

I miejsce – Paweł Rańda (AZS PWr)

II miejsce – Robert Sycz (RTW BYDGOSTIA KABEL)

III miejsce – Robert Laskowski (AZS UMK TORUŃ)

RUŃ)

Zawodnik AZS PWr Gabriel Pawlak zajął XIII miejsce, a Bartłomiej Ciechanowski (AZS PWr) – miejsce XXXIII.

3. Kategoria MJ (juniorzy do 18 lat):

I miejsce – Mikołaj Burda (RTW BYDGOSTIA KABEL)

II miejsce – Marcin Sarnowski (SMS UMK TORUŃ)

III miejsce – Wojciech Gutorski (RTW BYDGOSTIA KABEL)

Przedstawiciele AZS PWr: Łukasz Siwiec – IX miejsce, Marcin Lasicki – X miejsce, Jakub Kanda – XII miejsce, Mirosław Mikołajczak – XIII miejsce

4. Kategoria KA (kobiety powyżej 18 lat):

I miejsce – Agnieszka Tomczak (RTW BYDGOSTIA KABEL)

II miejsce – Kristina Poplavskja (LITWA)

III miejsce – Birute Sakickiene (LITWA)

5. Kategoria KL (kobiety kategoria lekka):

I miejsce – Katarzyna Demianiuk (AZS AWF WARSZAWA)

II miejsce – Ilona Mokronowska (POSNANIA POZNAŃ)

III miejsce – Sylwia Liskiewicz (WTW WARSZAWA)

6. Kategoria KJ (juniorzy do 18 lat):

I miejsce – Katarzyna Samler (POSNANIA POZNAŃ)

II miejsce – Małgorzata Michałek (POSNANIA POZNAŃ/SMS WAŁCZ)

III miejsce – Antonina Kitowska (PTW PŁOCK)

Katarzyna Błoch z AZS PWr uplasowała się na VI miejscu, a Joanna Bielińska (też z AZS PWr) na miejscu VIII.

Zmagania sportowców obserwowali m.in. Rektor PWr Andrzej Mulak i Prorektor Ludomir Jankowski, który podczas uroczystego otwarcia zawodów został odznaczony srebrną odznaką AZS.

Dariusz Cieślík

Prorektor L.Jankowski z P.Rańdą i je go trenerem Cz.Blochem

Fot. Ewa Ostańkiewicz

Z MEN

Wyższa Szkoła Techniczna w Legnicy w likwidacji

Minister Edukacji Narodowej utrzymał w mocy swą decyzję, w której odmówił przedłużenia terminu ważności zezwolenia na prowadzenie Wyższej Szkoły Technicznej w Legnicy.

W dniu 30 września 1999 r. upłynął termin ważności zezwolenia na prowadzenie Wyższej Szkoły Technicznej w Legnicy (założonej 6.06.1994 r.). Dwaj założyciele wystąpili z wnioskami o przedłużenie terminu ważności zezwolenia. Pan J. Dulas wystąpił z takim wnioskiem w lipcu, a pan prof.dr hab.inż. Wojciech Zamojski – w sierpniu 1999 r. Obaj otrzymali decyzję odmowną.

We wrześniu 1999 r. Minister Edukacji Narodowej zarządził „dokonanie w rejestrze uczelni niepaństwowych pod liczbą porządkową 41 w rubryce 8 wpisu o otwarciu likwidacji Wyższej Szkoły Technicznej w Legnicy”. Postanowił, że zakończenie likwidacji uczelni powinno nastąpić do 30 września 2000 roku. Obydwu założycieli Minister zobowiązał do uzupełnienia dotychczasowej nazwy uczelni wyrazami „w likwidacji” i natychmiastowego zaprzestania rekrutacji na studia.

W uzasadnieniu tej Decyzji stwierdza się: „Wniosek w sprawie przedłużenia terminu ważności zezwolenia na utworzenie uczelni został złożony przez każdego z założycieli odrębnie. Założycielem uczelni są dwie osoby fizyczne. Złożenie odrębnych wniosków dowodzi, że nie zostały spełnione wymagania formalno-prawne określone przepisami art.15 ust.1 ustawy o szkolnictwie wyższym, a zatem wnioski te nie mogą być rozstrzygnięte pozytywnie.

Wyższa Szkoła Techniczna prowadzi kształcenie poza siedzibą bez zezwolenia Ministra Edukacji Narodowej, czym także narusza przepisy ustawy.”

Biorąc powyższe pod uwagę, Minister Edukacji Narodowej odmówił przedłużenia terminu ważności zezwolenia.

Podtrzymał także swą decyzję w odpowiedzi na odwołanie pana J.Dulasa – 16 grudnia 1999 roku ponownie odmówił przedłużenia terminu ważności zezwolenia na prowadzenie Wyższej Szkoły Technicznej w Legnicy.

(za „Gazetą SGH” nr 115 z 15.01.2000 r.)

VI Wrocławskie Targi Książki Naukowej 22–25 marca 2000 r.

W dniach od 22 do 25 marca 2000 roku w Gmachu Głównym Politechniki Wrocławskiej spotkamy się po raz szósty.

Patronat nad Targami objął Minister Nauki, prof. Andrzej Wiszniewski.

Patronem honorowym jest Polska Akademia Nauk – Oddział we Wrocławiu, a opiekę merytoryczną nad Targami sprawuje prof. Andrzej Mulak, Rektor Politechniki Wrocławskiej.

Patronami medialnymi Targów są Gazeta Wyborcza i Polskie Radio Wrocław.

Roli współorganizatorów Targów podjęli się „Kwadro-Tech” sp. z o.o. z Wrocławia, Stowarzyszenie Wydawców Szkół Wyższych oraz „Forum Akademickie” z Lublina.

Podobnie jak w latach ubiegłych, gościć będziemy najznakomitszych przedstawicieli wydawnictw publikujących książki naukowe i popularnonaukowe. Przeważają oficyny uczelniane, co jest specyfiką tych targów, lecz nie zabraknie też zasłużonych firm wydawniczych o szerszym profilu, jak np. Arkady, Wiedza Powszechna, WNT, Prószyński i S-ka, prezentujących bardzo różnorodną ofertę i mających w swym dorobku wielonakładowe przeboje księgarskie.

Podsumowując pięć dotychczasowych imprez można śmiało stwierdzić, że tego typu spotkania są potrzebne w środowisku. Wskazuje na to stale rosnąca liczba wystawców oraz niesłabnące zainteresowanie ze strony czytelników. Wrocławskie Targi cenione są przez bibliotekarzy i księgarzy.

W 1995 roku rozpoczynaliśmy od 28 wydawców; w roku 1996 ich liczba wzrosła do czterdziestu. Wśród nich pojawiły się oficyny z północnej i wschodniej części kraju. Kolejny rok zaowocował rozszerzeniem oferty o nowe dziedziny, m.in. zaprezentowano dorobek wydawniczy Akademii Muzycznych, a ilość wystawiających osiągnęła liczbę pięćdziesięciu. IV WTKN zgromadziły 69 wydawców, zaś nowością w 1998 r. było uczestnictwo Oficyn Wydawniczych Akademii Wychowania Fizycznego. Dołączyli też wydawcy uczelniani z mniejszych ośrodków akademickich. W ubiegłorocznej imprezie uczestniczyło 73 wydawców. W 2000 roku będziemy gościć również ponad 70 wystawców z całego kraju.

Podczas czterodniowych Targów połączonych z kiermaszem będzie okazją do wielu spotkań z interesującą książką czy autorem. Przygotowano seminaria na temat możliwości zastosowania najnowszych form informacji i promocji w odniesieniu do książki naukowej, poruszone zostaną problemy z zakresu prawa autorskiego.

Stało się już tradycją, że Targom towarzyszą konkursy. Jury, w skład którego wchodzi specjaliści różnych dziedzin nauki, wytypuje publikacje charakteryzujące się najtrafniejszą szatą edytorską, czytelniczą zaś wybiorą najlepszą, ich zdaniem, książkę. Planujemy zorganizować również konkurs *O Puchar Szefowej Programu Miejskiego Polskiego Radia Wrocław* dla najlepiej zorganizowanego – pod względem atrakcyjności i komunikatywności – stoiska.

Serdecznie zapraszamy do wzięcia udziału w kolejnej promocji dobrej i potrzebnej literatury!

Halina Dudek

Dyskusyjny Klub Filmowy „Politechnika”

zaprasza na cykl imprez pod hasłem:

KULTURA PRAWOSŁAWIA

W programie m.in.:

- filmy reż. Andrieja Tarkowskiego,
- wykłady,
- koncert zespołu „OKTOICH”.

Przegląd filmów Andrieja Tarkowskiego (1932-1986)

- 1.03.** „Dziecko wojny”, ZSRR 1962, 95 min. Przed projekcją wykład dr Aleksandry Misiek „O twórczości Andrieja Tarkowskiego” (ok. 40 min.)
- 7.03.** Impreza towarzysząca: koncert chóru cerkiewnego „OKTOICH” parafii prawosławnej św.św. Cyryla i Metodego we Wrocławiu – Aula Politechniki Wrocławskiej, godz. 18.00
- 8.03.** „Andriej Rublow” ZSRR 1966, 185 min. Przed projekcją SŁOWO O IKONACH wygłosi mgr Roman Czekay (ok.15 min.)
- 15.03.** „Solaris” ZSRR 1972, 144 min.
- 16.03.** „Zwierciadło” ZSRR 1974, 106 min.
- 22.03.** „Stalker” ZSRR 1979, 160 min.
- 23.03.** „Nostalgia” Włochy 1983, 122 min.
- 29.03.** „Ofiarowanie” Szwecja-Francja 1986, 145 min.

DOKTOR HONORIS CAUSA AR

W dniu 19.02.2000 r. Akademia Rolnicza we Wrocławiu nadała stopień doktora honoris causa prof. Hansowi Georgowi Liebichowi – profesorowi zwyczajnemu na Wydziale Lekarsko-Weterynaryjnym Uniwersytetu Ludwika Maksymiliana w Monachium, a obecnie I prorektora tej uczelni.

Badania prowadzone przez prof. H.G.

Liebicha mają ścisły związek z dyscyplinami klinicznymi. Na jego dorobek naukowy składa się ponad 90 prac opublikowanych w języku niemieckim i angielskim. Prowadził też ponad sto przewodów doktorskich.

Prof. Hans Liebich kierował na monachijskim uniwersytecie programem ERA-SMUS realizowanym wspólnie z wydziałami weterynaryjnymi w Londynie, Wiedniu, Bolonii, Mediolanie i Wrocławiu. Jako reprezentant RFN jest członkiem Komisji

Edukacji Unii Europejskiej – Stowarzyszenia Wydziałów Weterynaryjnych.

Zasługą prof. Hansa Georga Liebicha jest też rozwój współpracy wydziałów weterynaryjnych w Monachium i Wrocławiu.

Uroczystości towarzyszyła promocja 10 doktorów nauk weterynaryjnych, czterem profesorom nadano honorowe medale Wydziału Medycyny Weterynaryjnej, zaś tegorocznymi absolwenci wydziału złożyli przyrzeczenie lekarskie i otrzymali dyplomy. □

DEFENSORI
MUSEI
ARCHITECTURAE
WRATISLAVIAE

Defensor Antoni

Muzeum Architektury we Wrocławiu przyznało pamiątkowe dyplomy osobom szczególnie zasłużonym w jego obronie przed planowaną przez władze miejskie likwidacją. Miło nam donieść, że dyplom taki nadano również DEFENSORI MUSEI ARCHITECTURAE WRATISLAVIAE panu inż. ANTONIEMU TARCZEWSKIEMU z Politechniki Wrocławskiej (Sekcja Aparatury Naukowej Działu Nauki). Gratulujemy!

index.html - Netscape
File Edit View Go Communicator Help
Back Forward Reload Home Search Netscape Print Security Stop
Bookmarks Location: <http://zjazd.arch.pwr.wroc.pl/>
Instant Message Internet Lookup New&Cool Wrocław Univer PTK - Polska Te ZPIT Hypertext Webst Witamy w TVK 'G Polski Infoseek

1000-lecie Architektury Wrocławia na Wyspach Odrzańskich

**Zjazd absolwentów
Wydziału Architektury
Politechniki Wrocławskiej**
25-27 września 2000
e-mail: zjazd@arch.pwr.wroc.pl

(P) Marek Natuniewicz & Janusz Rębielak: Wrocław 2000

ZJAZD ABSOLWENTÓW ARCHITEKTURY

W dniach 25-27 września 2000 r. odbędzie się zjazd absolwentów Wydziału Architektury Politechniki Wrocławskiej.

Jest on organizowany przez społeczność Wydziału Architektury PWr wraz z wrocławskim Oddziałem Stowarzyszenia

Architektów Polskich (SARP) w jubileuszowym 2000 roku z okazji tysięcznej rocznicy udokumentowanego istnienia architektury na wyspach odrzańskich we Wrocławiu.

Szersze informacje na temat zjazdu są dostępne w stale aktualizowanej wersji pod adresem internetowym: **<http://zjazd.arch.pwr.wroc.pl>**. Korespondencję e-mailową w sprawach zjazdu można kierować pod adresem: **zjazd@arch.pwr.wroc.pl**.

Komitet Organizacyjny informuje, że w dniach **15-16.09.2000r.** odbędzie się w Poznaniu, w sali widowiskowej „Arena”

POWSZECHNY ZJAZD ABSOLWENTÓW POLITECHNIKI POZNAŃSKIEJ.

Ze względów organizacyjnych prosimy o wstępne zgłoszenie uczestnictwa w terminie do 29.02.2000r. pod adresem:

**Komitet Organizacyjny
Powszechnego Zjazdu Absolwentów
Politechniki Poznańskiej,**
pl. M. Skłodowskiej-Curie 5,
60-965 Poznań,

tel./fax +48 61 6653530, e-mail: zjazd.politechnika@put.poznan.pl

Karta Wstępnego Zgłoszenia Uczestnictwa
w Powszechnym Zjeździe Absolwentów
Politechniki Poznańskiej

Imię, nazwisko: .....
Rok ukończenia studiów, wydział: .....
Adres do korespondencji, nr tel., fax, e-mail: .....
.....
.....

.....
podpis uczestnika

Bal za balem...

dokończenie ze str. 3

nej i świadomość, że rzadko zdarza się możliwość przebywania w towarzystwie tak wielu studentów, którzy czas studiów spędzają nie tylko na nauce i „używaniu życia studenckiego”, ale także na aktywnej działalności w organizacjach studenckich.

Cieszy fakt, że stał się on także okazją do integracji środowiska akademickiego, nawiązania nowych kontaktów i wymiany doświadczeń, co, miejmy nadzieję, zaowocuje w przyszłości lepszą współpracą między organizacjami studenckimi i być może kolejnymi balami.

Anna Kowalska (AIESEC PWr)

Bal architektów

Karnawałowy bal studentów Wydziału Architektury odbył się 12 stycznia w klubie BRAVO – dyskotekowym lokalu w Hali Ludowej. Organizatorami byli studenci IV roku Radosław Kuterek i Jarosław Szuszkiewicz, którzy przy współpracy z prodziekanem dr Andrzejem Poniewierką i z pomocą prorektora ds. studenckich prof. Ludwika Komorowskiego podjęli się urządzenia otrzęsin dla obu toków studiów: dziennego i wieczorowego.

Na imprezę, na której bawiło się 200 osób, przybyli też jako zaproszeni goście: prorektor ds. nauczania prof. Jerzy Świątek, prodziekani dr Bogusław Wórzeczek, dr Andrzej Poniewierka i dr Romuald Pustelnik oraz dr Maciej Łopuszański i mgr Grzegorz Wasyluk. Pani dziekan Elżbieta Trocka-Leszczynska z żalem musiała zrezygnować z udziału z powodu grypy.

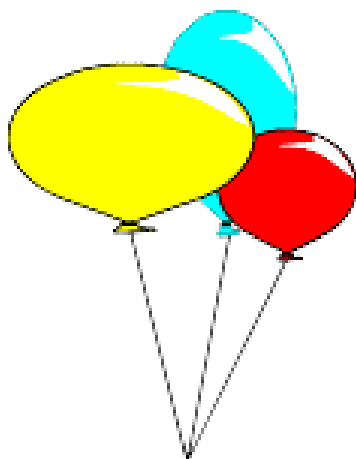
Na zdjęciu 9 widzimy pana prodziekana Wydziału Architektury dr Andrzeja Poniewierkę, który dokonał pasowania beanów na studentów przy pomocy przykładnicy.

Zdjęcie 10 ukazuje natomiast scenę z konkursu na najpiękniejszy strój z kalki technicznej. Chyba doceniają Państwo te walory kreatorskie? *(pa)*

Bal Sportowca

KS AZS PWr

Bal, który odbywał się 5 lutego br. w stołówce Politechniki Wrocławskiej rozpoczęto tradycyjnym polonezem, w którym uczestniczyło prawie 90 par. Wśród znamienitych gości (zdj. 11), powitanych przez prezesa klubu Andrzeja Jarocho znaleźli się: minister nauki Andrzej Wiszniewski, prorektor PWr Ludomir Jankowski, dyrektor administracyjny PWr Andrzej Kaczkowski, kierownik SWFiS Jerzy Biezuński oraz wrocławscy radni: Krzysztof Wojtyła i Leszek Jankiewicz. W trakcie wspaniałej karnawa-

łowej zabawy zostały ogłoszone wyniki plebiscytu na najlepszych studentów sportowców oraz najlepszych sportowców sekcji wyczynowych.

Laureatami *Plebiscytu na najlepszego studenta sportowca 1999 roku* zostali (zdj.12):

I miejsce

– Jarosław Girulski z sekcji tenisa stołowego (IV rok, Wydz. Mechaniczny),

II miejsce

– Mariusz Borowiak z sekcji piłki nożnej (IV rok, Wydz. Elektryczny),

III miejsce

– Tomasz Grzywaczewski z sekcji wioślarskiej (V rok, Wydz. Mechaniczny),

IV miejsce

– Anna Sukiennik z sekcji tenisa stołowego (I rok, Wydz. Architektury),

V miejsce

– Katarzyna Arkowska z sekcji narciarskiej (II rok WPPT).

A oto lista laureatów *Plebiscytu na najlepszego sportowca 1999 roku*:

I miejsce (ex equo)

– Paweł Rańda (sekcja wioślarska)

– Cezary Balicki, Adam Żmudziński (sekcja brydża sportowego)

II miejsce

– Paula Narkiewicz (sekcja tenisa stołowego)

III miejsce

– Gabriel Pawlak (sekcja wioślarska)

IV miejsce

– Paweł Wittenbeck, Radosław Czecko (sekcja brydża sportowego)

V miejsce (ex equo)

– Sławomir Karwatka (sekcja tenisa stołowego)

– Iwona Kuszał (sekcja tenisa stołowego)

Pamiątkowe dyplomy z gratulacjami otrzymali również trenerzy sekcji sportowych klubu (zdj.13).

Podczas balu można było także oddać się loteryjnym szaleństwom. Wszyscy bawili się wspaniale do białego rana.

Dariusz Cieślak

NA WYDZIAŁACH

ARCHITEKTURA

19 stycznia na posiedzeniu Rady Wydziału wszczęto przewod habilitacyjny dr Janusza Dobesza na temat „Wrocławska architektura spod znaku swastyki na tle budownictwa III Rzeszy” oraz powołano recenzentów rozprawy i dorobku naukowego habilitanta.

Wyznaczono recenzentów dorobku naukowego dr hab. Janusza Rębielaka w związku z postępowaniem o zatrudnienie na stanowisku profesora nadzwyczajnego.

Przyjęto pracę doktorską mgr Pawła Amałowicza na temat „Zmienność funkcjonalna przestrzeni publicznej w kręgu sal widowiskowych” oraz wyznaczono termin jej publicznej obrony na dzień 23 lutego 2000 r.

Wszczęto przewody doktorskie mgr inż.arch. Teresy Kaczor i mgr inż.arch. Małgorzaty Łukowskiej. Promotorem obu przewodów został dr hab.inż.arch. Stanisław Medeksza, prof.nadzw.

Udzielono płatnych urlopów naukowych dr inż.arch. Tomaszowi Ossowiczowi i mgr inż.arch. Romualdowi Tarcewskiemu.

Pozytywnie zaopiniowano wniosek o powołanie mgr Janusza Bułata na p.o. kierownika Zakładu Budownictwa Ogólnego.

MECHANICZNO-ENERGETYCZNY

27 października 1999 r. Rada Wydziału dopuściła dr inż. Macieja Chorońskiego do kolokwium habilitacyjnego.

Omawiano Regulamin Studiów na Politechnice Wrocławskiej.

Przyjęto projekt zasad rekrutacji na studia na Politechnice Wrocławskiej na rok akademicki 2000/2001.

Postanowiono przyznać wydziałowy medal „Bene Merentibus” prof. Jackowi Żelkowskiemu z Technische Universität Clausthal.

24 listopada 1999 r. na posiedzeniu Rady Wydziału dziekan wręczył dyplomy pracownikom wydziału, którzy otrzymali Nagrody Dziekana za rok akademicki 1998/99.

Postanowiono zatrudnić dr hab.inż. Janusza Zaleskiego, prof.nadzw. na 1/3 etatu.

Dziekan poinformował, że Komisja Programowa dyskutuje nad strukturą kształcenia w przyszłości i sposobem rozłożenia materiału nauczania na stu-

Dokończenie na stronie 36

NA WYDZIAŁACH Dokończenie ze strony 35

diach I i II stopnia. Prowadzone są także rozmowy dotyczące przygotowania programu studiów doktoranckich.

Dziekan ogłosił konkurs na logo wydziału.

ELEKTRYCZNY

20 grudnia 1999 r. na posiedzeniu Rady Wydziału dziekan prof.dr hab.inż. Janusz Szafran wręczył 14 studentom II roku studiów dyplomy stwierdzające, że osiągnęli najlepsze wyniki w nauce w roku akademickim 1998/1999. Wyróżnieni otrzymali też nagrody pieniężne.

Dr inż. Zenon Okraszewski przedstawił wyniki letniej sesji egzaminacyjnej w roku akademickim 1998/1999 i liczbę studentów na semestr zimowy roku akademickiego 1999/2000.

Dr inż. Bożena Łowkis omówiła wyniki rekrutacji na studia zaoczne inżynierskie i magisterskie w roku akademickim 1999/2000 oraz wyniki letniej sesji egzaminacyjnej na studiach zaocznych.

Większością głosów poparto wniosek o zatwierdzenie tematów magisterskich i inżynierskich prac dyplomowych na studiach dziennych.

Powołano Komisję ds. Dydaktycznej i Naukowej Strategii Wydziału.

Powołano recenzentów rozprawy doktorskiej mgr inż. Barbary Górnickiej, wyznaczono komisję egzaminacyjną i wybrano przedmioty egzaminacyjne.

Wszczęto przewód habilitacyjny dr inż. Ludwika Antala.

Przyjęto zlecenie pt. „Współczesne metody w elektrotechnice”.

Poparto wniosek o przyznanie stypendium habilitacyjnego dr inż. Ryszardowi Kacprzykowi (I-7) na okres 1.01.-31.12.2000 r.

MECHANICZNY

17 listopada 1999 r. odbyło się kolokwium habilitacyjne dr inż. Franciszka Przystupy. Kandydatowi nadano stopień doktora habilitowanego nauk technicznych w dyscyplinie *Budowa i eksploatacja maszyn*.

15 grudnia 1999 r. na posiedzeniu Rady Wydziału wszczęto postępowanie w sprawie mianowania dr hab.inż. Jacka Grajnera na stanowisko profesora nadzwyczajnego PWr i powołano recenzentów jego dorobku naukowego.

Dokończenie na stronie 37

DZIAŁ WSPÓŁPRACY MIĘDZYKRAJOWEJ INFORMUJE

W styczniowym numerze Biuletynu Informacyjnego Działu Współpracy Międzynarodowej znajdujemy ofertę **Uniwersytetu Technicznego w Dreźnie**. Proponuje on partnerskim uczelniom z Polski, Bułgarii, Republiki Czeskiej i Węgier udział w 5-letnim projekcie, którego celem jest uaktywnienie dotychczasowej współpracy. W ramach projektu finansowane będą studia 1-2-semestralne lub dwuletnie dla studen-

tów wyższych semestrów studiów magisterskich, studia doktoranckie, staże postdoktorskie, bilateralne projekty badawcze i pobyty nauczycieli akademickich. Każda uczelnia może wytypować 3 kandydatów i osoby rezerwowe. Rekrutacja trwa do końca lutego 2000 r. Kandydaci na studia powinni składać dokumenty w Dziale Współpracy Międzynarodowej PWr.

Stowarzyszenie GFPS (Gemeinschaft zur Förderung von Studienaufhalten polnischer Studierender in Deutschland) oferuje:

- 6-miesięczne stypendia naukowe dla studentów III, IV lub V roku studiów magisterskich i doktorantów od 1.10.2000 r. – termin składania podań mija 31.03.2000 r.;

**Instytut Fizyki
Politechnika Wroclawska**

Wrocław, 10.01.2000

Uwaga!

Propozycja dla osób myślących o swojej przyszłości

FIZYKA PO ANGIELSKU FIZYKA PO NIEMIECKU

MIĘDZYWYDZIAŁOWY 3-SEMESTRALNY KURS FIZYKI OGÓLNEJ

Możesz spotkać się z oryginalnym ujęciem przedmiotu i ciekawymi podręcznikami, przyswoić sobie uniwersalną, naukową terminologię oraz pogłębić ogólną znajomość języków obcych.

* Zajęcia są akceptowane i popierane przez J.M. Rektora i wszystkich Dziekanów.

Proponowany kurs może ułatwić:

- kontynuowanie studiów i praktyk na uczelniach i w instytucjach zagranicznych, np. zdobycie certyfikatu euroinżyniera,
- podjęcie pracy zagranicą lub w krajowych przedstawicielstwach zagranicznych firm.

SPRÓBUJ I SPRAWDŹ SIĘ! NAWET JEŻELI TWOJA ZNAJOMOŚĆ JĘZYKA JEST NIEZBYT ZAAWANSOWANA

Przyjdź na zajęcia, porozmawiaj z wykładowcami lub słuchaczami.

* Jeżeli jesteś już po semestrze fizyki na swoim wydziale, tym łatwiejszy będzie Twój start.

Rozkład zajęć w sem. letnim 1999/2000

sem. II – 2W, 1Ćw. / sem. III – 2W, 1Ćw. / sem. IV – 2W, (1S)

Zapisy: komputerowe, lub u p. **Macieja Muszyńskiego, p. 206 A1**, lub u prowadzących:

JĘZYK	SEMESTR STUDIÓW	CO, KIEDY, GDZIE	PROWADZĄCY
Niemiecki	II	W(2h), śr 17 ⁰⁵ s.322A1 Ćw(1h), śr 18 ⁰⁵ s.313A1	Prof. dr E. Wnuczak Dr L. Magiera
	IV	W(2h), wt 17 ⁰⁵ s.322A1	Prof. dr E. Wnuczak
Angielski	II	W(2h), śr 17 ⁰⁵ s.321A1 Ćw(1h), śr 18 ⁰⁵ s.321A1	Dr M. Mulak
	IV	W(2h), wt 17 ⁰⁵ s.321A1	Dr P. Scharoch

Prof. dr hab. E. Wnuczak,
Dr P. Scharoch,
Dr M. Mulak,

p. 233 A1 (język niemiecki)
p. 228 A1 (język angielski)
p. 37/15 A1 (język angielski)

• 1-miesięczne kursy języka niemieckiego dla studentów I-III roku studiów dziennych – termin składania podań mija 15.05.2000 r.

Bliższe informacje i formularze zgłoszeniowe są dostępne pod adresem internetowym: www.gfps.org.

Instytut Badań Technologii Przemysłowej „Union Chemical Laboratories” na **Tajwanie** przygotował program badań naukowych w zakresie:

- syntezy polimeru dla włókien,
- modyfikacji powierzchni,
- reologii i płynnej symulacji polimeru.

Do udziału w programie zaproszeni są m.in. polscy naukowcy, którzy posiadają co najmniej stopień doktora habilitowane-

go. Od kandydatów wymagana jest bardzo dobra znajomość języka angielskiego. Formularze zgłoszeniowe są dostępne w Dziale Współpracy Międzynarodowej (A-1, pok. 146).

Chalmers University of Technology (Szwecja) oferuje studentom 12 Master Programmes. W momencie rozpoczęcia programu kandydaci powinni biegle znać język angielski i mieć zaliczony co najmniej III rok studiów. Bliższe informacje o programach i formularze aplikacyjne są dostępne w Dziale Współpracy Międzynarodowej (mgr inż. Elżbieta Mazurek, A-1, pok. 146, tel. 28-46). Ostateczny termin składania formularzy w Chalmers upływa 15.03.2000 r.

Zarządzenia, Okólniki, Ogłoszenia

W ostatnim czasie ukazały się następujące zarządzenia wewnętrzne i pisma okólnie:

• **Zarządzenie wewnętrzne 4/2000** z dnia 28.01.2000 r. w sprawie zasad ewidencji składników majątkowych oraz zasad ich amortyzacji;

• **Zarządzenie wewnętrzne 5/2000** z dnia 31.01.2000 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Lokalnej Sieci Komputerowej w Domach Studenckich Politechniki Wrocławskiej;

• **Zarządzenie wewnętrzne 6/2000** z dnia 1.02.2000 r. w sprawie wprowadzenia zmian do Zarządzenia Wewnętrznego 19/96 z dnia

6 sierpnia 1996 r.

• **Zarządzenie wewnętrzne 7/2000** z dnia 14.02.2000 r. w sprawie zasad podziału środków funduszu pomocy materialnej dla studentów na Politechnice Wrocławskiej;

• **Zarządzenie wewnętrzne 8/2000** z dnia 15.02.2000 r. w sprawie zasad gospodarowania środkami przeznaczonymi na działalność studencką;

• **Zarządzenie wewnętrzne 9/2000** z dnia 17.02.2000 r. w sprawie utworzenia Biblioteki Wydziału Chemicznego;

• **Pismo okólnie 2/2000** z dnia 24.01.2000 r. w sprawie terminów i trybu składania

NA WYDZIAŁACH

Dokończenie ze strony 36

Otwarto konkursy na stanowiska profesorów nadzwyczajnych PWr w dyscyplinach: *Mechanika* oraz *Budowa i eksploatacja maszyn*.

Nadano stopnie doktorów nauk technicznych w dyscyplinie *Mechanika* dr inż. Celinie Pezowicz i dr inż. Wojciechowi Błażejowskiemu.

Otwarto przewody doktorskie w dyscyplinie *Mechanika* mgr inż. Magdalenie Tyndyk, mgr inż. Elżbiecie Gawin i mgr inż. Mariuszowi Wajdzie.

19 stycznia 2000 r. Rada Wydziału minutą ciszy uczciła pamięć zmarłego prof.dr hab.inż. Andrzeja Teisseyre'a.

Pozytywnie zaopiniowano trzy wnioski o urlopy naukowe.

Otwarto konkursy na stanowiska profesorów zwyczajnych w zakresie dyscyplin *Mechanika* oraz *Budowa i eksploatacja maszyn*.

Pozostała część posiedzenia została przeznaczona na dyskusję dotyczącą projektu regulaminu finansowego Wydziału. □

wniosków o nagrody Ministra Edukacji Narodowej;

• **Pismo okólnie 3/2000** z dnia 26.01.2000 r. w sprawie wnioskowania o nadanie Medalu Komisji Edukacji Narodowej;

• **Pismo okólnie 4/2000** z dnia 26.01.2000 r. w sprawie trybu wnioskowania o odznaczenia (ordery) państwowe.

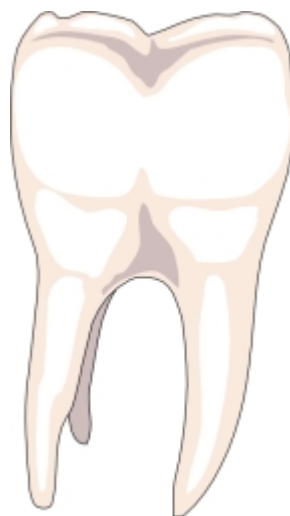
O stomatologii w Internecie:

www.dental.wroc.pl

tel. 328-28-69; 328-26-73

Wrocław,
ul. J.M.Hoene-Wrońskiego 15

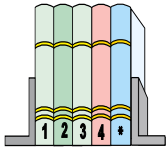
Na miejscu również masażysta.

KSIĄŻKI, które polecamy...

Janusz L. Dobesz,

Wrocławska architektura spod znaku swastyki na tle budownictwa III Rzeszy

Oficyna Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej
Wrocław 1999
zł 28,00

Jeżeli szukają Państwo niedrogiego, ale interesującego prezentu, polecamy kolejną publikację Oficyny Wydawniczej PWt. Książka pracownika Instytutu Historii Architektury, Sztuki i Techniki jest godna polecenia nie tylko wrocławianom chcącym dowiedzieć się czegoś o budynkach, wśród których żyją. Ucieszy zarówno osoby zainteresowanych architekturą lat trzydziestych XX wieku, jak i pragnące zrozumieć, jak polityka wpływa na sztukę, a za jej pośrednictwem na różne sfery życia codziennego.

Publikacja Janusza L. Dobesza jest pierwszym analitycznym i krytycznym przeglądem wrocławskiej

architektury z okresu III Rzeszy. Ukazano ją na tle ówczesnego imperium Hitlera. Autor analizuje rolę budowli architektonicznych

jako propagandowych narzędzi reżimu. Oprócz architektury wspomniane zostały związane z nią dzieła malarstwa oraz pomniki. Ich charakter dobrze wpisywał się w panującą później na tych ziemiach ideologię socjalistyczną, dzięki czemu na wielu budynkach (np. ul. Widok 2/4, ul. Odkrywców 44, ul. Ustronie 11) pozostały scraffiti sławiące trud ludu pracującego.

W okresie hitlerowskim powstało we Wrocławiu wiele monumentalnych budynków. Służyły one potrzebom instytucji państwowych i partyjnych, a także były odpowiedzią na wyjątkowe zatłoczenie i przeciążenie komunikacyjne miasta. Na 1 ha zabudowanej powierzchni przypadało tu 381 mieszkańców, podczas gdy w Berlinie – tylko 308. Jedną z koncepcji miało być np. stworzenia z ulic Widok i Szewskiej osi odciążającej ul. Świdnicką.

Plany narodowo-socjalistycznych architektów szły jeszcze dalej. Rozważano między innymi „oczyszczenie” okolic uniwersytetu, co pozwoliłoby zlokalizować w pobliżu gmachu głównego nowy budynek biblioteki uniwersyteckiej.

Wśród wielu interesujących zagadnień poruszanych przez autora jest też rola ludzi wykształconych, zwłaszcza artystów, w przetwarzaniu na wytworniejszy język koszmarnych wypowiedzi towarzyszy Hitlera o „narodowo-socjalistycznej sztuce”.

I jeszcze warto zauważyć, że wśród prawdziwie niemieckich twórców wrocławskich znajdujemy nazwiska: Ernst Pietrusky, Georg Paul Heyduck i Richard Konwiarz. □

Oficyna Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej

poleca najnowsze publikacje:

- Biesiekierski Tadeusz, Suchodolski Jacek, Trocka-Leszczyńska Elżbieta, **Architektura na obszarze Sudetów. Sudety Środkowe, Wschodnie i Przedgórze Sudeckie**, 1999, s. 496, 779 ilustracji, 89,00 zł, architektura i urbanistyka, praca naukowa
- Bogaczyk Tomasz, Romaszewska-Białas Teresa, **13 wykładów z geometrii wykreślnej**, 1999, wyd. II, s. 184, 19,00 zł, architektura i urbanistyka, podręcznik
- **Ćwiczenia laboratoryjne z fizyki, cz. I: Zasady opracowania wyników pomiarów**, wyd. III, popraw. i uzup., Ryszard Poprawski, Włodzimierz Salejda, 1999, s. 124, 12,00 zł, fizyka, podręcznik
- **Ćwiczenia laboratoryjne z fizyki, cz. II: Mechanika i Termodynamika**, wyd. II zmienione, 1999, s. 228, 15,00 zł, fizyka, podręcznik
- **Ćwiczenia laboratoryjne z fizyki, cz. III: Elektryczność i magnetyzm**, wyd. II zmienione, 1999, s. 258, 17,00 zł, fizyka, podręcznik
- **Ćwiczenia laboratoryjne z fizyki, cz. IV: Optyka**, 1999, wyd. III, popraw., s. 244, 18,00 zł, fizyka, podręcznik
- Drapella-Hermansdorfer Alina, **Idea jedności w architekturze**, 1999, s. 208, 21,00 zł, architektura i urbanistyka, praca naukowa
- Gaj Mirosław, **Geometryczna teoria odwzorowań optycznych**, 1999, s. 176, 17,00 zł, fizyka, podręcznik
- Gryglewska Agnieszka, **Architektura Wrocławia XIX–XX w. w twórczości Richarda Plüddemanna**, 1999, s. 248, 30,00 zł, architektura i urbanistyka, praca naukowa
- Hopej Marian, Martan Lesław (red.), **Przedsiębiorstwo**, 1999, s. 184, 19,00 zł, ekonomia, praca naukowa
- Łuczyński Romuald M., **Zamki i pałace Dolnego Śląska. Przedgórze Izerskie, Pogórze Kaczawskie, Nizina Śląska –**

część zachodnia, 1999, s. 232, 32,00 zł, architektura i urbanistyka, praca naukowa

- Madejski Piotr, Sikora Marek (red.), **Rodzaje wiedzy o świecie**, 1999, s. 112, 13,00 zł, filozofia, praca naukowa

- Marcinowski Jakub, **Nieliniowa stateczność powłok sprężystych**, 1999, s. 224, 21,00 zł, budownictwo, praca naukowa

- Misiewicz Jan, Sęk Grzegorz, Sitarek Piotr, **Spektroskopia fotoodbiciowa struktur półprzewodnikowych**, 1999, s. 250, 19,00 zł, fizyka, praca naukowa

- Młochowski Jacek, **Podstawy chemii**, wyd. III uzupełnione, 1999, s. 510, 30,00 zł, chemia, podręcznik

- Ubysz Andrzej, **Odształcenia plastyczne i samonapężenia w żelbetowych konstrukcjach prętowych**, 1999, s. 188, 19,00 zł, budownictwo, praca naukowa

- Skoczylas Adam, **Przenoszenie ciepła**, 1999, s. 288, 25,00 zł, termooenergetyka, podręcznik

- Susel Mieczysław, **Komputerowa grafika inżynierska. Zbiór zadań**, 1999, s. 104, 14,00 zł, elektrotechnika, podręcznik

- Śliwowski Lech, **Mikroklimat wnętrza i komfort cieplny ludzi w pomieszczeniach**, 1999, s. 128, 14,00 zł, budownictwo, praca naukowa

- Witkowski Czesław, **Zbiór zadań z mechaniki cz. I: Kinematyka**, 1999, s. 170, 17,00 zł, mechanika, podręcznik

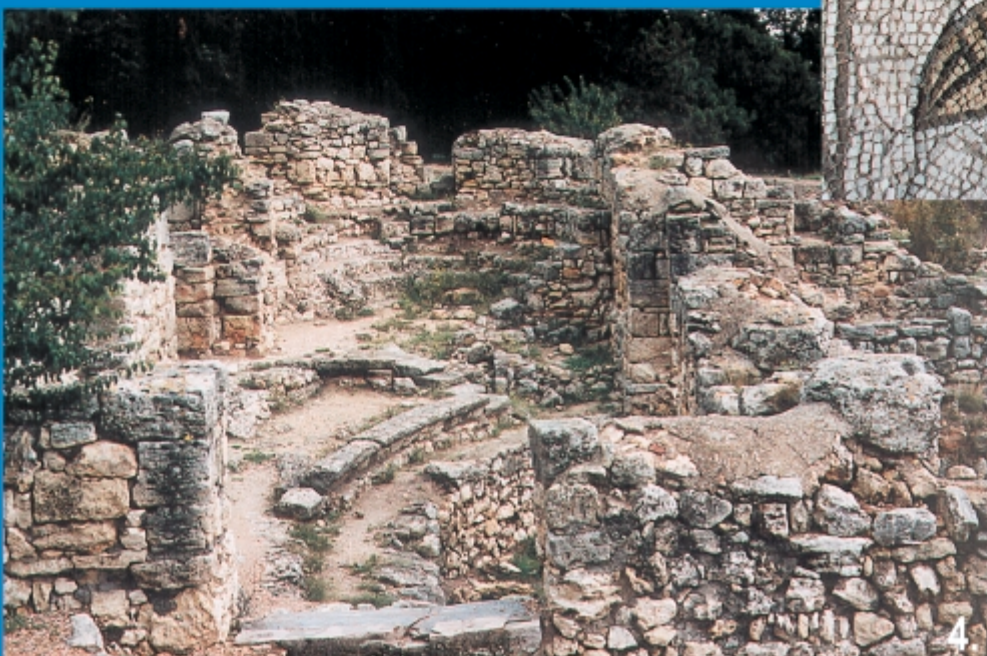
- Wojewoda Henryk, **Mechanika analityczna dla wyższych uczelni technicznych**, 1999, s. 174, 16,00 zł, fizyka, podręcznik

- Zieliński Piotr (red.), **Elektrotechnika dla nieelektryków. Ćwiczenia laboratoryjne. Zbiór zadań**, 2000, s. 136, 12,00 zł, elektrotechnika, podręcznik

- Zieliński Ryszard J., **Kompatybilność elektromagnetyczna w telekomunikacji satelitarnej**, 1999, s. 262, 21,00 zł, elektronika, praca naukowa

- Dobesz Janusz L., **Wrocławska architektura spod znaku swastyki na tle budownictwa III Rzeszy**, 1999, str. 246, zł 28,00 (więcej – w dziale *Książki, które polecamy*)

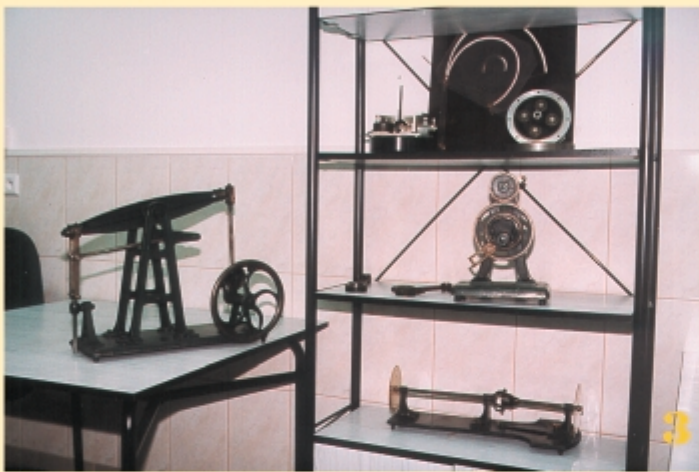
CHERSONEZ NA KRYMIE

Wczesnochrześcijańska architektura sakralna

1. Bazylika Uwarowska
2. Bazylika w Bazylice
3. Fragment mozaiki
4. Kościół nad odeonem, syntonon

Nowe laboratoria na Wydziale Mechanicznym

Europejskie Centrum Hydrauliki i Pneumatyki
Politechnika Wroclawska
engineering
Mannesmann
Rexroth

